

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ADMINISTRATIVNĚ-PRÁVNÍ ASPEKTY
FAKTICKÉHO POTÍRÁNÍ PŘESTUPKŮ PROTI
MAJETKU**

Autor práce: Ivana Kroutilová, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: kombinovaná

Vedoucí práce: Dr. Mgr. Josef Kříha, Ph.D., LL.M.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2025

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Ivana Kroutilová, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Administrativně-právní aspekty faktického potírání přestupků proti majetku

Název bakalářské práce v anglickém jazyce:

Administrative-Legal Aspects of the Actual Combating of Offenses Against Property

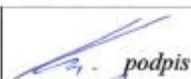
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů): Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): říjen 2024

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem je formou teoreticko-praxeologického postihu demonstrovat „de lege lata“ vybrané hmotněprávní a procesněprávní nástroje správního (přestupkového) a trestního práva upotřebitelného pro potírání protiprávního jednání majetkového charakteru.

Student: Ivana Kroutilová, DiS.	22.11.2024 datum	 podpis
Vedoucí práce: Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.	23.11.2024 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	2.12.2024 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	9.12.2024 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	10.12.2024 datum	 podpis



Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Dr. Mgr. Josefu Kříhovi, Ph.D., LL.M. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

KROUTILOVÁ, I. *Administrativně-právní aspekty faktického potírání přestupků proti majetku: bakalářská práce*. Příbram: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2025. 104 s. Vedoucí bakalářské práce: Dr. Mgr. Josef Kříha, Ph.D., LL.M.

Klíčová slova: Přestupek, majetek, přestupky proti majetku, přestupkové právo, správní trestání, trestný čin, trestní právo, trestní řízení, krádež

Obsahové vymezení bakalářské práce (dále jen „práce“) vymezuje trvale celospolečensky i odborně aktuální tematickou oblast, která formou teoreticko-praxeologického vhledu originálně reflektuje vybrané hmotněprávní a procesněprávní instituty správního (přestupkového) a trestního práva, které jsou „*de lege lata*“ aplikovatelné pro potírání protiprávního jednání majetkového charakteru.

„Práce“ je z hlediska struktury koncipována do dvou samostatných částí. Teoretická část se primárně zaměřuje na systematické vymezení základního pojmosloví užívaného v oblasti správního (přestupkového) a trestního práva a sekundárně na analýzu vybraných hmotněprávních a procesněprávních nástrojů relevantních pro danou problematiku. Praxeologická část se primárně zaměřuje na komparativní zhodnocení vybraných hmotněprávních a procesněprávních aspektů správního (přestupkového) a trestního práva v kontextu protiprávních jednání majetkové povahy a sekundárně se soustředí na analýzu konkrétních situačních případů z veřejnoprávní praxe, které ilustrativně demonstrují praktickou aplikaci těchto právních nástrojů v oblasti správního a trestního postihu.

ABSTRACT

KROUTILOVÁ, I. *Administrative-Legal Aspects of the Actual Combating of Offenses Against Property: Bachelor Thesis*. Příbram: The College of European and Regional Studies, 2025. 104 pgs. Supervisor: Dr. Mgr. Josef Kříha, Ph.D., LL.M.

Key words: Offense, property, offenses against property, administrative law, administrative punishment, crime, criminal law, criminal proceedings, theft

The content definition of the bachelor's thesis defines a permanently socially and professionally relevant thematic area, which, in the form of theoretical and praxeological insight, originally reflects selected substantive and procedural institutes of administrative (misdemeanor) and criminal law, which are "delegatively" applicable to combating unlawful acts of a property nature.

The bachelor's thesis is structured into two separate parts. The theoretical part primarily focuses on the systematic definition of basic terminology used in the field of administrative (misdemeanor) and criminal law and secondarily on the analysis of selected substantive and procedural law instruments relevant to the given issue. The praxeological part primarily focuses on the comparative evaluation of selected substantive and procedural aspects of administrative (misdemeanor) and criminal law in the context of property-related illegal acts and secondarily focuses on the analysis of specific situational cases from public law practice, which illustratively demonstrate the practical application of these legal instruments in the field of administrative and criminal sanctions.

Obsah

Úvod.....	10
1 Cíl a metodika bakalářské práce	13
2 Teoretická část.....	14
3 Vymezení základního pojmosloví a východisek zkoumané tematické oblasti. 14	14
3.1 Přestupkové právo	14
3.2 Právní úprava přestupků proti majetku	17
3.3 Trestní právo	20
3.4 Právní úprava trestných činů proti majetku	21
3.5 Trestný čin.....	21
3.6 Přestupek	22
3.7 Majetek.....	23
4 Vybrané hmotněprávní základy přestupkového práva	25
4.1 Znaky přestupku.....	25
4.1.1 Formální obecné znaky	25
4.1.1.1. Protiprávnost	26
4.1.1.2. Trestnost.....	26
4.1.1.3. Přestupková způsobilost.....	26
4.1.1.4. Výslovné zákonné označení za přestupek.....	27
4.1.2 Formální typové znaky.....	27
4.1.2.1. Objekt přestupku	27
4.1.2.2. Objektivní stránka přestupku	28
4.1.2.3. Subjekt přestupku.....	29
4.1.2.4. Subjektivní stránka přestupku	30
4.1.3 Společenská škodlivost	31
4.1.4 Podmínka vylučující kvalifikaci jednání jako trestného činu	32
4.1.5 Přestupková způsobilost fyzické osoby	33
4.1.5.1. Věk	33

4.1.5.2.	Příčetnost.....	34
4.2	Správní trestání.....	35
4.2.1	Napomenutí.....	36
4.2.2	Pokuta.....	37
4.2.3	Propadnutí věci nebo náhradní hodnoty.....	37
5	Vybrané hmotněprávní nástroje trestního práva	39
5.1	Trest.....	39
5.2	Odnětí svobody	40
5.3	Obecně prospěšné práce	40
5.4	Propadnutí majetku	41
5.5	Peněžitý trest	42
5.6	Propadnutí věci.....	42
6	Vybrané procesněprávní nástroje přestupkového práva	44
6.1	Postup před zahájením řízení o přestupku	44
6.2	Řízení o přestupku.....	44
6.3	Ukládání správních trestů příkazem a příkazem na místě.....	47
6.3.1	Příkaz.....	47
6.3.2	Příkaz na místě	48
7	Vybrané procesněprávní nástroje trestního práva	50
7.1	Trestní řízení	50
7.2	Adhezní řízení	52
8	Vybrané přestupky proti majetku	54
8.1	Cizí věc.....	54
8.2	Krádež	55
8.3	Zpronevěra	55
8.4	Podvod	56
8.5	Zničení nebo poškození věci.....	57
9	Praxeologická část.....	58

10	Komparace přestupku krádeže a trestného činu krádeže.....	59
11	Kazuistika	64
11.1	Situační příklad č. 1.....	64
11.2	Situační příklad č. 2.....	70
11.3	Situační příklad č. 3.....	75
11.4	Situační příklad č. 4.....	80
11.5	Situační příklad č. 5.....	82
11.6	Situační příklad č. 6.....	88
12	Shrnutí a komparace situačních příkladů	92
	Závěr.....	96
	Seznam použitých zdrojů	100

Úvod

Páchání protiprávních jednání, ať už na úrovni trestného činu nebo přestupku, je bohužel v současné době neoddelitelnou součástí společnosti na území České republiky. Tento negativní jev se projevuje v různých oblastech každodenního života občanů, ať už jde o protiprávní jednání majetkového, násilného, drogového, ekonomického a kybernetického charakteru nebo jiné formy protiprávního jednání. Vzhledem k tomu, že se jedná o negativní a pro společnost nepřijatelný jev, je jeho redukce a eliminace v kompetenci příslušných orgánů veřejné správy, které se „*de lege lata*“ aktivně podílejí na prevenci, odhalování a sankcionování těchto protiprávních činů.

Z posledních dostupných statistických údajů, které byly zpracovány za uplynulá roční období, je zřejmé, že nejvyšší četnost výskytu byla zaznamenána v oblasti protiprávního jednání majetkového charakteru. Údaje o majetkové kriminalitě byly zpracovány Odborem věcných gescí a statistik úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia České republiky (dále jen „**OVGS**“),¹ zatímco údaje o přestupcích proti majetku byly zpracovány Ministerstvem vnitra České republiky (dále jen „**MV**“).² Statistická data se přitom odvíjí od protiprávních jednání, která byla určitým způsobem registrována a evidována, a nikoliv od jednání latentních, jež zůstávají neregistrována a mimo evidenci příslušných orgánů.

Problematika protiprávního jednání majetkového charakteru, zahrnující jak přestupky, tak trestné činy, specifikuje zásadní složku právního rámce, jehož primárním cílem je ochrana vlastnických práv fyzických a právnických osob. Vzhledem k vysoké frekvenci výskytu těchto typů protiprávních jednání je ochrana majetkových práv v rámci právního řádu považována za klíčovou součást celkového právního systému, jehož účelem je nejen zajištění bezpečnosti jednotlivců, ale i udržení právní stability a sociální koheze na úrovni celé společnosti.

Místně a věcně příslušné orgány veřejné správy, jež se podílejí na odhalování a sankcionování protiprávních jednání majetkového charakteru, aplikují „*de lege lata*“

¹ POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY. Kriminalita. In: *Český statistický úřad*. [online]. © Český statistický úřad (ČSÚ) 2025 [cit. 24. 3. 2025]. Dostupné z WWW: <https://csu.gov.cz/kriminalita?pocet=10&start=0&podskupiny=081&razeni=-datumVydani>

² MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Legislativa. In: *Přestupky*. [online]. © 2025 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 24. 3. 2025]. Dostupné z WWW: <https://mv.gov.cz/clanek/prehled-prestupku-2018-2020.aspx>

jak hmotněprávní, tak procesněprávní nástroje. Hmotněprávní nástroje se vztahují k právním předpisům, které vymezují konkrétní skutkové podstaty protiprávních jednání, jejich kvalifikaci a stanovení právních následků, přičemž těmito normami se upravují právní vztahy mezi jednotlivci a chrání jejich vlastnická práva. Naopak procesněprávní nástroje upravují kodifikované standardy a procedurální postupy v rámci, kterého probíhá odhalování, správní řízení a trestní řízení. Tyto nástroje definují organizaci a fungování orgánů veřejné správy, stanovují postupy pro odhalování protiprávních jednání a zajišťují aplikaci právních sankcí v souladu s procesními normami, čímž garantují efektivní vynucování práva v praxi.

Ačkoli je „práce“ dle svého názvu primárně orientována na přestupky proti majetku, v rámci teoreticko-praxeologického přístupu byla rovněž zahrnuta i relevantní problematika trestního práva, čímž je vytvořen komplexní pohled na problematiku protiprávního jednání majetkového charakteru z perspektivy obou právních odvětví. Tento přístup zohledňuje jak instituty správního (přestupkového) práva, tak i normy trestního práva, a umožňuje tak vyvážený pohled na danou problematiku, přičemž je kladen důraz na specifika právní kvalifikace, aplikace sankcí a vybraných procesních mechanismů v každém z těchto právních rámců.

„Práce“ je za účelem naplnění stanoveného cíle strukturována na část teoretickou a praxeologickou. Pro logickou strukturu textu je „práce“ rozdělena do 11 kapitol, přičemž každá z nich je dále rozpracována o navazující subkapitoly, které podrobněji rozvádí jednotlivé tematické okruhy a aspekty konkrétní problematiky.

Primárním obsahovým vyzněním „práce“ je v širší teoretické komparativní reflexi projevit ambici odborně reflektovat problematiku legitimního používání hmotněprávních a procesněprávních nástrojů správního (přestupkového) a trestního práva, které jsou využitelné pro potírání protiprávního jednání majetkového charakteru místně a věcně příslušnými orgány veřejné správy. V intencích naplnění hlavního cíle je základní pojmosloví a východiska zkoumané odborné problematiky šířeji analyzováno prostřednictvím analyticko-syntetizujícího vymezení, zatímco užší teoretický postih se zaměřuje na reflexi účinné právní úpravy formou „*de lege lata*“ v kontextu správního (přestupkového) a trestního práva. V intencích samostatných kapitol jsou formou analyticko-syntetizujícího vymezení objasněny vybrané hmotněprávní základy správního (přestupkového) práva ve formě esenciálních znaků charakterizujících skutkovou podstatu přestupku a „*ex lege*“ správních trestů nejfrekventovaněji ukládaných za

přestupky proti majetku, přičemž uvedená analýza navazuje na vybrané hmotněprávní nástroje trestního práva, primárně na vybrané „*ex lege*“ trestní sankce nejfrekventovaněji ukládané za majetkové trestné činy. Vybrané hmotněprávní nástroje správního (přestupkového) a trestního práva vykazují logickou kontinuitu s procesněprávními nástroji, přičemž v optice správního (přestupkového) práva je reflektováno příkazní řízení jako využitelná forma meritorního rozhodnutí místně a věcně příslušnými správními orgány, zatímco v optice trestního práva je reflektováno trestní řízení jako obligatorní procesní předpoklad. Obsahové vyznění „práce“ je formálně zakončeno reflexí vybraných přestupků proti majetku.

V praxeologicky orientované části „práce“ je v optice reflektovaných vybraných hmotněprávních a procesněprávních nástrojů správního (přestupkového) a trestního práva implementována „*de lege lata*“ komparace trestného činu krádeže a přestupku krádež, jež je následně demonstrována na situačních příkladech z aplikační a veřejnoprávní praxe místně a věcně příslušných orgánů veřejné správy (policejních orgánů) včetně implementace hmotněprávních a procesněprávních nástrojů správního (přestupkového) a trestního práva upotřebitelných pro potírání protiprávního jednání majetkového charakteru. Situační příklady rovněž reflektují případové situace, v jejichž rámci je zpracována jak podoba standardního řízení o přestupku, včetně uplatnění institutu adhezního řízení, tak i aplikace zkráceného řízení formou uložení pokuty příkazem na místě. Součástí kazuistiky je dále příklad tzv. návrhového přestupku, jehož projednání je právně podmíněno souhlasem poškozeného, jakož i případ, ve kterém došlo k odložení věci orgánem policie z důvodu nezjištění totožnosti pachatele a vyčerpání dostupných procesních prostředků v rámci správního (přestupkového) práva. Tyto procesní postupy jsou demonstrovány v kontextu činnosti věcně a místně příslušných orgánů veřejné správy, přičemž příklady slouží k názornému přiblížení rozdílů mezi jednotlivými formami přestupkového řízení a jejich uplatněním v praxi.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem je formou teoreticko-praxeologického postihu demonstrovat „*de lege lata*“ vybrané hmotněprávní a procesněprávní nástroje správního (přestupkového) a trestního práva upotřebitelného pro potírání protiprávního jednání majetkového charakteru.

Obsahová část „práce“, v rámci teoretického vymezení formou analyticko-syntetizujícího širšího teoretického postihu dílem propedeuticky objasní jak základní pojmosloví a východiska zkoumané odborné problematiky, tak v praxeologickém uchopeném diskursu formou „*de lege lata*“ reflexe účinné právní úpravy komparativně demonstruje vybrané hmotně právní a procesněprávní nástroje účinné právní úpravy správního (přestupkového) a trestního práva jako nástroje veřejného práva upotřebitelného pro potírání protiprávního jednání majetkového charakteru.

Teoretická část „práce“ bude založena na analýze odborné literatury, legislativních předpisů a veřejně dostupných zdrojů vztahujících se k dané problematice. Shromážděné materiály a relevantní informace budou následně systematicky klasifikovány a analyzovány prostřednictvím metody dokumentární analýzy. Vzhledem k povaze právních textů bude aplikována deskriptivní metoda, zaměřená na jejich strukturovaný popis a interpretaci. Současně bude využita kombinace stručného výkladového přístupu s autentickým právním textem, což umožňuje precizní exegezi právních norem a jejich aplikačních souvislostí.

Praxeologicky orientovaná část „práce“ bude opřena o konkrétní situační příklady z aplikační praxe místně a věcně příslušného policejního orgánu, které budou ilustrovat využití vybraných hmotněprávních a procesněprávních nástrojů v oblasti správního (přestupkového) a trestního práva. Tyto příklady budou mít za cíl demonstrovat účinnost aplikovaných právních nástrojů při postihu protiprávního jednání majetkového charakteru a zároveň objasnění podmínek, za kterých může dojít k překvalifikování přestupku krádeže na trestný čin krádeže v souladu s příslušnými právními předpisy.

„Práce“ si klade za cíl prezentovat vybrané hmotněprávní a procesněprávní nástroje související se zkoumanou problematikou a osvětlit je jak odborné, tak i laické veřejnosti. Bude zaměřena na jejich teoretické vymezení i praktickou aplikaci, čímž usiluje o zvýšení povědomí o jejich využitelnosti v právní praxi.

2 Teoretická část

„Práce“ je strukturálně rozdělena na dvě hlavní části: teoretickou a praxeologickou. Teoretická část se zaměřuje na informace a poznatky převzaté z odborné literatury, kterou autorka využila při zpracování tématu. Seznam všech použitých zdrojů je uveden v části věnované literatuře.

3 Vymezení základního pojmosloví a východisek zkoumané tematické oblasti

Kapitola se zaměřuje na vymezení klíčových pojmů a základních východisek, která jsou nezbytná pro pochopení administrativně-právních aspektů v oblasti potírání protiprávního jednání majetkového charakteru, jak na úrovni správního (přestupkového) a trestního práva. V první řadě je nutné vymezit právní úpravu přestupkového a trestního práva se zaměřením na protiprávní jednání majetkového charakteru, co se rozumí trestným činem a přestupkem a v neposlední řadě osvětlit, co se rozumí pojmem majetek.

3.1 Přestupkové právo

Právní řád České republiky je systematicky rozdělen do dvou hlavních oblastí – práva soukromého a práva veřejného. Do rámce veřejného práva spadají mimo jiné právní disciplíny jako je právo ústavní, trestní, správní, finanční, živnostenské a rovněž právo mezinárodní veřejné.

Přestupkové právo představuje specifickou oblast správního práva, jež náleží do systému veřejného práva. Veřejné právo je charakteristické úpravou právních vztahů, v nichž vystupuje stát v nadřazeném postavení vůči jednotlivci, čímž vzniká nerovný, asymetrický vztah typu veřejná moc versus adresát právní normy.³ Správním právem se rozumí soubor veřejnoprávních norem (hmotněprávní, procesní a organizační povahy), které upravují organizaci, činnost a procesní postupy veřejné správy⁴

³ HAVLÍČEK, K. Základy veřejného práva. In: *Ústav práva a právní vědy*. [online]. © 2025 Ústav práva a právní vědy®, o.p.s. [cit. 14. 2. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.ustavprava.cz/predmet/zaklady-verejneho-prava/>

⁴ HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Správní právo procesní*. 7. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2024, s. 23

V rámci teorie správního práva je oblast, respektive činnost veřejné správy,⁵ obvykle označována pojmem „správní právo trestní“ či „správní trestání.“⁶ Kromě právní regulace přestupků a jejich sankcionování zahrnuje rovněž úpravu správních disciplinárních deliktů a pořádkových správních deliktů.

Veškeré oblasti činnosti veřejné správy se opírají o právní předpisy s nejvyšší právní silou, především o ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústavu České republiky (dále jen „**Ústava**“), a ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listinu základních práv a svobod (dále jen „**Listina**“).⁷ Pro oblast přestupkového práva, tedy postihování správních deliktů fyzických i právnických osob, jsou zásadní zejména ústavněprávní principy legality obsažené v čl. 2 odst. 3 „Ústavy“ a čl. 2 odst. 2 „Listiny.“ Tyto normy deklarují, že zásah do práv jednotlivce je možný pouze na základě zákona, v jeho mezích a způsoby, které zákon předem stanoví. Z hlediska procesních práv účastníků přestupkového řízení, zejména osob obviněných z přestupku, má zásadní význam rovněž čl. 36 odst. 1 a 2 „Listiny.“ Zmíněná ustanovení zakotvují právo jednotlivce domáhat se ochrany svých práv u nezávislého a nestranného orgánu, kterým je v tomto kontextu správní soud. Listina zároveň garantuje možnost soudního přezkumu rozhodnutí správního orgánu, a to zejména v případě, že účastník řízení nesouhlasí s pravomocným rozhodnutím vydaným ve druhém stupni.

Mezi další významné prameny přestupkového práva patří mezinárodní smlouvy dle čl. 10 „Ústavy“, které jsou přímo aplikovatelné a mají vyšší právní sílu než zákony. Mezi nejvýznamnější z těchto smluv patří zejména evropská Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „**EÚLP**“).⁸ Podle čl. 1 „EÚLP“: „*Vysoké smluvní strany přiznávají každému, kdo podléhá jejich jurisdikci, práva a svobody uvedené v Hlavě I této Úmluvy.*“⁹

Klíčové jsou zejména čl. 6 (zaručující právo na spravedlivé řízení), čl. 7 (zakazující uložení trestu bez zákonného základu), čl. 8 (garantující ochranu soukromého a rodinného života), čl. 13 (zaručující přístup k účinnému opravnému prostředku) a čl. 14 (zakotvující zákaz diskriminace). Dále mají význam ustanovení čl. 2 Protokolu č. 4, který

⁵ HENDRYCH, D. a kol. Správní právo: obecná část. 9. vydání. Praha: C.H. Beck., 2016, s. 295.

⁶ FRUMAROVÁ, Kateřina. Správní trestání. Praha: Leges. 2017, s. 15.

⁷ ŠKUREK, M., *Evropské správní právo trestní a postihování přestupků v ČR*. Praha: Leges, 2015, s. 24

⁸ PRÁŠKOVÁ, H. *Přestupkové právo*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022, s. 93

⁹ ČESKO. Sdělení č. 209/1992 Sb., federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících - znění od 1. 8. 2021. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 10. 3. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-209#f1420577>

upravuje svobodu pohybu, a články 2 až 4 Protokolu č. 7, jež se týkají mimo jiné práva na opravný prostředek v rámci trestního řízení, náhrady škody za nezákonné odsouzení a principu zákazu dvojího trestání za tutéž věc.¹⁰

Základním procesním předpisem v oblasti správního práva, který se univerzálně aplikuje na veškeré postupy veřejné správy vyjadřující výkon veřejné moci, je zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**správní řád**“).¹¹ Úprava „správního řádu“ byla záměrně navržena tak, aby zahrnovala co nejširší okruh procesních postupů ve veřejné správě, čímž plní funkci obecného právního předpisu (lex generalis) pro správní řízení.

„Správní řád“ je strukturován do osmi částí, přičemž klíčovou částí právní úpravy je regulace správního řízení, která je obsažena především ve druhé a třetí části, jež jsou nejobsáhlejší částí celého zákona. „Správní řád“ charakterizuje správní řízení jako postup správního orgánu, který představuje formalizovaný proces, jehož cílem je vydání rozhodnutí, kterým se ve vztahu ke konkrétní osobě zakládají, mění nebo ruší subjektivní práva či povinnosti, případně se deklaruje, zda daná osoba taková práva nebo povinnosti má či nemá.¹² Tento proces lze rozčlenit do několika fází správního řízení. Jedná se o postup před zahájením správního řízení, samotné zahájení řízení, shromažďování podkladů pro rozhodnutí, zajištění průběhu řízení a vydání správního rozhodnutí. Správní rozhodnutí definuje konečný cíl správního řízení, k němuž celý proces směřuje, a jeho vydání znamená ukončení řízení.¹³

Přestupkové právo je tvořeno souhrnem právních norem, které jej upravují z hlediska hmotněprávního a procesněprávního. Proto se přestupkové právo člení na přestupkové právo hmotné a přestupkové právo procesní.

Základním pramenem přestupkového práva hmotného je zákon č. 250/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o některých přestupcích**“). Hmotněprávní úprava přestupkového práva vymezuje skutkové podstaty jednání, která jsou považována za přestupek, stanoví okruh subjektů odpovědných za

¹⁰ PRÁŠKOVÁ, H. *Přestupkové právo*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022, s. 93

¹¹ JEMELKA, L., PONĎELÍČKOVÁ, K., BOHADLO, D. *Správní řád. Komentář*. 5. vydání Praha: C. H. Beck, 2016, s. 2.

¹² ČESKO. § 9 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád - znění od 1. 1. 2021. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 10. 3. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-500#p9-1>

¹³ POTĚŠIL, L. a kol. *Správní řád. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 69

jejich spáchání a podmínky této odpovědnosti, jakož i druhy správních trestů a ochranných opatření, které lze za přestupek uložit.¹⁴ To se dále člení na obecnou část a zvláštní část. Obecná část, jak už o ní vypovídá její název, obecně stanoví, jaké jednání je považováno za přestupek, kdo je za jeho spáchání odpovědný a jaký správní trest za něj lze uložit. Zvláštní část obsahuje přesné vymezení znaků skutkových podstat jednotlivých přestupků a jaké správní tresty lze za konkrétní přestupky uložit. „*Obecná i zvláštní část přestupkového práva tvoří jednotu, k uplatnění odpovědnosti za přestupky nejsou jedna bez druhé možné*“¹⁵

Naopak, základním pramenem přestupkového práva procesního je „správní řád“, který byl již zmíněn, a zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**přestupkový zákon**“), přičemž oba zákony jsou k sobě ve vztahu speciality a subsidiarity. „Správní řád“ je obecným právním předpisem, zatímco „přestupkový zákon“ je speciálním předpisem, který upravuje specifika přestupkového řízení. V případě, že „přestupkový zákon“ neobsahuje konkrétní úpravu, je možné podpůrně použít ustanovení „správního řádu.“

Procesní přestupkové právo stanoví pravidla pro postup v řízení o přestupcích, přičemž upravuje administrativní mechanismy správních orgánů, účastníků řízení a dalších relevantních subjektů. Jeho účelem je zjistit, zda došlo ke spáchání přestupku, určit osobu odpovědnou za jeho spáchání a zajistit uložení zákonného, spravedlivého a přiměřeného správního trestu.¹⁶

3.2 Právní úprava přestupků proti majetku

Přestupky proti majetku jsou upraveny v „zákoně o některých přestupcích.“ Předmětem tohoto zákona jsou vybrané přestupky vyskytující se napříč jednotlivými úseky veřejné správy, včetně specifikace druhu a výše správních trestů, jež mohou být za jejich spáchání uloženy.¹⁷ Mezi tyto přestupky mimo jiné patří i přestupky proti majetku, které jsou taxativně vymezeny v ustanovení § 8 „zákona o některých přestupcích.“

¹⁴ PRÁŠKOVÁ, H. *Přestupkové právo*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022, s. 20

¹⁵ PRÁŠKOVÁ, H. *Přestupkové právo*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022, s. 21

¹⁶ PRÁŠKOVÁ, H. *Přestupkové právo*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022, s. 20

¹⁷ ČESKO. § 1 odst. 1 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích - znění od 1. 2. 2022. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 15. 2. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-251#p1-1>

Vymezené přestupky jsou rozděleny podle toho, jaká osoba za něj může být odpovědná, respektive která osoba se ho může dopustit. Podle rozdělení se přestupku proti majetku může dopustit fyzická osoba, právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba. Rozdělení rozšiřuje okruh možných pachatelů.

Podle ustanovení § 8 odst. 1 „zákona o některých přestupcích“ se „fyzická osoba dopustí přestupku tím, že úmyslně

a) způsobí škodu na cizím majetku

1. krádeží,

2. zpronevěrou,

3. podvodem, nebo

4. zničením nebo poškozením věci z takového majetku;

pokus tohoto přestupku je trestný,

b) neoprávněně užívá cizí majetek,

c) přisvojí si cizí věc nálezem nebo jinak bez přivolení oprávněné osoby, nebo

d) ukryje, užívá nebo na sebe anebo na jiného převede věc, která byla získána přestupkem spáchaným jinou osobou, nebo to, co za takovou věc bylo opatřeno.¹⁸

Přestupkové odpovědnosti za majetkové delikty dle platné právní úpravy nepodléhají výlučně fyzické osoby, ale rovněž osoby právnické a podnikající fyzické osoby. Rozsah skutkových podstat přestupků proti majetku je pro tyto subjekty stanoven jednotně, a to v rámci taxativního výčtu uvedeného v příslušných ustanoveních „zákona o některých přestupcích.“

Pokud jde o pachatele z řad fyzických osob, zákon umožňuje širší okruh možných pachatelů, kteří se mohou přestupku dopustit nejen jako přímí vykonavatelé, ale také jako

¹⁸ ČESKO. § 8 odst. 1 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích - znění od 1. 2. 2022. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 15. 2. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-251#p8-1>

organizátoři, návodci nebo pomocníci. Tvzení vychází z ustanovení § 8 odst. 3 „zákona o některých přestupcích.“

Ustanovení § 8 odst. 4 „zákona o některých přestupcích“ stanoví, že za přestupky uvedené v odstavcích 1 až 3 je možné uložit pokutu až do výše 50 000 Kč.¹⁹ Na základě tohoto ustanovení má správní orgán, který o přestupku rozhoduje, pravomoc uložit pachateli pokutu v libovolné výši, avšak její maximální výše nesmí přesáhnout 50 000 Kč.

V případě uložení pokuty poskytuje ustanovení § 8 odst. 5 „zákona o některých přestupcích“ správním orgánům pravomoc ukládat přísnější správní trest, konkrétně pokuty, jejíž výše může za splnění zákonných podmínek dosáhnout až 70 000 Kč. Podmínka spočívá v tom, že *„je-li přestupek podle odstavců 1 až 3 spáchán opakovaně po nabytí právní moci rozhodnutí o přestupku podle stejného odstavce, uloží se pokuta do 70 000 Kč.“*²⁰

Obdobně to platí i pro ustanovení § 8 odst. 6 „zákona o některých přestupcích“, které rovněž uděluje rozhodujícímu správnímu orgánu určitou pravomoc. Ta spočívá v tom, že *„za přestupek podle odstavce 1 nebo 3 lze uložit omezující opatření.“*²¹

Na závěr právní úprava přestupků proti majetku pojednává o tzv. návrhovém přestupku. To znamená, že v zákonem stanovených případech je možné zahájit řízení o přestupku nebo v něm dále pokračovat pouze na základě výslovného souhlasu poškozené osoby.²² V návaznosti na přestupky proti majetku je uvedena zákonná podmínka vymezena v ustanovení § 8 odst. 7 „zákona o některých přestupcích.“ Ustanovení stanoví, že v případě přestupku dle odstavce 1 nebo 3 spáchaného mezi

¹⁹ ČESKO. § 8 odst. 4 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích - znění od 1. 2. 2022. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 15. 2. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-251#p8-4>

²⁰ ČESKO. § 8 odst. 5 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích - znění od 1. 2. 2022. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 15. 2. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-251#p8-5>

²¹ ČESKO. § 8 odst. 6 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích - znění od 1. 2. 2022. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 15. 2. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-251#p8-6>

²² SKULOVÁ, S. a kol. *Správní právo procesní*. 4. vydání aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020, s. 429

osobami blízkými je podmínkou zahájení řízení, jakož i pokračování v řízení již zahájeném, udělení souhlasu osobou, která byla spácháním přestupku přímo dotčena.²³

K institutu tzv. návrhovému přestupku je v kazuistické části práce vázán situační příklad č. 5, který názorně demonstruje specifický procesní režim přestupkového řízení, podmíněný výslovným souhlasem poškozeného.

3.3 Trestní právo

Trestní právo, obdobně jako přestupkové právo, spadá do odvětví veřejného práva, jež je součástí českého právního řádu.²⁴ Pojem veřejného práva byl stručně vymezen v kapitole věnující se přestupkovému právu.

Trestní právo se systematicky člení na dvě základní složky, jejichž odlišení je klíčové pro komplexní porozumění jeho normativnímu obsahu a správnou aplikaci v právní praxi. Prvním subsystémem trestního práva je trestní právo hmotné, které plní normotvornou a ochrannou funkci, neboť vymezuje, jaké jednání je považováno za trestný čin, a stanovuje druhy a výměru trestních sankcí, jež mohou být za jeho spáchání uloženy. Tento právní rámec zakládá hmotněprávní odpovědnost pachatele a určuje meze trestněprávního postihu v materiálním smyslu. Tím se rozumí materiální stránka trestního práva. Druhým odvětvím je trestní právo procesní, jež reguluje postupy a pravidla, kterými se řídí orgány činné v trestním řízení. Tím se rozumí formální stránka trestního práva.²⁵ Hlavním cílem trestního práva je zjistit zda byl spáchán trestný čin, zjistit jeho pachatele a spravedlivě jej potrestat, přičemž tyto vytyčené cíle jsou aplikována prostřednictvím hmotněprávní a procesněprávní úpravy trestního práva. Základním pramenem hmotněprávní úpravy je zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**trestní zákoník**“) a naopak základním pramenem procesně právní úpravy je zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**trestní řád**“).

²³ ČESKO. § 8 odst. 7 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích - znění od 1. 2. 2022. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 15. 2. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-251#p8-7>

²⁴ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 8. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 2. 2022. Praha: Leges, 2022, s. 23

²⁵ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 3. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 4. 2013. Praha: Leges, 2013, s. 17

3.4 Právní úprava trestných činů proti majetku

Majetkové trestné činy demonstrují nedílnou součást trestněprávních úprav jak v tuzemsku, tak i v zahraničí, kde jim náleží významné postavení. Důvodem je jejich vysoká četnost, jelikož se řadí mezi nejfrekventovanější formy trestné činnosti.

Trestné činy proti majetku jsou v českém právním řádu vymezeny v páté hlavě zvláštní části „trestního zákoníku“, kde jsou uvedeny jejich skutkové podstaty a trestní sankce, které je možné uložit za jejich spáchání. Přibližně u poloviny trestných činů je objektem skutkové podstaty vlastnictví a majetek, které jsou chráněným zájmem před protiprávním jednáním.

Přestože pátá hlava zvláštní části „trestního zákoníku“ neobsahuje formální dělení na díly, lze z právního a kriminologického hlediska rozlišit čtyři skupiny trestných činů podle povahy jednání a jeho následků. První skupinu tvoří trestné činy, jež mají obohacovací charakter. Do této skupiny lze zařadit například krádež, zpronevěru a podvod.²⁶ Druhou skupinu tvoří trestné činy, jež mají charakter poškozovací. Do této skupiny lze zařadit například poškození cizí věci.²⁷ Třetí skupinu tvoří tzv. „*furtum usus*“, které označuje neoprávněné užití cizí věci bez úmyslu si ji trvale přisvojit. Do této skupiny lze zařadit například trestný čin neoprávněné užívání cizí věci.²⁸ Poslední skupinu tvoří trestné činy charakterizované tzv. kořistěním, tedy získáváním prospěchu z trestné činnosti spáchanou jinou osobou. Do této skupiny lze zařadit například trestný čin legalizace výnosů z trestné činnosti.²⁹

3.5 Trestný čin

Definice trestného činu je explicitně vymezena v ustanovení § 13 odst. 1 „trestního zákoníku“: „*protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.*“³⁰ Z uvedeného ustanovení vyplývají tři nezbytné znaky, jejichž současné naplnění je kladeno jako podmínka pro právní

²⁶ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.* 8. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 2. 2022. Praha: Leges, 2022, s. 668

²⁷ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.* 8. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 2. 2022. Praha: Leges, 2022, s. 669

²⁸ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.* 8. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 2. 2022. Praha: Leges, 2022, s. 669

²⁹ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.* 8. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 2. 2022. Praha: Leges, 2022, s. 669

³⁰ ČESKO. § 13 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník - znění od 1. 1. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 24. 2. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#p13-1>

kvalifikaci jednání jako trestného činu v rámci trestního práva. Tyto znaky zahrnují protiprávnost jednání, jeho označení jako trestného činu a specifické znaky, které jsou výslovně stanoveny v zákoně.

K pojmu trestného činu se vztahuje ustanovení § 111 „trestního zákoníku“, který trestný čin označuje jako „*jen čin soudně trestný, a pokud z jednotlivého ustanovení trestního zákona nevyplyvá něco jiného, též příprava k trestnému činu, pokus trestného činu, organizátorství, návod a pomoc.*“³¹ Uvedené ustanovení vymezuje konkrétní formy jednání, které jsou kvalifikovány jako trestný čin, a zároveň odlišuje trestné činy od ostatních kategorií protiprávního či protispolečenského chování, čímž jasně vymezuje rámec trestní odpovědnosti.³²

3.6 Přestupek

Definice přestupku je uvedena v § 5 „přestupkového zákona“: „*Přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.*“³³

Na základě terminologie obsažené v této definici je možné vyvodit pět nezbytných podmínek, které musí být splněny současně. Mezi tyto podmínky patří: 1. společenská škodlivost, 2. protiprávnost, 3. výslovné zákonné označení, 4. znaky stanovené zákonem a 5. nesmí se jednat o trestný čin.³⁴

Pojem přestupku je vymezen dvěma způsoby – pozitivním a negativním. Pozitivní vymezení určuje, co je považováno za přestupek, přičemž specifikuje, že přestupek je takové jednání, které je společensky škodlivé, vykazuje znaky stanovené v příslušném právním předpisu a je výslovně označeno jako přestupek. Negativní vymezení naopak vymezuje, co přestupkem není, a stanoví, že přestupkem bude pouze jednání, které není kvalifikováno jako trestný čin.

³¹ ČESKO. § 111 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník - znění od 11. 2. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 24. 2. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#p111-1>

³² ŠČERBA, F. a kol. *Trestní zákoník. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 1113

³³ ČESKO. § 5 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich - znění od 1. 1. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 6. 2. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-250#p5-1>

³⁴ MÁRTON, M., GONSIOROVÁ, B. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017, s. 28-29

Kromě pozitivního a negativního vymezení je přestupek charakterizován kombinací formálních znaků a materiálního znaku. Formálními znaky zahrnují jak obecné zákonné znaky, tak specifické znaky skutkové podstaty (tzv. typové znaky). Obecné znaky, mezi které patří věk, přičetnost a zavinění, jsou atributy společné všem přestupkům. Naproti tomu typové znaky, zahrnující objekt, objektivní stránku, subjekt a subjektivní stránku plní funkci diferenciaci jednotlivých přestupků, čímž je zároveň individualizují a charakterizují v rámci systému správního trestání.³⁵ Materiálním znakem přestupku se rozumí jeho společenská škodlivost.

Závěrem lze konstatovat, že pojem přestupku je definován prostřednictvím kombinace materiálního znaku, který určuje povahu protiprávního jednání, a formálních znaků, jež vymezují konkrétní podmínky a projevy přestupku. Tento pojem je zároveň konstruován jak pozitivně, tedy prostřednictvím vymezení obsahových aspektů, které přestupek zahrnuje, tak negativně, kdy se vymezuje, co zůstává mimo jeho rámec, čímž se zajišťuje jednoznačná právní kvalifikace.³⁶

3.7 Majetek

Pojem majetkových práv není v současné právní úpravě explicitně vymezen. Podle právní teorie se jedná o práva úzce související s majetkem. K samotné definici majetku můžeme použít vyjádření z nálezu Nejvyššího soudu České republiky. Podle něj je majetek v právní teorii vnímán jako souhrn majetkových hodnot, zahrnujících věci, pohledávky, jiná majetková práva a hodnoty, které lze vyjádřit v peněžních jednotkách a které náleží konkrétnímu právnímu subjektu. Vyjadřuje ekonomickou podstatu toho, co určité osobě patří, resp. co je v jejím výlučném vlastnictví. V širším smyslu se majetkem rozumí veškerá penězi ocenitelná práva, v užším pojetí pak zejména vlastnické právo jako absolutní a výlučné právo k věci hmotné či nehmotné, včetně oprávnění s ní držet, užívat ji, požívat její plody a užitky, nakládat s ní, a rovněž z právního hlediska vyloučit kohokoliv jiného z jejího neoprávněného užívání nebo zásahu do ní.³⁷

Jde o absolutní a výlučné právo disponovat s majetkovou hodnotou, a to jak ve formě hmotného předmětu, tak i nehmotného práva, přičemž jeho výkon zahrnuje oprávnění věc držet, užívat, požívat její plody a užitky a volně s ní právně nakládat

³⁵ MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 43-44

³⁶ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 9. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 303

³⁷ ČESKO. *Nejvyšší soud. Usnesení ze dne 21. 9. 2005, č. j. 8 Tdo 1136/2005*, Brno: Nejvyšší soud, 2005.

[online]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/8-tdo-1136-2005>

v mezích stanovených právním řádem. Předmět vlastnického práva je vymezen v ustanovení § 1011 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**občanský zákoník**“): „*vše, co někomu patří, všechny jeho věci hmotné i nehmotné, je jeho vlastnictvím.*“³⁸

Obsah, respektive vymezení vlastnického práva je uvedeno v ustanovení § 1012 „občanského zákoníku“: „*vlastník má právo se svým vlastnictvím v mezích právního řádu libovolně nakládat a jiné osoby z toho vyloučit.*“³⁹

Vymezení majetkových práv, jako jedno ze základních lidských práv, je obsaženo i v „Listině“, konkrétně v čl. 11, takto: „*Každý má právo vlastnit majetek. Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu.*“⁴⁰

³⁸ ČESKO. § 1011 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník - znění od 1. 1. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 14. 2. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89#p1011-1>

³⁹ ČESKO. § 1012 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník - znění od 1. 1. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 14. 2. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89#p1012-1>

⁴⁰ ČESKO. Čl. 11 odst. 1 usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky - znění od 1. 10. 2021. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 14. 2. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2#cl11-1>

4 Vybrané hmotněprávní základy přestupkového práva

Uvedená část je zaměřena na vymezení klíčových hmotněprávních základů přestupkového práva, která jsou nezbytná pro pochopení právní úpravy přestupků proti majetku. V úvodním rámci je provedeno systematické vymezení konstitutivních znaků přestupku, na jejichž základě lze tento typ deliktního jednání odlišit od jiných forem správních či trestních deliktů, a to z hlediska jak materiálního, tak formálního pojetí. Následně je analyzována otázka deliktní způsobilosti fyzické osoby, která představuje základní premisu pro vznik správně-právní odpovědnosti za spáchání přestupku, a jejíž naplnění je nezbytnou podmínkou pro právní posouzení jednání jako sankcionovatelného správního deliktu. Na závěr je vymezen výběr správních trestů, které mohou být uloženy za přestupky proti majetku. Jedná se o sankce, které jsou pro tuto oblast typické, včetně podmínek jejich uložení a právních důsledků pro pachatele. Tento přehled poskytuje teoretický základ pro pochopení právní úpravy přestupků proti majetku a představuje výchozí teoretický rámec pro následnou analýzu správně-právních mechanismů uplatňovaných při postihování přestupků proti majetku.

4.1 Znaky přestupku

K řádné právní kvalifikaci určitého jednání jako přestupku je nezbytné naplnění zákonem vymezených obligatorních znaků, které společně vytvářejí skutkovou podstatu správního deliktu. Tyto znaky se tradičně rozlišují na složku formální a materiální. Formální stránka zahrnuje jednak obecné znaky, představující základní předpoklady správně-právní odpovědnosti (např. věk, přičetnost, zavinění), a dále znaky typové (specifické), které definují konkrétní druh přestupkového jednání v intencích příslušných právních norem. Předmětná kapitola se soustředí na systematickou analýzu těchto strukturálních komponent s důrazem na jejich význam z hlediska legality, předvídatelnosti právního postihu a konzistence rozhodovací činnosti správních orgánů při aplikaci sankčních nástrojů ve veřejnoprávní sféře.

4.1.1 Formální obecné znaky

Znaky, které jsou společné pro všechny přestupky označujeme jako formální obecné znaky. Formální obecné znaky, které jsou společné všem přestupkům, zahrnují protiprávnost, trestnost, přestupkovou způsobilost a explicitní kvalifikaci jednání jako přestupek v příslušném právním předpisu.

4.1.1.1. Protiprávnost

Protiprávnost je základním obecným znakem, který je charakteristický pro všechny přestupky. Podle stanoviska Nejvyššího správního soudu protiprávnost označuje jednání, jež je v konfliktu s právním řádem a porušuje právní povinnost stanovenou zákonem nebo vyplývající z právního předpisu.⁴¹

Tento znak je v zákonné definici přestupku vyjádřen slovem „protiprávní“, což znamená, že jde o obligatorní prvek, který musí být naplněn konkrétním jednáním. Jeho absence, případně přítomnost některé z okolností vylučujících protiprávnost, znamená, že dané jednání nelze kvalifikovat jako přestupek.⁴²

Co se týče samotných skutkových podstat přestupků, protiprávnost obvykle není výslovně uvedena, ale implicitně vyplývá z celkového právního řádu nebo z odkazů na relevantní hmotněprávní předpisy. V některých případech je protiprávnost přímo vyjádřena ve skutkové podstatě přestupku, a to prostřednictvím formulací jako například „neoprávněně zastaví“, „bez souhlasu vyveze“, „poruší zákaz“, „nedodrží podmínky stanovené zákonem“ apod.⁴³

4.1.1.2. Trestnost

Trestnost je druhým obecným znakem, který je společný pro všechny přestupky. Vyjadřuje skutečnost, že se spácháním přestupku zákon spojuje hrozbu uložení správního trestu. Tento pojem je neodmyslitelně spjat s odpovědností za přestupek.⁴⁴

4.1.1.3. Přestupková způsobilost

Třetím obecným znakem je přestupková způsobilost., která znamená, že fyzická osoba, právnická nebo podnikající fyzická osoba je způsobilá být pachatelem přestupku. Způsobilost zahrnuje nejen schopnost být nositelem právní odpovědnosti za porušení právních povinností, ale i schopnost tyto povinnosti právně relevantně porušit.⁴⁵

⁴¹ ČESKO. Nejvyšší správní soud. *Rozsudek ze dne 24. 1. 2008, č. j. 9 As 36/2007 – 59. Sbíрка rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, č. 1533/2008*, Brno: Nejvyšší správní soud, 2008. [online]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nsscr/9-as-36-2007-59>

⁴² PRÁŠKOVÁ, H. *Nové přestupkové právo*. Praha: Leges, 2017, s. 96

⁴³ MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 46

⁴⁴ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 53

⁴⁵ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 53

4.1.1.4. Výslovné zákonné označení za přestupek

Výslovné zákonné označení demonstruje čtvrtý obecný znak přestupku. Jak naznačuje již jeho název, jedná se o protiprávní jednání, které je v právní normě explicitně kvalifikováno jako přestupek.

„Podle § 5 přestupkového zákona je přestupkem protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen. Požadavek na výslovné označení („pojmenování“) správního deliktu jako přestupku vychází z důrazu na právní jistotu adresátů i správních orgánů, aby bylo zcela zřejmé, který delikt přestupkem je a který není.“⁴⁶

V České republice existuje více než dvě stě padesát speciálních právních předpisů, které explicitně označují přestupky v nejrůznějších oblastech veřejné správy. Smyslem tohoto legislativního označení je jednoznačně a precizně vymezit jednání, které je považováno za přestupek, čímž se zajišťuje právní jistota a předvídatelnost. Takto kvalifikované jednání umožňuje odlišit přestupek od jiných deliktů, zejména trestných činů, a stanovuje odpovídající právní důsledky.

4.1.2 Formální typové znaky

Znaky, které umožňují rozlišit jednotlivé přestupky, označujeme jako formální typové znaky. Souhrn těchto typových znaků tvoří skutkovou podstatu přestupku. Podobně jako v trestním právu, i v případě přestupku skutková podstata zahrnuje objekt, objektivní stránku, subjekt a subjektivní stránku, avšak v kontextu přestupkového práva, nikoli trestního.⁴⁷

4.1.2.1. Objekt přestupku

Objekt přestupku představuje právem chráněné společenské vztahy, hodnoty či zájmy, proti nimž protiprávní jednání směřuje a jejichž narušení je důvodem právního postihu. Z hlediska úrovně abstrakce a systematizace se objekt deliktu člení na objekt obecný, jenž zahrnuje souhrn všech hodnot chráněných právním řádem, dále objekt druhový, který se vztahuje ke konkrétní skupině přestupků (např. proti majetku, veřejnému pořádku), a konečně na objekt individuální, jenž je bezprostředně dotčen konkrétním protiprávním činem.

⁴⁶ PRÁŠKOVÁ, H. *Nové přestupkové právo*. Praha: Leges, 2017, s. 100

⁴⁷ KINDL, M., KRAMÁŘ, K., RAJCHL, J., TELECKÝ, D. *Základy správního práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 253

Obečným objektem přestupku je soubor společenských vztahů, právních zájmů a hodnot, které jsou chráněny normativním rámcem přestupkového práva.⁴⁸ Mezi chráněné hodnoty patří například majetek a zdraví, přičemž primárním objektem ochrany je zajištění řádného výkonu veřejné správy.

Druhový (skupinový) objekt vyjadřuje soubor hodnot, které mají společné rysy a mohou být zařazeny do jednotné kategorie nebo skupiny. Ochrana těchto hodnot je společná pro určitou kategorii přestupků v konkrétní oblasti.⁴⁹ Tyto přestupky lze rozčlenit na přestupky proti pořádku ve veřejné správě, přestupky proti veřejnému pořádku, přestupky proti občanskému pořádku a přestupky proti majetku.

Individuální objekt přestupku lze charakterizovat jako konkrétní právní zájem, jehož ochranu sleduje a zajišťuje příslušné normativní ustanovení právního řádu. Tento objekt představuje bezprostředně dotčenou hodnotu, vůči níž je delikt ní jednání cíleno, a která je narušena či ohrožena v důsledku spáchání přestupku. Každá skutková podstata přestupku je legislativně vystavěna ve vztahu k určitému individuálnímu objektu, čímž se vymezuje směr právní ochrany v rámci konkrétního typu správně-právního deliktu.⁵⁰ Příkladem individuálního objektu je u přestupku krádeže zájem na ochraně vlastnického práva, který je chráněn právním řádem.

4.1.2.2. Objektivní stránka přestupku

Objektivní stránka přestupku charakterizuje vnější, pozorovatelné okolnosti spáchaného přestupku, demonstrují způsob jeho spáchání a následky. Objektivní stránka je tvořena jak obligatorními, tak fakultativními znaky, přičemž obligatorní znaky jsou nezbytné pro existenci přestupku, zatímco fakultativní znaky mohou mít význam pro jeho podrobnější specifikaci či individualizaci.

Prvním nezbytným znakem objektivní stránky přestupku je jednání, jež demonstruje vnější projev lidské vůle.⁵¹ Tento projev může mít charakter jak aktivního, tak pasivního jednání. Aktivní jednání spočívá v realizaci konkrétního pohybu (konání), který vede k dosažení požadovaného výsledku, zatímco pasivní jednání se vyznačuje nečinností (opomenutím), jež může rovněž vyvolat právní následky nebo změnit danou

⁴⁸ KOPECKÝ, M. *Správní právo. Obecná část*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 264

⁴⁹ KOPECKÝ, M. *Správní právo. Obecná část*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 265

⁵⁰ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 426

⁵¹ MÁRTON, M., GONSIOROVÁ, B. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017, s. 37

situaci. Objektivní stránka přestupku tedy zahrnuje nejen protiprávní konání, ale i opomenutí, které může být právně relevantní.⁵² Přestupky, které lze spáchat pouze aktivním vykonáním určité činnosti, jsou označovány jako komisivní, zatímco přestupky, které vznikají výhradně v důsledku nečinnosti nebo pasivního přístupu, jsou označovány jako omisivní. Typickým přestupkem, který může být spáchán pouze komisivním jednáním, je krádež, neboť pachatel při něm musí nepochybně projevit fyzickou aktivitu.

Druhým obligatorním znakem objektivní stránky přestupku je následek, který je bezprostředním důsledkem protiprávního jednání. Následek přestupku se chápe jako porušení nebo ohrožení právem chráněných hodnot, zájmů či vztahů, které tvoří objekt právní ochrany v rámci specifické skutkové podstaty přestupku.⁵³ Podle toho se přestupky dělí na poruchové a ohrožovací. Poruchovým přestupkem je takové jednání, které reálně způsobilo nějakou poruchu, například pachatel odcizil mobilní telefon a tím způsobil faktickou škodu. Ohrožovacím přestupkem je takové jednání, kterým vzniklo riziko, že mohlo dojít k porušení chráněného zájmu, ale z nějakých důvodů k tomu nedošlo, například řidič motorového vozidla držel při jízdě mobilní telefon.

Klíčovou podmínkou pro naplnění objektivní stránky přestupku je existence kauzální souvislosti mezi jednáním pachatele a vzniklým následkem. To v praxi znamená, že daný následek musí být přímo způsoben konkrétním protiprávním jednáním pachatele. Tento příčinný vztah se označuje jako kauzální nexus.

4.1.2.3. Subjekt přestupku

Subjektem přestupku se rozumí jeho pachatel. Za předpokladu, že došlo ke splnění všech podmínek, může být pachatelem přestupku fyzická osoba, právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba, která svým jednáním zároveň naplnila veškeré požadované zákonné znaky. Vzhledem k tomu, že přestupkové právo, stejně jako právo trestní, vychází ze zásady osobní odpovědnosti jednotlivce, je pojmově vyloučeno, aby za přestupek nesla odpovědnost právnická osoba jako celek. Pokud je právnické osobě stanovena právní povinnost a její porušení naplní skutkovou podstatu přestupku, odpovědnost nenese samotná právnická osoba, ale konkrétní fyzická osoba, která za ni jednala nebo byla povinna jednat. V případě, že k jednání došlo na příkaz, odpovědnost

⁵² JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 8. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 2. 2022. Praha: Leges, 2022, s. 185

⁵³ MÁRTON, M., GONSIOROVÁ, B. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017, s. 40

nese fyzická osoba, která takový příkaz vydala.⁵⁴ Problematice odpovědnosti fyzických osob je věnována samostatná podkapitola.

Pachatelem přestupku může být rovněž fyzická osoba, u níž právní norma předpokládá specifické postavení. To znamená, že zákon taxativně vymezuje okruh subjektů, které mohou naplnit skutkovou podstatu daného přestupku. Takový pachatel je označován jako zvláštní neboli speciální subjekt, jelikož jeho odpovědnost je podmíněna existencí zvláštního právního vztahu či role ve společenských vztazích chráněných příslušnou právní normou.

4.1.2.4. Subjektivní stránka přestupku

Subjektivní stránka přestupku je charakterizována jediným obligatorním znakem, kterým je zavinění. Přestupkový zákon pojem zavinění explicitně nedefinuje, jeho obsahové vymezení však vychází z trestněprávní nauky. Ta zavinění chápe jako psychický vztah pachatele k rozhodným skutečnostem, které zakládají trestný čin.⁵⁵ Analogicky lze zavinění vnímat i v rámci přestupkového práva, přičemž je nezbytné, aby se zavinění vztahovalo na všechny skutečnosti, které tvoří jeho obligatorní znaky.

Zavinění je obecně konstruováno na dvou základních složkách – složce vědění a složce vůle.⁵⁶ Na základě jejich přítomnosti či absence se následně rozlišují dvě základní formy zavinění, tedy zavinění úmyslné a zavinění z nedbalosti. Tyto formy mají další specifikaci, a proto se úmysl člení na přímý (dolus directus) a nepřímý (dolus eventualis), zatímco nedbalost se rozlišuje na vědomou (culpa lata) a nevědomou (culpa levis).

Úmyslné zavinění je charakterizováno současnou existencí vědomostní složky (složky vědění) a volní složky (složky vůle). Přímý úmysl je dán tehdy, pokud pachatel jedná s vědomím a cílem porušit nebo ohrozit zákonem chráněný zájem. Jinými slovy, přestupek je spáchán úmyslně, pokud pachatel ví, že svým jednáním způsobí protiprávní následek, a zároveň jej chce způsobit. Nepřímý úmysl nastává tehdy, pokud pachatel ví, že jeho jednání může vést k porušení nebo ohrožení zákonem chráněného zájmu, a přesto s takovým následkem srozuměn, tedy je ochoten jej akceptovat. Přestupek je tedy spáchán

⁵⁴ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 9. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 305

⁵⁵ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 82

⁵⁶ ČESKO. Nejvyšší správní soud. *Rozsudek ze dne 5. 6. 2008, č.j. 5 As 35/2007-75*. Brno: Nejvyšší správní soud, 2008. [online]. Dostupné z WWW: <https://kraken.slv.cz/5As35/2007>

úmyslně i v případě, kdy pachatel nejedná s přímým cílem způsobit protiprávní následek, ale je si vědom jeho možné existence a neodvrací se od něj.⁵⁷

Zavinění z nedbalosti je konstruováno výhradně na vědomostní složce (složce vědění), přičemž chybí složka vůle. Vědomá nedbalost nastává, pokud si pachatel přestupku uvědomuje, že jeho jednání může vést k porušení nebo ohrožení zákonem chráněného zájmu, avšak bez důvodného předpokladu spoléhá, že k takovému následku nedojde.⁵⁸ Nevědomá nedbalost nastává v případě kumulativního naplnění dvou podmínek. První podmínkou je skutečnost, že pachatel přestupku si není vědom toho, že jeho jednání může vést k porušení nebo ohrožení zákonem chráněného zájmu, přičemž v daném případě není sporu o naplnění tohoto znaku. Druhou podmínkou je, že pachatel si tuto možnost má a může uvědomit s přihlédnutím k okolnostem a svým osobním poměrům.⁵⁹

Subjektivní stránka přestupku je velmi významným prvkem jeho skutkové podstaty.⁶⁰ Z pohledu přestupkového zákona je pro naplnění obligatorního znaku subjektivní stránky přestupku dostačující zavinění z nedbalosti, pokud právní úprava výslovně nevyžaduje úmyslné zavinění.

4.1.3 Společenská škodlivost

Společenská škodlivost je materiální znak přestupku. Jedná se o pojem, jehož legální definici nikde v právních předpisech nenajdeme a vychází se tak z právních učebnic a dostupné judikatury.

Ustanovení § 39 odst. 2 „trestního zákoníku“ stanoví: „*Povaha a závažnost trestného činu jsou určovány zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou, záměrem nebo cílem. Při určování závažnosti trestného činu z hlediska jeho následků soud přihlédne i k prohlášení*

⁵⁷ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2025, s. 117

⁵⁸ ČESKO. Nejvyšší správní soud. *Rozsudek ze dne 21. 12. 2007, č. j. 4 As 40/2007-53*. Brno: Nejvyšší správní soud, 2007. [online]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nsscr/4-as-40-2007-53>

⁵⁹ ČESKO. Nejvyšší správní soud. *Rozsudek ze dne 13. 3. 2012, č. j. 1 As 22/2012-55*. Brno: Nejvyšší správní soud, 2012. [online]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nsscr/1-as-22-2012-55>

⁶⁰ KOPECKÝ, M. *Správní právo. Obecná část*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 267

poškozeného, který je obětí trestného činu podle zákona o obětech trestných činů, o tom, jaký dopad měl spáchaný trestný čin na jeho dosavadní život, pokud jej učinil.”⁶¹

Pro vysvětlení samotného pojmu společenské škodlivosti lze vycházet z výše uvedeného ustanovení „trestního zákoníku“, neboť nejen orgány činné v trestním řízení, ale i správní orgány posuzují již zmíněná kritéria, která jsou významná pro stanovení míry a druhu trestu. Společenská škodlivost se vztahuje na čin jako celek.⁶²

Skutečnost, že v definici přestupku je zahrnut materiální znak, znamená, že jeho spáchání je možné pouze tehdy, jsou-li současně splněny dvě podmínky. Těmito podmínkami jsou, že čin musí vykazovat znaky vymezené v zákoně (formální podmínka) a současně musí dosahovat určitého minimálního stupně škodlivosti pro společnost (materiální podmínka).⁶³ Absence kteréhokoli znaku znamená, že dané jednání nemůže být postihováno jako přestupek.

4.1.4 Podmínka vylučující kvalifikaci jednání jako trestného činu

Negativní vymezení přestupku stanoví, že o přestupek půjde pouze tehdy, nebude-li jednání posuzováno jako trestný čin. Ustanovení § 13 odst. 1 „trestního zákoníku“ definuje trestný čin jako: „*protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.*“⁶⁴ Zákonná definice trestného činu naznačuje, že jeho klíčovými znaky jsou protiprávnost a specifické znaky vymezené právním předpisem.

V této souvislosti je vhodné zmínit jednu ze základních zásad trestního práva – zásadu subsidiarity trestní represe, která je definována v ustanovení § 12 odst. 1 „trestního zákoníku“ tak, že: „*Trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené lze uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu.*“⁶⁵

⁶¹ ČESKO. § 39 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník - znění od 1. 1. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 9. 2. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#p39-2>

⁶² JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.* 8. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 2. 2022. Praha: Leges, 2022, s. 138

⁶³ PRÁŠKOVÁ, H. *Nové přestupkové právo.* Praha: Leges, 2017, s. 98

⁶⁴ ČESKO. § 13 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník - znění od 1. 1. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 9. 2. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#p13-1>

⁶⁵ ČESKO. § 12 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník - znění od 1. 1. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 9. 2. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#p12-2>

Zásadou subsidiarity trestní represe je vyjádřena myšlenka, podle které trestní právo specifikuje nejprísnejší prostředek státní moci určený k ochraně taxativně vymezených zájmů. Zásada zdůrazňuje, že trestní právo přichází na řadu pouze v případě, kdy jiné právní nebo mimoprávní prostředky ochrany nejsou účinné, a tedy trestní právo slouží jako podpůrný prostředek k ochraně zájmů, které nelze účinně chránit prostřednictvím méně represivních opatření.⁶⁶ Trestnými činy mohou být pouze taková jednání, která jsou svým charakterem mnohem závažnější. Naopak, pokud k regulaci daného jednání postačují prostředky správního práva, občanského práva nebo obchodního práva, jsou trestněprávní opatření nejen nadbytečná, ale z hlediska zásad právního státu i nepřijatelná.⁶⁷

Z uvedené zákonné definice a výkladu učebnice vyplývá, že trestní odpovědnost je vyhrazena jen nejzávažnějším společensky škodlivým činům, a to v případě, že uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu, například správního práva, není dostačující. V souladu s negativním vymezením přestupku lze konstatovat, že protiprávní jednání, které neodpovídá znakům trestného činu, bude vždy kvalifikováno jako přestupek. Přestupková způsobilost fyzické osoby

4.1.5 Přestupková způsobilost fyzické osoby

Uvedená část se zabývá zákonnými podmínkami, jež musí fyzická osoba splňovat, aby mohla být považována za pachatele přestupku, respektive aby mohla nést odpovědnost za své protiprávní jednání. Mezi nejpodstatnější zákonné podmínky, které se u fyzické osoby zjišťují, patří věk a přičetnost.

4.1.5.1. Věk

Věk je jednou z podmínek, která stanoví v jakém věku se může fyzická osoba dopustit přestupku, resp. kdo za něj nebude odpovědný. Podmínka vychází z ustanovení § 18 „přestupkového zákona“: „*za přestupek není odpovědný ten, kdo v době jeho spáchání nedovršil patnáctý rok svého věku.*“⁶⁸

⁶⁶ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.* 8. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 2. 2022. Praha: Leges, 2022, s. 40

⁶⁷ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.* 8. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 2. 2022. Praha: Leges, 2022, s. 40-41

⁶⁸ ČESKO. § 18 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich - znění od 1. 1. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 9. 2. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-250#p18-1>

Z ustanovení „přestupkového zákona“ nám vyplývá, že přestupku se může dopustit pouze ten, kdo v době jeho spáchání překročil patnáctý rok svého věku, přičemž odpovědnost za přestupek vzniká až dnem následujícím po dni, kdy osoba, jež se přestupku dopustila, oslavila své patnácté narozeniny.

K otázce určování okamžiku vzniku odpovědnosti za přestupek ve vztahu k dosažení věkové hranice patnácti let se vyjádřil Nejvyšší soud ve svém stanovisku, v němž konstatoval, že z hlediska právní konstrukce počítání času je odpovědnost dítěte za trestný čin (a analogicky i za přestupek) dovozována až od dne následujícího po dni, který se označením shoduje s datem narození. To znamená, že osoba není trestně či přestupkově odpovědná za čin spáchaný v průběhu dne svých patnáctých narozenin, a to až do půlnoci tohoto dne. Tato právní úprava byla zvolena za účelem eliminace důkazních problémů spojených s přesným určováním okamžiku narození, a tím i dosažením zákonem stanovené věkové hranice odpovědnosti.⁶⁹ Stanovisko Nejvyššího soudu, které bylo vydáno v souvislosti s trestní odpovědností za trestný čin, se obdobně užije i v rámci projednávání přestupků.

4.1.5.2. Příčetnost

Příčetnost je v zákoně vymezena negativním způsobem. Její vymezení nalezneme v ustanovení § 19 „přestupkového zákona“: Za přestupek nenese odpovědnost osoba, která se v době jeho spáchání nacházela ve stavu duševní poruchy, jež jí znemožnila rozpoznat protiprávnost svého jednání nebo své jednání ovládat. Tato beztrestnost se však nevztahuje na případy, kdy si osoba stav nepřičetnosti způsobila sama, a to i z nedbalosti, v důsledku užití návykové látky. Návykovou látkou se rozumí alkohol, omamné a psychotropní látky, jakož i další prostředky, které mohou negativně ovlivnit psychický stav člověka, jeho schopnost rozpoznat nebo ovládat své jednání, případně jeho sociální chování.⁷⁰

Na základě výše uvedeného lze dovodit, že za přestupek nenese odpovědnost ten, kdo v důsledku duševní poruchy v době jeho spáchání pozbyl schopnost buď rozpoznat protiprávnost svého jednání, ovládat své jednání, nebo obojí zároveň. Samotná existence duševní poruchy však k vyloučení příčetnosti a tím i odpovědnosti za přestupek

⁶⁹ ČESKO. *Stanovisko Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 2. 1. 1981 č. j. Tpj 38/81*. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR

⁷⁰ ČESKO. § 19 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich - znění od 1. 1. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 9. 2. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-250#p19-1>

nepostačuje, pokud neexistuje přímá příčinná souvislost mezi poruchou a spáchaným jednáním. Příčetnost je třeba posuzovat individuálně s přihlédnutím jak k časovému okamžiku spáchání přestupku, tak i k povaze konkrétního přestupkového deliktu – u méně složitých přestupků může být i osoba s duševní poruchou schopna rozpoznat protiprávnost svého jednání a ovládnout jej, zatímco u složitějších skutků tomu tak být nemusí. Objektivní posouzení příčetnosti v těchto případech zpravidla vyžaduje vyhotovení znaleckého posudku z oboru psychiatrie.“⁷¹

4.2 Správní trestání

Termín „správní trestání“ v kontextu teorie správního práva označuje specifický druh správní činnosti, jehož podstatou je aplikace správně-právní odpovědnosti za porušení právních povinností stanovených právním řádem.⁷² V tomto kontextu jde o výkon pravomoci správních orgánů při projednávání přestupků a ukládání příslušných správních sankcí, přičemž uložení správního trestu je možné výlučně v rámci přestupkového řízení.

Správní trest lze vymezit jako specifický druh sankce veřejného práva, který představuje právní následek protiprávního jednání spočívajícího ve spáchání přestupku. Jedná se o formu státního donucení aplikovanou příslušným správním orgánem v rámci správního řízení, jehož účelem je nejen sankcionovat pachatele, ale rovněž realizovat preventivní, represivní a výchovnou funkci správního trestání, a to v souladu se zásadami legality, proporcionality a právní jistoty.⁷³ Při ukládání správního trestu vychází příslušný správní orgán primárně z „přestupkového zákona“, který taxativně vymezuje jednotlivé správní tresty, jež mohou být za spáchání přestupku uloženy. Druhy správních trestů jsou explicitně vymezeny v ustanovení § 35 uvedeného zákona, jimiž jsou:

- Napomenutí
- Pokuta
- Zákaz činnosti
- Propadnutí věci nebo náhradní hodnoty
- Zveřejnění rozhodnutí o přestupku

⁷¹ *Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich*. 3. doplněná verze, aktualizovaná ke dni 1. února 2022. Ministerstvo vnitra, 2022, s. 25

⁷² FIALA, Z., FRUMAROVÁ, K., HORZINKOVÁ, E., ŠKUREK, M. et al.: *Správní právo trestní*. Praha: Leges, 2017, s. 25

⁷³ PRÁŠKOVÁ, H. *Přestupkové právo*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022, s. 246

Způsob, jakým mohou být uvedené správní tresty ukládány, je vymezen v ustanovení § 36 „přestupkového zákona.“ Z uvedeného ustanovení vyplývá, že správní trest může být uložen samostatně nebo v kombinaci s jiným správním trestem, přičemž výjimku tvoří napomenutí, které nelze podle zákona současně uložit s pokutou.⁷⁴ Výjimka, spočívající ve vyloučení možnosti současného uložení napomenutí s pokutou se jeví jako logická, neboť jejich společné uložení by se vedlo k vnitřnímu rozporu v jejich účelu a smyslu.⁷⁵

Následující subkapitoly budou věnovány vybraným správním trestům, které jsou nejčastěji aplikovány jako sankční opatření za přestupky proti majetku.

4.2.1 Napomenutí

Napomenutí je považováno jako nejmírnější forma správního trestu, jelikož představuje zásah do právní sféry pachatele s nejnižší intenzitou sankčního účinku. Tento trest se obvykle ukládá za méně závažné přestupky. Účelem napomenutí je především vyvolat u pachatele pocit morální odpovědnosti a sloužit jako výchovný prostředek, který má vést k uvědomění si protiprávnosti jeho jednání a negativního dopadu pro společnost.⁷⁶

Správní trest napomenutí lze uložit fyzické osobě, právnické osobě i podnikající fyzické osobě za méně závažné přestupky, u nichž by aplikace přísnějších sankcí byla neadekvátní a vedla by k nepřiměřenému zesílení správně-trestní represe.⁷⁷

V rámci rozhodnutí o uložení správního trestu ve formě napomenutí správní orgán nejen konstatuje spáchání přestupku, ale zároveň adresátovi sděluje právní důsledky jeho jednání a formou poučení jej upozorňuje na potenciální následky případného opakování obdobného deliktního chování v budoucnu.⁷⁸ Pachatel musí být konkrétně správním orgánem upozorněn, že mu může být uložen jiný správní trest než napomenutí, respektive trest přísnější.

⁷⁴ KOČÍ, R. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich s poznámkami a vzory rozhodnutí a jiných správních aktů*. Praha: Leges, 2017, s. 69

⁷⁵ KOČÍ, R. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich s poznámkami a vzory rozhodnutí a jiných správních aktů*. Praha: Leges, 2017, s. 69

⁷⁶ PRÁŠKOVÁ, H. *Nové přestupkové právo*. Praha: Leges, 2017, s. 203

⁷⁷ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, 406 s.

⁷⁸ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, 407 s.

4.2.2 Pokuta

Pokuta je nejčastěji ukládaným správním trestem, neboť vyjadřuje majetkovou újmu a z hlediska intenzity zásahu do právní sféry pachatele přestupku je považována za závažnější formu správního trestu.⁷⁹ Pokuta charakterizuje peněžitý správní trest, který lze uložit za jakýkoli přestupek, a to buď jako trest samostatný, nebo ve spojení s dalším správním trestem (s výjimkou napomenutí, jak bylo uvedeno v úvodu kapitoly).

Výše pokuty musí být stanovena zvláštním zákonem, který označuje konkrétní jednání jako přestupek. V případě, že zvláštní zákon neuvádí konkrétní výši pokuty „přestupkový zákon“ stanoví maximální možnou částku pokuty na 1 000 Kč. Podle zásady *nulla poena sine lege* však musí být jak druh trestu, tak jeho výše výslovně uvedeny v zákoně, jinak správní orgán nemůže tento trest uložit.⁸⁰

Uložení pokuty je forma pravomoci správního orgánu, nikoli jeho povinnosti. Pokuta, jakožto správní trest, může být uložena v rámci standardního řízení o přestupku, alternativně v řízení příkazním, respektive příkazem, nebo na místě prostřednictvím příkazového bloku.⁸¹ Pachatel přestupku je povinen pokutu uhradit do 30 dnů ode dne, kdy rozhodnutí o přestupku, jež vydal správní orgán, nabylo právní moci a pokud nebyla stanovena lhůta jiná.

4.2.3 Propadnutí věci nebo náhradní hodnoty

Propadnutí věci je správní trest, jehož účelem je, obdobně jako v trestním právu, zabránit pachateli v dalším páčání protiprávního jednání tím, že mu bude odebrána věc, která by mohla být použita k nedovolené činnosti, respektive ztížit pachateli podmínky k dalšímu páčání protiprávního jednání a případně mu odebrat vzniklý prospěch ze spáchaného činu.⁸²

⁷⁹ FRUMAROVÁ, K. a kol. *Správní trestání*. Praha: Leges, 2017. 79 s.

⁸⁰ PRÁŠKOVÁ, H. *Přestupkové právo*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022, s. 254

⁸¹ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, 409 s.

⁸² ŠÁMAL, P., GRIVNA, T., BOHUSLAV, L., NOVOTNÝ, O., HERCZEG, J., VANDUCHOVÁ, M. a kol. *Trestní právo hmotné*. 9. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022, s. 382

Správní trest propadnutí věci lze uložit pouze tehdy, pokud daná věc vykazuje určitý vztah ke spáchanému přestupku. Může se jednat o věc použitou nebo určenou ke spáchání přestupku, věc získanou přestupkem či jako odměnu za něj, případně věc, kterou pachatel, byť i částečně, nabyt výměnou za věc získanou přestupkem nebo jako odměnu.⁸³

Správní trest propadnutí náhradní hodnoty definuje alternativu k trestu propadnutí věci. Jeho primárním účelem je zajistit odebrání zisku, který pachatel získal protiprávním jednáním. Tento trest byl do výčtu správních trestů doplněn po vzoru trestních zákonů.⁸⁴

Správní trest propadnutí náhradní hodnoty je možné uložit pouze v takovém případě, kdy pachatel před uložením správního trestu propadnutí věci tuto věc zničí, poškodí, prodá, zatají, znehodnotí, spotřebuje nebo jiným možným způsobem znemožní její propadnutí.⁸⁵

Pokud je uložen některý z výše uvedených správních trestů, přechází vlastnictví propadnuté věci nebo náhradní hodnoty na stát. Vlastnické právo k věci, která byla postižena správním trestem propadnutí, přechází na stát ke dni právní moci rozhodnutí, bez ohledu na to, zda se v okamžiku rozhodování nachází ve faktické dispozici správního orgánu. Právní titul nabytí vlastnického práva na základě rozhodnutí orgánu veřejné moci je zakotven v ustanovení § 1114 „občanského zákoníku“, které stanoví, že vlastnictví vzniká dnem uvedeným ve výroku rozhodnutí, přičemž není-li tento den výslovně určen, dochází k nabytí vlastnického práva dnem nabytí právní moci rozhodnutí. Po nabytí vlastnického práva státem je správní orgán povinen postoupit věc příslušnému orgánu – Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (dále jen „ÚZSVM“), který je ze zákona č. 201/2002 Sb., o Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ÚZSVM“), povinen takovou věc převzít a dále s ní nakládat v souladu se zákonem.

⁸³ ČESKO. § 48 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich - znění od 1. 1. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 26. 2. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-250#p48-1>

⁸⁴ PRÁŠKOVÁ, H. *Nové přestupkové právo*. Praha: Leges, 2017, s. 225

⁸⁵ PRÁŠKOVÁ, H. *Nové přestupkové právo*. Praha: Leges, 2017, s. 225

5 Vybrané hmotněprávní nástroje trestního práva

Uvedená kapitola je zaměřena na vybrané trestní sankce, respektive tresty, které jsou z hlediska praxe nejčastěji používány jako nástroje pro potírání protiprávního jednání majetkového charakteru.

5.1 Trest

Trest specifikuje právní důsledek protiprávního jednání, který je vymezen zákonem. Jako sankce za čin, jenž je spjat s vinou, zahrnuje určitý druh právní újmy, která je pachatelem vnímána jako negativní zásah do jeho právní sféry.⁸⁶ Záměrem zákonodárce je, aby trestní sankce plnila nejen represivní funkci spojenou s postihem pachatele za spáchané protiprávní jednání, ale současně vykonávala i funkci preventivní, a to jak ve smyslu individuálního, tak generálního působení s cílem předcházet dalším deliktům.

Esenciálním rysem trestu je uložená právní újma, která se konkrétní fyzické osobě projevuje závažným zásahem do jejích práv, typicky do osobní svobody nebo majetkových práv. „Trestní zákoník“ staví na zásadě, že primární funkcí trestu je ochrana společnosti před kriminalitou a jejími pachateli, přičemž cílem je potlačit, případně snížit frekvenci výskytu trestné činnosti. Sekundárním účelem trestního postihu je resocializační působení na pachatele s cílem jeho vedení k řádnému způsobu života, stejně jako preventivní vliv na ostatní členy společnosti. Současně je trest konstruován výlučně jako opatření směřující proti pachateli trestného činu, čímž je zajištěno naplnění zásady individualizace (personality) trestu.

Otázka spravedlnosti je neoddělitelně spjata s účelem trestu, neboť jeho adekvátnost přímo ovlivňuje jeho efektivitu. Účelu trestání lze dosáhnout pouze tehdy, pokud uložený trest odpovídá zásadám spravedlnosti – nesmí být nepřiměřeně přísný ani příliš mírný, ale musí reflektovat potřebu ochrany společnosti před trestnou činností. Stanovení druhu a výměry trestu by mělo být vždy výsledkem posouzení proporcionality ve vztahu ke stupni společenské škodlivosti posuzovaného činu, ke konkrétním

⁸⁶ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 8. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 2. 2022. Praha: Leges, 2022, s. 401

okolnostem jeho spáchání a k osobním poměrům pachatele, včetně míry jeho zavinění a dosavadního způsobu života.⁸⁷

5.2 Odnětí svobody

Trest odnětí svobody lze z hlediska s jinými tresty a současně právní úpravy považovat za nejpřísnější trest, který je možné uložit za spáchání protiprávního jednání v trestněprávní rovině.

Legální definice trestu odnětí svobody je obsažena v ustanovení § 52 „trestního zákoníku“, kde je označován jakožto druh jednoho trestu, který má několik forem. Těmito jsou nepodmíněný trest odnětí svobody, podmíněné odsouzení a podmíněné odsouzení s dohledem.⁸⁸

Trest odnětí svobody je trestem univerzálním, neboť jeho uložení je možné za každý trestný čin, který je uveden ve zvláštní části trestního zákoníku, kde jsou taxativně vymezeny všechny trestné činy a jejich skutkové podstaty.

Účelem trestu odnětí svobody je preventivní opatření, neboť je jím omezena možnost odsouzeného pokračovat v páchání trestné činnosti, čímž je zajištěna ochrana společnosti.⁸⁹ Tento trest je zároveň i výchovného charakteru, který počíná již samotným uložením trestu a způsobením újmy na osobní svobodě odsouzeného.

5.3 Obecně prospěšné práce

Trest obecně prospěšných prací je alternativním trestem k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, neboť trestní zákoník stanoví, že nedojde-li k vykonání trestu obecně prospěšných prací, bude přeměněn na trest odnětí svobody.

Trest obecně prospěšných prací konstituuje explicitní povinnost, jež je odsouzenému ukládána. Povinnost spočívá v tom, že odsouzený je povinen ve stanoveném rozsahu vykonat určitý druh práce k obecně prospěšným účelům. Odsouzený musí práci vykonat ve prospěch obcí, nebo ve prospěch státních nebo jiných obecně prospěšných institucí. Mohou to být instituce, které se zabývají vzděláním a vědou,

⁸⁷ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 8. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 2. 2022. Praha: Leges, 2022, s. 409

⁸⁸ ŠČERBA, F. a kol. *Trestní zákoník. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 751

⁸⁹ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 8. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 2. 2022. Praha: Leges, 2022, s. 415

školením, kulturou, požární ochranou, ochranou zdraví, ochranou životního prostředí, ochranou zvířat, podporou a ochranou mládeže, humanitární, sociální, charitativní, náboženskou, tělovýchovnou a sportovní činností.⁹⁰ Vykonávaná činnost nesmí odsouzenému přinášet finanční zisk ani jiný prospěch.

Uložení trestu obecně prospěšných prací je možné pouze v případě, že soud odsuzuje pachatele za přečin. Dospělému odsouzenému může být trest uložen v rozpětí od 50 do 300 hodin.

5.4 Propadnutí majetku

Trest propadnutí majetku představuje nejintenzivnější zásah do majetkové sféry odsouzeného a je považován za jednu z nejprísnejších sankcí v systému trestního práva. Jeho uložení přichází v úvahu výhradně u nejzávažnějších trestných činů, a to za splnění zákonem stanovených kumulativních podmínek. Zásadním předpokladem pro jeho aplikaci je skutečnost, že pachatel byl uznán vinným ze spáchání zvláště závažného zločinu motivovaného snahou o získání majetkového prospěchu pro sebe nebo jinou osobu, přičemž tento druh trestu musí být výslovně připuštěn příslušným ustanovením trestního zákoníku.

Uložení trestu propadnutí majetku může spočívat buď ve ztrátě celého majetkového souboru odsouzeného, nebo se může týkat pouze konkrétně vymezené části jeho majetku, jak je stanoveno ve výrokové části rozsudku. Při rozhodování o rozsahu propadnutí soud hodnotí nejen povahu a závažnost spáchaného trestného činu, ale rovněž přihlíží k majetkovým poměrům a osobním charakteristikám pachatele, aby byla zajištěna proporcionalita trestu vůči celkovým okolnostem případu.⁹¹ Při ukládání tohoto trestu platí, že nemůže postihovat věci, které jsou nezbytné k uspokojení životních potřeb odsouzeného.

Realizace výkonu trestu propadnutí majetku probíhá obdobným způsobem jako výkon trestu propadnutí věci, přičemž konkrétní procesní a materiální aspekty tohoto postupu jsou detailněji rozvedeny v samostatné části věnované institutu propadnutí věci.

⁹⁰ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.* 8. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 2. 2022. Praha: Leges, 2022, s. 434

⁹¹ ŠČERBA, F. a kol. *Trestní zákoník. Komentář.* 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 844

5.5 Peněžitý trest

Peněžitý trest představuje významnou represivní alternativu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, zejména v případě méně závažných deliktů, přičemž zasahuje do majetkové sféry pachatele. Jeho výměra je soudem stanovována s ohledem na povahu a závažnost spáchaného trestného činu, jakož i s přihlédnutím k majetkovým a sociálním poměrům obviněného. Tento druh trestu může být uložen pouze tehdy, pokud pachatel spáchal úmyslný trestný čin, jehož cílem bylo získání majetkového prospěchu pro sebe či pro jinou osobu, a současně to umožňuje příslušné ustanovení „trestního zákoníku.“⁹²

Výše peněžitého trestu je vymezena v „trestním zákoníku“ ve formě tzv. denních pokut. Peněžitý trest je ukládán v denních sazbách a činí nejméně 20 a nejvíce 730 denních sazeb, přičemž jednotlivá denní sazba nesmí být nižší než 100 Kč a vyšší než 50 000 Kč. Soud při ukládání peněžitého trestu může stanovit, že trest bude zaplacen v přiměřených měsíčních splátkách. Zaplacené částky peněžitého trestu připadají státu.⁹³

5.6 Propadnutí věci

Trest propadnutí věci je dalším trestem majetkového charakteru. Jeho cílem je eliminovat předmět, jenž by mohl být v budoucnu využit k dalšímu páčání trestné činnosti, zároveň zkomplikovat pachateli možnost pokračovat v protiprávním jednání a v neposlední řadě jej zbavit výhod získaných trestnou činností.

„Trestní zákoník“ explicitně definuje věc, která může být předmětem propadnutí. Jedná se o věc, která byla sestrojena či přizpůsobena ke spáchání trestného činu a která je zprostředkovaným výnosem z trestné činnosti. Uložení tohoto trestu není zákonem výslovně omezeno pouze na úmyslné trestné činy, avšak vzhledem k jeho povaze nelze tento trest aplikovat na věc určenou ke spáchání trestného činu v případě, že byl spáchán z nedbalosti.⁹⁴

V případě, že je soudem uložen trest propadnutí věci, je jeho výkon prováděn v souladu se zákonem č. 279/2003 Sb., o výkonu zajištění majetku a věcí v trestním řízení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZZMV“). „ZZMV“ upravuje podmínky pro vyloučení věcí z výkonu rozhodnutí o zajištění, stejně jako metody zajišťování movitých,

⁹² ŠČERBA, F. a kol. *Trestní zákoník. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 848

⁹³ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 8. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 2. 2022. Praha: Leges, 2022, s. 440

⁹⁴ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 8. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 2. 2022. Praha: Leges, 2022, s. 443

nemovitých, hmotných a nehmotných věcí, které jsou předmětem tohoto výkonu. Dále vymezuje specifická práva a povinnosti správce zajištěného majetku, včetně pravidel týkajících se správy zajištěného podílu v obchodní korporaci a prodeje zajištěného majetku. „ZZMV“ v § 9 stanoví okruh subjektů, které jsou způsobilé vykonávat funkci správce zajištěného majetku. Mezi tyto subjekty patří především soud, územní pracoviště „ÚZSVM“ nebo soudní exekutor. Pokud správce nemůže zajistit správu sám, má podle § 9 odst. 4 „ZZMV“ možnost svěřit správu jiné osobě podnikající v příslušné oblasti (a to úplatně i bezúplatně), nebo organizační složce státu, případně státní organizaci, která má pravomoc s věcí hospodařit.⁹⁵ V tomto případě se zpravidla jedná o Centrum zajištěných aktiv Ministerstva vnitra (dále jen „CENZA“), které se zabývá správou movitého majetku zajištěného v trestním řízení, zejména elektroniky, vozidel, sběratelských předmětů a oděvů.

Výkon trestu propadnutí věci je zajišťován předsedou senátu (samosoudcem) nalézacího soudu, který po nabytí právní moci rozsudku (nebo trestního příkazu) zašle jeho opis, bez odůvodnění, příslušné organizační složce státu, jež vykonává správu státního majetku na základě specifického právního předpisu. V rozhodnutí musí být výslovně uvedeno, že se jedná o majetkovou trestní sankci. V důsledku tohoto postupu věc, která byla předmětem trestu propadnutí věci, přechází do vlastnictví státu.

⁹⁵ ČESKO. § 9 odst. 4 zákona č. 279/2003 Sb., o výkonu zajištění majetku a věcí v trestním řízení a o změně některých zákonů - znění od 1. 7. 2024. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 26. 3. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-279#p9-4>

6 Vybrané procesněprávní nástroje přestupkového práva

V oblasti správního práva existuje několik procesněprávních nástrojů, které umožňují efektivní a rychlé vyřízení přestupků, zároveň však zahrnují i standardní postupy v řízení o přestupku, jež nevedou k urychlení procesu a probíhají v rámci běžného správního řízení. Standardním postupem je řízení o přestupku, přičemž jedním z efektivních a urychlujících institutů je příkazní řízení, které se v přestupkovém právu využívá především pro zjednodušení a urychlení rozhodovacích procesů. Uvedené procesněprávní nástroje jsou rovněž využívány i při projednávání protiprávního jednání majetkového charakteru.

6.1 Postup před zahájením řízení o přestupku

Podstatou postupu před zahájením řízení o přestupku je, že příslušný, nebo jiný správní orgán provádí procesní úkony směřující k posouzení, zda jsou splněny podmínky pro zahájení přestupkového řízení, a to včetně určení, zda je možné řízení vůbec zahájit, kdo bude jeho účastníkem, jaký bude předmět řízení a zda existují okolnosti, které by odůvodňovaly odložení věci.⁹⁶ K posouzení uvedených podmínek lze využít právní instituty, které zákon výslovně umožňuje v této fázi, přičemž se obvykle aplikují až v rámci samotného řízení o přestupku. V kontextu přestupkového jednání majetkového charakteru to může zahrnovat například podání vysvětlení poškozeného nebo zajištění materiálních důkazů, které jsou nezbytné k objasnění skutečností relevantních pro rozhodnutí o zahájení řízení.

Postup před zahájením řízení je upraven v ustanoveních § 73 - § 76 „přestupkového zákona.“ Příslušná ustanovení vymezují dvě základní procesní varianty, jimiž může být fáze před zahájením řízení ukončena – buď formálním zahájením správního řízení, jemuž je věnována následující subkapitola, nebo rozhodnutím o odložení věci, případně postoupením věci jinému věcně či místně příslušnému orgánu.

6.2 Řízení o přestupku

Postup v řízení o přestupku je upraven v „přestupkovém zákoně“ a lze jej označit za specifický typ správního řízení, které je vedeno místně a věcně příslušnými správními orgány. Podstatou řízení o přestupku je rozhodnutí o vině obviněného ze spáchání

⁹⁶ SKULOVÁ, S. a kol. *Správní právo procesní*. 4. vydání aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020, s. 426

přestupku a uložení správního trestu. Oblast správního řízení, zejména v kontextu správního trestání, je řízena principem oficiality a legality. Podle uvedených zásad má správní orgán nejen právo, ale i povinnost zahájit řízení z moci úřední, jakmile nastane skutečnost stanovená zákonem, a to bez ohledu na způsob, jakým se o ní dozvěděl. Tento přístup je zároveň v souladu s principem legality, podle něhož je správní orgán povinen postihovat veškeré delikty, o nichž získá vědomost.⁹⁷

V návaznosti na principy legality a oficiality je správní orgán povinen zahájit správní řízení o každém přestupku, o kterém se dozví, a to bez ohledu na podnět účastníků řízení. Zahájení řízení je realizováno z moci úřední, v souladu s ustanovením § 46 „správního řádu“, které upravuje postupy pro iniciaci řízení. Správní orgán zahájí řízení o přestupku tehdy, pokud nedošlo k jeho odložení již v rámci předchozího postupu, přičemž ani v takovém případě není odložení považováno za definitivní překážku pro zahájení řízení.

Správní orgán může řízení o přestupku zahájit na základě svých vlastních poznatků, ale také na podkladě oznámení jiného orgánu.⁹⁸ Za jiný orgán se podle „přestupkového zákona“ považuje zejména Policie České republiky a Vojenská policie, které jsou oprávněny vykonávat úkony v rámci postupu před zahájením řízení o přestupku. Oprávnění zahrnují shromažďování důkazů, podávání oznámení o podezření na spáchání přestupku a další činnosti, které mohou vést k rozhodnutí o zahájení řízení.

Řízení o přestupku se zahajuje v souladu s § 78 odst. 2 „přestupkového zákona“, který vymezuje dvě formy zahájení řízení. První formou je doručení oznámení o zahájení řízení osobě, která je podezřelá ze spáchání přestupku, přičemž druhou formou je ústní vyhlášení takového oznámení. Ačkoli § 78 odst. 2 „přestupkového zákona“ vymezuje pouze dva způsoby, které mají právní účinky na zahájení řízení o přestupku, existuje i další způsob, jenž má účinek na zahájení řízení. Tímto způsobem je doručení příkazu podle § 90 „přestupkového zákona“, proti kterému byl obviněným podán odpor v zákonem stanovené lhůtě. Datum doručení tohoto příkazu se považuje za datum doručení oznámení o zahájení řízení o přestupku. Příkazu je věnována samostatná subkapitola.

⁹⁷ ČESKO. Ústavní soud. *Usnesení Ústavního soudu ze dne 26. 6. 2001, č. j. II ÚS 345/01*. Brno: Ústavní soud, 2001. [online]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/uscr/ii-us-345-01>

⁹⁸ *Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich*. 3. doplněná verze, aktualizovaná ke dni 1. února 2022. Ministerstvo vnitra, 2022, s. 25

Průběh řízení o přestupku je obsažen v ustanoveních § 80 - § 87 „přestupkového zákona“, přičemž prvním úkonem v řízení o přestupku může být ústní jednání, které je upraveno v § 80 „přestupkového zákona.“ Vedení ústního jednání je definováno jako fakultativní procesní úkon⁹⁹, nicméně existují situace, kdy je nařízení ústního jednání nezbytné pro pokračování v řízení o přestupku. V případě nařízení ústního jednání jsou všichni účastníci řízení o přestupku řádně předvoláni správním orgánem. Účast obviněného na ústním jednání je nezbytná, neboť mu umožňuje uplatnit všechna práva, která mu právní řád zaručuje.

Takovou situaci může být například protiprávní jednání majetkového charakteru, při němž byla poškozenému způsobena majetková újma o jejíž náhradě nebylo dosud rozhodnuto. V takovém případě má příslušný správní orgán povinnost bezodkladně vyrozumět osobu, které byla spácháním přestupku způsobena škoda nebo na jejíž úkor se obviněný spácháním přestupku obohatil, o možnosti uplatnění nároku na náhradu škody nebo uplatnění nároku na vydání bezdůvodného obohacení a o nařízeném ústním jednání.¹⁰⁰ Řízení, v jehož rámci je poškozenou osobou uplatňován nárok na náhradu škody nebo na vydání bezdůvodného obohacení vzniklého v důsledku spáchání přestupku, je označováno jako adhezní řízení. Procesní postavení poškozeného vzniká teprve okamžikem, kdy dotčená osoba uplatní svůj nárok řádným způsobem vůči správnímu orgánu v průběhu přestupkového řízení.¹⁰¹

Pro přiznání nároku je nezbytné, aby byly splněny všechny předpoklady. Mezi předpoklady patří uznání obviněného vinným, prokázání příčinné souvislosti mezi spáchaným přestupkem a vznikem újmy, hmotněprávní podklad nároku, dostatečné zjištění důvodu a výše nároku, absence právních překážek, které by bránily jeho uplatnění, a samozřejmě řádné a včasné uplatnění nároku.¹⁰² Pokud správní orgán poškozenému nárok přizná, vydá rozhodnutí, kterým se přiznává nárok na náhradu škody nebo vydání bezdůvodného obohacení. Jakmile rozhodnutí nabude právní moci, stává se exekučním titulem. Z tohoto důvodu je nezbytné, aby výrok o náhradě škody byl formulován s maximální přesností, přičemž musí být řádně specifikována oprávněná

⁹⁹ ČESKO. § 80 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich - znění od 1. 1. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 25. 3. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-250#p80-1>

¹⁰⁰ ČESKO. § 70 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich - znění od 1. 1. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 25. 3. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-250#p70-1>

¹⁰¹ KOČÍ, R. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich s poznámkami a vzory rozhodnutí a jiných správních aktů*. Praha: Leges, 2017, s. 123

¹⁰² PRÁŠKOVÁ, H. *Přestupkové právo*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022, s. 486

osoba, částka náhrady škody v penězích, nebo hodnota všeho, co obohacený získal, a další údaje nezbytné pro splnění povinností vyplývajících z rozhodnutí.¹⁰³

Případy, v nichž správní orgán vede ústní jednání včetně adhezního řízení, představují ve veřejnoprávní praxi běžně se vyskytující situace. Z tohoto důvodu je této problematice věnován situační příklad č. 3 v kazuistické části „práce“, kde je detailně rozebrán s ohledem na aplikační aspekty správní praxe.

6.3 Ukládání správních trestů příkazem a příkazem na místě

Správní trest je ukládán na základě rozhodnutí správního orgánu deklarujícího vinu pachatele. Vedle standardního řízení o přestupku může být trest ukládán rovněž ve zkráceném řízení, kterým je příkazní řízení.

Příkazní řízení představuje specifický typ zkráceného řízení ve věcech přestupků, jehož cílem je zvýšení procesní efektivity a urychlení rozhodovacího postupu. Tento mechanismus umožňuje správnímu orgánu rozhodnout bez provádění úplného dokazování, a to vydáním rozhodnutí ve formě příkazu nebo příkazu na místě, jež představují zvláštní formy meritorních správních rozhodnutí vydávaných zjednodušeným procesním postupem.¹⁰⁴

6.3.1 Příkaz

Příkaz je specifickou formou rozhodnutí ve správním řízení, kterou správní orgán využívá v případě, že má za to, že skutkový stav byl dostatečně objasněn a nejsou důvody k provedení dalšího dokazování.

Příkazem lze uložit správní trest napomenutí, pokuty, zákazu činnosti, propadnutí věci nebo náhradní hodnoty.

Příkazem dochází k uznání obviněného vinným ze spáchání přestupku. Proti tomuto rozhodnutí má obviněný možnost podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho oznámení. Včasné a přípustné podání odporu má za následek automatické zrušení příkazu a pokračování řízení v běžném procesním režimu.¹⁰⁵ Podmínky a postup při podávání odporu jsou upraveny ve „správním řádu,“ který stanoví procesní pravidla pro jeho uplatnění a účinky. S ohledem na mezinárodní závazky České republiky, zejména na její

¹⁰³ PRÁŠKOVÁ, H. *Přestupkové právo*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022, s. 468

¹⁰⁴ FRUMAROVÁ, Kateřina. *Správní trestání*. Praha: Leges, 2017, s. 169-170

¹⁰⁵ KOPECKÝ, M. *Správní právo. Obecná část*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 303

členství v Evropské unii, které zahrnuje povinnost harmonizace národní legislativy s evropským právem, je v současnosti nezbytné zajistit účastníkům přestupkového řízení (s výjimkou například příkazu na místě) možnost odvolání proti rozhodnutí o přestupku.¹⁰⁶

6.3.2 Příkaz na místě

Příkaz na místě rovněž specifikuje zvláštní formu příkazu, jehož prostřednictvím může být pachateli přestupku uložen výhradně správní trest pokuty, a to pouze za splnění několika kumulativních podmínek.

Vydání příkazu na místě je možné pouze tehdy, pokud nelze protiprávní jednání pachatele vyřešit domluvou a současně pachatel nebo osoba oprávněná za něj jednat souhlasí se skutkovými zjištěními, právní kvalifikací skutku, uložením pokuty, její výší a vydáním příkazového bloku.¹⁰⁷ Dále, v souladu se subsidiární aplikací správního řádu, musí správní orgán považovat skutkový stav věci za dostatečně prokázaný. Kromě výše uvedených kumulativních podmínek, které musí být splněny pro uložení příkazu na místě, je rovněž nezbytné, aby v době jeho ukládání nebyla fakticky způsobena majetková újma, neboť uložení příkazu na místě nelze rozhodnout o nároku a náhradě způsobené škody poškozenému. V případě, že by došlo k uložení příkazu na místě, ale zároveň byla poškozenému protiprávním jednáním majetkového charakteru způsobena škoda, která nebyla před uložení příkazu uhrazena například formou vrácení zboží do prodejny, bylo by poškozenému odebráno právo na uplatnění nároku na náhradu škody.

Pokutu ve formě příkazu na místě může uložit nejen správní orgán, který je příslušný k projednání přestupku, ale také další orgány a úřední osoby, pokud to stanoví přestupkový zákon. Uvedené orgány rovněž oznamují přestupek místně a věcně příslušnému orgánu, pokud nebudou splněny výše uvedené podmínky pro uložení příkazu na místě.

Příkazem na místě je možné uložit pokutu do výše 10 000 Kč, mladistvému pokutu do výše 2 500 Kč. Pokud obviněný zaplatí pokutu na místě, obdrží příkazový blok na pokutu na místě zaplacenou. V případě, že obviněný není schopen pokutu na místě zaplatit, obdrží příkazový blok na pokutu na místě nezaplacenou s pokyny k zaplacení,

¹⁰⁶ DONNELLY, D. *Municipal policing in the European Union: comparative perspectives*. Houndmills, Basingstoke, Hampshire: Palgrave Macmillan, 2013, s. 36

¹⁰⁷ KOPECKÝ, M. *Správní právo. Obecná část*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 303

lhůtou splatnosti a následků v případě nezaplacení.¹⁰⁸ Podepsáním příkazu nabývá příkaz na místě právní moci a stává se vykonatelným rozhodnutím, proti němuž nelze podat odpor.¹⁰⁹ Účastník řízení musí být o této skutečnosti předem řádně poučen.

Ukládání pokut příkazem na místě představuje jednu z nejfrekventovanějších činností hlídek Policie České republiky. Tato skutečnost odůvodňuje zařazení příslušného případu jako situačního příkladu č. 3 v kazuistické části „práce“, kde je daná problematika podrobně analyzována z hlediska jejího praktického uplatnění.

¹⁰⁸ FIALA, Z., FRUMAROVÁ, K., HORZINKOVÁ, E., ŠKUREK, M. et al.: *Správní právo trestní*. Praha: Leges, 2017, s. 196

¹⁰⁹ ŠROMOVÁ, E. *Správní řízení od A do Z*. 3. aktualizované a doplněné vydání. Olomouc: ANAG, 2020, s. 160

7 Vybrané procesněprávní nástroje trestního práva

V oblasti trestního práva se uplatňuje řada procesněprávních nástrojů, jejichž cílem je zajištění spravedlivého procesu, objasnění trestných činů a stanovení odpovědnosti jejich pachatelů. Mezi klíčové procesní mechanismy patří jak trestní řízení, tak i adhezní řízení v kontextu majetkových trestných činů, kterým jsou věnovány následující subkapitoly.

7.1 Trestní řízení

Trestní řízení je zakotveno v „trestním řádu“, jenž vymezuje jeho základní zásady, účel a procesní mechanismy sloužící k odhalování, dokazování a projednávání trestné činnosti. Trestní řízení spadá do odvětví trestního práva procesního, jehož předmětem je úprava postupu orgánů činných v trestním řízení a dalších zúčastněných osob.

Trestní řízení implikuje právně formalizovaný postup orgánů činných v trestním řízení, případně dalších subjektů na něm zúčastněných, jehož primárním cílem je zjistit, zda došlo ke spáchání trestného činu, označit jeho pachatele a v souladu se zákonem mu uložit odpovídající trest nebo ochranné opatření. Dalším významným aspektem trestního řízení je jeho preventivní a výchovná funkce, která slouží k předcházení a potlačování trestné činnosti.¹¹⁰ Tímto způsobem trestní řízení nejen působí na samotné pachatele, ale zároveň má odstrašující efekt na potenciální budoucí pachatele a napomáhá k posilování právního vědomí společnosti.

Proces trestního řízení je rozdělen do několika fází (časových úseků), během nichž orgány činné v trestním řízení a další zúčastněné subjekty vykonávají své povinnosti a uplatňují svá práva s cílem dosáhnout stanoveného účelu trestního řízení. Tyto fáze se nazývají stadia trestního řízení, kterými jsou přípravné řízení, předběžné projednání obžaloby, hlavní líčení, opravné řízení a vykonávací řízení.¹¹¹

Přípravné řízení je významným stadiem trestního řízení, které může být rovněž označováno jako předsoudní stadium trestního procesu. Jak naznačuje již samotný název, hlavním úkolem přípravného řízení je připravit potřebné podklady pro řízení před soudem. To znamená, že cílem přípravného řízení je tedy zjistit, zda je podezření

¹¹⁰ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 3. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 4. 2013. Praha: Leges, 2013, s. 22

¹¹¹ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 3. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 4. 2013. Praha: Leges, 2013, s. 489

z trestného činu vůči konkrétní osobě dostatečně odůvodněné, aby mohlo být zahájeno řízení před soudem na základě podané obžaloby, nebo zda je nutné přistoupit k jinému postupu, případně jinému rozhodnutí.¹¹²

Předběžné projednání obžaloby je navazujícím stadiem trestního řízení, jehož účelem je přezkoumat podanou obžalobu a zajistit tak, aby se soud v hlavním líčení nezabýval neodůvodněnými obžalobami.¹¹³ Výsledkem tohoto přezkoumávání může být například rozhodnutí o nařízení hlavního líčení, vrácení věci státnímu zástupci k doplnění, postoupení věci jinému příslušnému orgánu nebo rozhodnutí o zastavení trestního stíhání.

Hlavní líčení je nejdůležitějším stadiem trestního řízení, v němž soud na základě provedených důkazů posuzuje vinu obžalovaného a rozhoduje o výměře a druhu trestu, který má být za spáchaný trestný čin uložen. Výsledkem hlavního líčení je obvykle rozsudek, kterým soud rozhoduje o vině obžalovaného – buď ho uznává vinným, nebo jej zprošťuje obžaloby.¹¹⁴ V některých případech však může hlavní líčení skončit i jiným rozhodnutím, například zastavením trestního stíhání.

Opravné řízení umožňuje prostřednictvím řádných a mimořádných opravných prostředků přezkum rozhodnutí vydaných v předchozích stádiích trestního řízení, jehož primárním účelem je odhalit případné vady a zajistit jejich nápravu. Tento proces je zpravidla svěřen instančně vyšším orgánům disponujícím pravomocí k přezkoumání, změně nebo zrušení napadeného rozhodnutí.

Vykonávací řízení je závěrečným stadiem trestního řízení, jehož cílem je realizace rozhodnutí orgánu činného v trestním řízení.¹¹⁵ Výkon rozhodnutí definuje procesní stadium trestního řízení pouze v případě, že se jedná o realizaci odsuzujícího rozsudku.¹¹⁶ V tomto stadiu dochází k faktickému naplnění sankcí uložených pravomocným

¹¹² JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 3. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 4. 2013. Praha: Leges, 2013, s. 489

¹¹³ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 3. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 4. 2013. Praha: Leges, 2013, s. 490

¹¹⁴ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 3. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 4. 2013. Praha: Leges, 2013, s. 492

¹¹⁵ CHMELÍK, J. a kolektiv. *Trestní řízení*. 1. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2014, s. 296

¹¹⁶ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 3. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 4. 2013. Praha: Leges, 2013, s. 777

rozhodnutím soudu, přičemž jeho účelem je zajistit, aby trestní sankce nebo jiná opatření byla vykonána v souladu s právními předpisy a s ohledem na účel trestního řízení.

7.2 Adhezní řízení

Výše uvedený postup v trestním řízení se aplikuje na trestné činy obecně, přičemž u majetkových trestných činů jsou za klíčová stadia považována hlavní líčení a vykonávací řízení, neboť jejich součástí je i adhezní řízení. Adhezní řízení je součástí trestního řízení, které spojuje prvky trestního práva s občanskoprávními, respektive soukromoprávními aspekty. V rámci adhezního řízení je projednáván nárok poškozeného na náhradu škody, která byla způsobena spácháním trestného činu.¹¹⁷ Ačkoli adhezní řízení je součástí trestního řízení, nepředstavuje samostatnou, časově, formálně či jinak oddělenou část trestního řízení. Místo toho s ním splývá, přičemž toto propojení je zvláště patrné ve fázi dokazování.¹¹⁸

Charakteristika poškozeného je uvedena v § 43 odst. 1 „trestního řádu.“ S ohledem na zkoumanou problematiku majetkového charakteru jím je osoba, jíž byla trestným činem způsobena majetková újma, nebo osoba, na jejíž úkor pachatel trestné činnosti dosáhl bezdůvodného obohacení.¹¹⁹ Postavení adherenta může uplatnit jakákoliv fyzická osoba, stejně jako právnická osoba, které byla trestným činem způsobena majetková či nemajetková újma, nebo na jejíž úkor se pachatel trestného činu obohatil.

*„Poškozený je oprávněn navrhnout, aby soud v odsuzujícím rozsudku uložil obžalovanému povinnost nahradit v penězích škodu nebo nemajetkovou újmu, jež byla poškozenému trestným činem způsobena, nebo vydat bezdůvodné obohacení, které obžalovaný na jeho úkor trestným činem získal.“*¹²⁰ Škoda, nemajetková újma či bezdůvodné obohacení musí mít svůj původ v trestném činu, na jehož základě byla podána obžaloba. Uplatněné nároky musí být v příčinné souvislosti s tímto trestným činem, tedy musí být jeho přímým důsledkem (*producta sceleris*), a zároveň musí být způsobeny zaviněním pachatele.¹²¹ Protiprávním jednáním majetkového charakteru je

¹¹⁷ HENDRYCH, D., FIALA, J. *Právní slovník*. 3. podstatně rozšířené vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 458

¹¹⁸ ZŮBEK, J. *Pohledávky z trestných činů*. Praha: Wolters Kluwer, 2022, s. 3

¹¹⁹ ČESKO. § 43 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) - znění od 11. 2. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 26. 3. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141#p43-1>

¹²⁰ ČESKO. § 43 odst. 3 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) - znění od 11. 2. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 26. 3. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141#p43-3>

¹²¹ ZŮBEK, J. *Pohledávky z trestných činů*. Praha: Wolters Kluwer, 2022, s. 9

možné způsobit pouze majetkovou újmu (škodu). Majetková škoda v širším smyslu je chápána jako újma, která vznikla v majetkové sféře poškozeného a je objektivně kvantifikovatelná v peněžní hodnotě. Reprezentuje majetkové hodnoty, které by bylo třeba vynaložit k uvedení poškozeného majetku do původního stavu. Za majetkovou škodu je považována pouze ta újma, která může být vyjádřena v penězích.¹²²

Mezi specifika adhezního řízení patří také skutečnost, že není vedeno z úřední povinnosti a neaplikuje se zde zásada oficiality. Řízení může být zahájeno pouze na návrh poškozeného, který musí obsahovat určité náležitosti. Soud je návrhem poškozeného vázán a nemůže přiznat více než poškozený požaduje. Naopak, soud nemůže návrh poškozeného zamítnout, ani částečně, i když by dospěl k závěru, že nárok na náhradu škody nevznikl, nebyl prokázán nebo že vznik škody byl z části způsoben poškozeným. V těchto případech je soud povinen odkázat poškozeného na řízení v oblasti občanského práva nebo před jiným příslušným orgánem.¹²³

Pokud byl nárok na náhradu škody řádně a včas uplatněn a následně prokázán v rámci dokazování, soud rozhodne o náhradě škody. Soud však o nároku nerozhodne, pokud poškozený svůj nárok na náhradu škody vzal zpět, nebo se dle § 43 odst. 4 „trestního řádu“ vzdal svých procesních práv. Dále soud o nároku nerozhodne, pokud již bylo rozhodnuto podle § 206 odst. 3 a 4 „trestního řádu“, že osoba není připuštěna k trestnímu řízení jako poškozený, nebo že nárok nelze uplatnit v rámci trestního řízení.

¹²² GLATZOVÁ, A. *Předpoklady pro přiznání soukromoprávních nároků v adhezním řízení. Trestněprávní revue*. Praha: C. H. Beck, 2012, č. 1., s. 6

¹²³ RŮŽIČKA, M., PŮRY, F., ZEŽULOVÁ, J. *Poškozený a adhezní řízení v České republice*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 250

8 Vybrané přestupky proti majetku

Přestupky proti majetku patří mezi nejčastěji páchané přestupky na území České republiky, neboť se v nich často odráží každodenní konflikty mezi jednotlivci, které mohou vést k porušení práv a zájmů vlastníků majetku. Tyto přestupky zahrnují různé formy protiprávního jednání, které jsou zaměřeny na neoprávněné zasažení majetkových práv jiných osob.

Jak již bylo uvedeno ve třetí kapitole „práce“, přestupky proti majetku jsou upraveny v § 8 „zákona o některých přestupcích“, kde je jejich výčet uveden taxativně, avšak bez bližšího vysvětlení. Vzhledem k absenci podrobnějších definic je nezbytné při vymezení jednotlivých pojmů vycházet analogicky z právní úpravy trestního práva, která poskytuje podrobnější vymezení a objasnění těchto skutkových podstat. Metoda umožňuje aplikovat trestněprávní pojetí přestupků proti majetku i v oblasti přestupkového práva, přičemž se zohledňuje jejich charakter, účel a právní důsledky.

K nejčastěji se vyskytujícím formám přestupkového jednání proti majetku náleží skutkové podstaty, jako jsou krádež, zpronevěra, podvod a úmyslné poškození či zničení cizí věci. Tyto delikty spojuje shodný objekt právní ochrany, kterým je majetek a vlastnické právo jakožto chráněná společenská hodnota.

Přestupků tohoto charakteru se mohou dopustit jak fyzické osoby, tak osoby právnické a podnikající fyzické osoby. Z hlediska subjektivní stránky odpovědnosti je u fyzických osob vyžadováno prokázání zavinění, přičemž v případě výše uvedených skutkových podstat zpravidla ve formě úmyslu. Naproti tomu u právnických osob a podnikajících fyzických osob se zavinění jako vnitřní psychický vztah ke skutku přímo nezkoumá; jejich odpovědnost je konstruována na základě objektivních kritérií, zejména porušením právních povinností při výkonu jejich činnosti.

8.1 Cizí věc

Podle § 489 „občanského zákoníku“, je „věc v právním smyslu vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí.“¹²⁴ Z právního hlediska zahrnuje pojem věc jak složky hmotné i nehmotné povahy, přičemž může jít o věci movité i nemovité. Pojem věci je rovněž vymezen i v trestněprávním kontextu, konkrétně v § 134 „trestního zákoníku“,

¹²⁴ ČESKO. § 489 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník - znění od 15. 2. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 12. 3. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89#p489-1>

kde je uvedeno, že „věcí se rozumí i ovladatelná přírodní síla, přičemž ustanovení o věcech se vztahují i na živá zvířata a zpracované oddělené části lidského těla, nevyplývá-li z jednotlivých ustanovení trestního zákona něco jiného.“¹²⁵

Naopak cizí věcí je taková věc, která není ve vlastnictví pachatele, a to buď zcela, nebo jen částečně, a nad kterou pachatel nemá kontrolu či dispozici.¹²⁶ Definice se vztahuje především k trestným činům a přestupkům, jako jsou krádež, zpronevěra nebo poškození věci, kde pachatel neoprávněně zasahuje do práv k cizí věci, která mu nepatří, čímž porušuje práva vlastníka nebo držitele této věci.

8.2 Krádež

Přestupku krádeže se dopustí osoba, která neoprávněně získá cizí věc tím, že se jí zmocní, čímž způsobí škodu na majetku jiného.¹²⁷ Tento přestupek je definován jednáním, při kterém pachatel bez svolení vlastníka přisvojí cizí věc, což vede k ekonomickým ztrátám pro jejího vlastníka. Klíčovým znakem přestupku krádeže je úmyslné jednání pachatele, které narušuje vlastnická práva a vyvolává škodlivé následky na majetku poškozeného.

Přisvojení znamená, že pachatel svým jednáním zbavuje vlastníka nebo držitele možnosti s danou věcí nakládat, aniž by však došlo k převodu vlastnického práva. Pachatel se tedy nestává vlastníkem věci, ale jeho jednání mu umožňuje s touto věcí trvale nakládat. Způsob, jakým pachatel nakládá s ukradenou věcí, neovlivňuje skutečnost, že se jedná o přisvojení. Například, pokud by pachatel ukradenou věc daroval jiné osobě, nemění to nic na faktu, že se dopustil krádeže.

8.3 Zpronevěra

Přestupku zpronevěry se dopustí osoba, jenž úmyslně způsobí škodu na cizím majetku tím, že si přisvojí cizí věc nebo jiné majetkové hodnoty, které jí byly svěřeny k určitému účelu, přičemž s těmito prostředky nakládá v rozporu s účelem jejich svěřování.

¹²⁵ ČESKO. § 134 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník - znění od 11. 2. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 12. 3. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#p134-1>

¹²⁶ ŠČERBA, F. a kol. *Trestní zákoník. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 1646

¹²⁷ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 1076

Věc je považována za svěřenou, pokud byla odevzdána do výhradní faktické moci pachatele, přičemž odevzdání má za účel umožnit pachateli nakládat s věcí v souladu s dohodnutým účelem. Tento proces může probíhat na základě písemné smlouvy, případně může jít o neformální předání věci bez písemného podkladu.

Jednání spáchané při přestupku zpronevěry je v podstatě shodné s jednáním při přestupku krádeže, přičemž obě jednání spočívají v присvojení si cizí věci. Na rozdíl od krádeže, kdy pachatel nejprve získává věc do své moci, v případě zpronevěry pachatel tuto věc již má ve své dispozici před tím, než se rozhodne ji присvojit.¹²⁸

Pachatelem zpronevěry, ať už v rámci trestného činu či přestupku, nemůže být každý, nýbrž pouze osoba, již byla daná věc svěřena do držby.¹²⁹ Jedná se o protiprávní jednání, které je limitováno specifickým okruhem pachatelů, čímž se jedná o speciální subjekt. Aby mohlo být konkrétní protiprávní jednání označeno jako přestupek zpronevěry, je vyžadováno úmyslné zavinění.

8.4 Podvod

Přestupku podvodu se dopustí ten, kdo s úmyslem neoprávněného obohacení sebe nebo jiné osoby uvede jiného v omyl, využije jeho omylu či zamlčí podstatné skutečnosti, čímž mu způsobí majetkovou újmu.

Omyl charakterizuje nesoulad mezi subjektivní představou a objektivní realitou. Za omyl se považuje i situace, kdy podváděná osoba nemá o určité podstatné okolnosti žádné povědomí.¹³⁰ Při využití omylu pachatel aktivně nepřispívá k jeho vzniku, nýbrž jej pouze využívá ve svůj prospěch. Trestní zákoník zároveň nevyžaduje, aby pachatel omyl dále prohluboval nebo ztěžoval jeho odhalení. K zamlčení podstatných skutečností dochází tehdy, pokud pachatel při svém podvodném jednání úmyslně opomene sdělit informace, které jsou zásadní nebo rozhodující pro rozhodnutí poškozeného.

Objektivní stránka podvodu zahrnuje uvedení jiné osoby v omyl, využití jejího omylu nebo zamlčení podstatných skutečností, přičemž poukázaná jednání směřují k neoprávněnému obohacení a způsobení majetkové újmy jinému. Omyl může být

¹²⁸ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.* 8. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 2. 2022. Praha: Leges, 2022, s. 682

¹²⁹ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.* 8. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 2. 2022. Praha: Leges, 2022, s. 682

¹³⁰ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.* 8. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 2. 2022. Praha: Leges, 2022, s. 684

vyvolán nejen aktivním jednáním (komisivním jednáním), ale také opomenutím (omisivním jednáním) povinnosti sdělit relevantní skutečnosti či konkludentním projevem vůle, tedy chováním, které u druhé osoby vyvolává mylnou představu o skutečnosti.¹³¹ Aby mohlo být konkrétní protiprávní jednání označeno jako přestupek podvodu, je vyžadováno úmyslné zavinění.

8.5 Zničení nebo poškození věci

Přestupku zničení nebo poškození věci se dopustí ten, kdo komisivním či omisivním jednáním způsobí devastaci, poškození nebo ztrátu použitelnosti cizí věci, čímž zasáhne do její integrity, funkčnosti nebo hodnoty.¹³² Všechna uvedená jednání definují specifické formy poškozovacího jednání, kterými je možné způsobit majetkovou újmu (škodu).

Předmětem útoku přestupku zničení nebo poškození cizí věci je věc ve vlastnictví jiné osoby, přičemž právní ochrana se vztahuje na její hmotnou podstatu (proti zničení), kvalitu (proti poškození), funkčnost a upotřebitelnost, jakož i na neporušenost jejího povrchu či vzhledu. Ochrana se dále může týkat i estetické, kulturní nebo historické hodnoty dané věci.

¹³¹ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 8. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 2. 2022. Praha: Leges, 2022, s. 684

¹³² ŠČERBA, F. a kol. *Trestní zákoník. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 1865

9 Praxeologická část

Praxeologická část „práce“ je zaměřena na praktickou analýzu problematiky krádeže v kontextu trestního i přestupkového práva. První část této kapitoly se zaměřuje na komparativní analýzu přestupku krádeže a trestného činu krádeže. Komparace se soustředí zejména na vymezení hranice mezi těmito dvěma formami protiprávního jednání, s důrazem na klíčová kritéria, jako je výše způsobené škody, míra společenské škodlivosti a další relevantní faktory ovlivňující právní kvalifikaci činu. Ve druhé části kapitoly jsou prezentovány konkrétní situační příklady z praxe, které demonstrují aplikaci hmotněprávních a procesněprávních nástrojů u jednotlivých případů krádeže. Tyto příklady umožňují lépe pochopit praktické aspekty rozlišování mezi přestupkem a trestným činem a poskytují ucelený pohled na aplikační praxi v oblasti majetkové kriminality.

10 Komparace přestupku krádeže a trestného činu krádeže

Oba typy protiprávního jednání vykazují značnou míru společných znaků, neboť přestupek krádeže není v přestupkovém zákoně, mimo explicitní vymezení, podrobněji definován, a proto se při jeho posuzování vychází z analogie právní úpravy trestního práva, ale přesto mezi přestupkem krádeže a trestným činem krádeže existují určité rysy, které je od sebe navzájem odlišují.

Klíčovou odchylkou mezi přestupkem krádeže a trestným činem krádeže je jejich odlišné právní zakotvení. Zatímco přestupek krádeže je upraven v § 8 odst. 1 písm. a) bodě 1 „zákona o některých přestupcích“ a spadá do oblasti přestupkového (správního) práva, trestný čin krádeže je vymezen v § 205 „trestního zákoníku“ a řadí se do rámce trestního práva.

Z odlišného právního zařazení těchto forem protiprávního jednání zároveň vyplývá rozdílná míra jejich společenské škodlivosti, neboť přestupkové právo se zaměřuje na méně závažná protiprávní jednání, která nevyžadují tak přísnou právní reakci, zatímco trestní právo postihuje skutky s vyšší společenskou nebezpečností. Jak právní teorie, tak praxe potvrzují, že trestní právo slouží k ochraně nejzávažnějších právních statků, zatímco přestupkové právo reguluje méně škodlivé formy protiprávního jednání. Z hlediska krádeže, coby majetkového trestného činu, je při jejím právním posouzení nezbytné zohlednit míru její společenské škodlivosti, a to zejména s přihlédnutím k rozsahu způsobené majetkové újmy, jelikož tento faktor má formu klíčového kritéria pro jeho právní kvalifikaci a stanovení odpovědnosti pachatele. Za účelem rozlišení závažnosti majetkové újmy a určení právních důsledků s ní spojených vymezil zákonodárce v ustanovení § 138 „trestního zákoníku“ kvantitativní hranice škody následovně:

„Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) škodou nikoli nepatrnou škoda dosahující částky nejméně 10000 Kč,*
- b) škodou nikoli malou škoda dosahující částky nejméně 50000 Kč,*
- c) větší škodou škoda dosahující částky nejméně 100000 Kč,*
- d) značnou škodou škoda dosahující částky nejméně 1000000 Kč a*

e) škodou velkého rozsahu škoda dosahující částky nejméně 10000000 Kč.¹³³

V rámci právní úpravy trestného činu krádeže zákonodárce zakotvil škodu nikoli nepatrnou jako jeden z definičních znaků základní skutkové podstaty. Ostatní úrovně způsobené škody jsou pak spojeny s kvalifikovanými skutkovými podstatami, které reflektují vyšší stupeň společenské škodlivosti a jsou zohledněny v přísnějších trestních sazbách. Nižší škodu než škodu nikoli nepatrnou, zákonodárce v trestním zákoníku explicitně nevymezil, neboť vychází z předpokladu, že s ohledem na inflační vývoj v České republice není taková nižší škoda relevantní pro stanovení trestní odpovědnosti. V situaci, kdy způsobená škoda nedosahuje zákonem stanovené hranice pro trestní odpovědnost, je dané protiprávní jednání posuzováno jako přestupek proti majetku, pokud současně neexistují další okolnosti, které by odůvodňovaly jeho kvalifikaci jako trestný čin.

V aplikaci ustanovení § 205 „trestního zákoníku“ jsou definovány dvě formy skutkových podstat. První formou je základní skutková podstata, která vymezuje základní rámec trestného činu krádeže zahrnující jeho typické znaky, jež je vymezena v prvním a druhém odstavci uvedeného ustanovení. Druhou formou je kvalifikovaná skutková podstata, která se od základní skutkové podstaty liší přítomností přitěžujících okolností. Tyto okolnosti podmiňují použití vyšší trestní sazby, neboť zvyšují míru společenské škodlivosti činu. Uvedená skutková podstata je obsažena v navazujících odstavcích uvedeného ustanovení. Základní skutková podstata, jež je uvedena v prvním odstavci stanoví, že trestného činu krádeže se dopustí ten „kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoliv nepatrnou“,¹³⁴ přičemž právě výše způsobené škody je významným kritériem pro správné posouzení právní kvalifikace. Základní skutková podstata, jež je uvedena v druhém odstavci stanoví, že trestného činu krádeže se dopustí ten „kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta“,¹³⁵ přičemž v tomto případě není výše škody určujícím faktorem

¹³³ ČESKO. § 138 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník - znění od 11. 2. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 16. 3. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#p138-1>

¹³⁴ ČESKO. § 205 odst. 1 písm. a) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník - znění od 11. 2. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 13. 3. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#p205-1-a>

¹³⁵ ČESKO. § 205 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník - znění od 11. 2. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 16. 3. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#p205-2>

pro právní kvalifikaci, ale rozhodujícím kritériem je splnění podmínky předchozího odsouzení nebo potrestání pachatele v konkrétním časovém období.

Skutkové podstaty komparujících protiprávních jednání jsou v zásadě totožné, jelikož při posuzování přestupku krádeže se vychází z principů a výkladových pravidel zakotvených v trestním právu, jak již bylo uvedeno v úvodu kapitoly. Skutková podstata přestupku krádeže je v porovnání se skutkovou podstatou trestného činu krádeže poměrně stručná a strohá, což je dáno tím, že zákonodárce při definici přestupku zdůraznil jeden klíčový znak. Tento znak spočívá v tom, že protiprávní jednání bude kvalifikováno jako přestupek pouze v případě, že nebude naplňovat všechny obligatorní znaky trestného činu. Z toho vyplývá, že v první řadě je posuzováno, zda dané jednání naplňuje znaky trestného činu a pokud nenaplňuje, je posuzováno jako přestupek,

Klíčovým kritériem pro posouzení typu protiprávního jednání je výše škody, která byla daným jednáním způsobena. Aby mohlo být konkrétní protiprávní jednání kvalifikováno jako trestný čin krádeže, musí způsobená škoda dosahovat alespoň hranice stanovené pro škodu nikoli nepatrnou. Z toho vyplývá, že pokud protiprávní jednání naplní všechny zákonné znaky skutkové podstaty trestného činu krádeže, avšak způsobená škoda nedosáhne hranice 10 000 Kč stanovené pro škodu nikoli nepatrnou, nebude možné jej kvalifikovat jako trestný čin a jednání bude posuzováno jako přestupek proti majetku, pokud nebudou dány jiné okolnosti odůvodňující trestní odpovědnost. Uvedené kritérium se vztahuje k základní skutkové podstatě definované v odstavci prvním § 205 trestního zákoníku, avšak nikoliv k základní skutkové podstatě uvedené ve druhém odstavci tohoto ustanovení, která se řídí odlišnými podmínkami právní kvalifikace.

Níže je provedena komparace skutkové podstaty přestupku krádeže a trestného činu krádeže, která je zaměřena na jejich klíčové znaky a vzájemné odlišnosti. V případě trestného činu krádeže bude analýza vycházet primárně ze základní skutkové podstaty uvedené v § 205 odst. 1 písm. a) „trestního zákoníku.“ Tento přístup umožní přesnější porovnání s přestupkem krádeže, který je definován v § 8 odst. 1 písm. a) bod 1 „zákona o některých přestupcích.“ Srovnání je zaměřeno zejména na základní znaky skutkových podstat a jejich právní důsledky.

Objekt skutkové podstaty je u přestupku krádeže i trestného činu krádeže shodný, kterým je ochrana vlastnictví a majetku. Oba tyto typy protiprávního jednání zasahují do

majetkových práv poškozeného a jejich právní úprava směřuje k ochraně integrity majetku před neoprávněným присvojením cizí věci. Hlavním cílem právní regulace je tedy zajištění právní jistoty vlastníků a prevence majetkové kriminality.

Objektivní stránka skutkové podstaty je u přestupku krádeže i trestného činu krádeže rovněž identická, jelikož obě protiprávní jednání mohou být spáchána výhradně komisivním jednáním. To spočívá v aktivním присvojení si cizí věci jejím zmocněním, tedy uvedením věci do faktické dispozice pachatele bez souhlasu oprávněné osoby. Tím dochází k narušení vlastnického práva poškozeného, což je základním znakem obou skutkových podstat.

Subjekt trestného činu krádeže je ve skutkové podstatě vymezen tak, že tento trestný čin může spáchat jakákoliv osoba, přičemž není požadováno žádné specifické postavení. To zahrnuje nejen fyzické osoby, ale také právnické osoby, jejichž trestní odpovědnost je upravena zákonem č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o odpovědnosti právnických osob**“). Na rozdíl od trestného činu krádeže, kde je subjekt vymezen obecně, přestupek krádeže specifikuje subjekt doslovně. Podle zákona se jej může dopustit fyzická osoba, právnická osoba, a navíc je zde jako subjekt výslovně uvedena i podnikající fyzická osoba.

Subjektivní stránka skutkové podstaty přestupku i trestného činu vyjadřuje vnitřní psychický stav pachatele, který odráží jeho úmysl, motivaci a postoj k protiprávnímu jednání, tedy jeho vědomí a vůli vůči spáchanému činu. Jak již bylo uvedeno v teoretické části, subjektivní stránka tvoří obligatorní znak u obou typů protiprávních jednání. Subjektivní stránkou se rozumí zavinění, v níž je zakotven vztah pachatele k objektivním rysům konkrétního protiprávního jednání. Skutková podstata přestupku krádeže výslovně stanoví požadavek úmyslného zavinění, což znamená, že protiprávní jednání musí být spácháno vědomě a záměrně ze strany pachatele. Naopak ustanovení § 205 „trestního zákoníku“ zavinění výslovně neuvádí, ale vychází se z ustanovení § 13 odst. 2 „trestního zákoníku“, který stanoví, že „*k trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.*“¹³⁶ S přihlédnutím k tomuto ustanovení je zjevné, že pro naplnění odpovědnosti za trestný

¹³⁶ ČESKO. § 13 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník - znění od 11. 2. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 16. 3. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#p13-2>

čin krádeže je nezbytné úmyslné zavinění, neboť právní úprava explicitně nevytváří prostor pro jeho spáchání ve formě nedbalosti. Provedená komparativní analýza tedy potvrzuje, že subjektivní stránka obou forem protiprávního jednání je shodná, jelikož v obou případech je vyžadováno úmyslné zavinění.

Provedenou komparací první základní skutkového podstaty trestného činu krádeže a přestupku proti majetku bylo zjištěno, že obě skutkové podstaty, respektive jejich obligatorní znaky, jsou totožné a diferenciace je shledávána pouze v míře společenské škodlivosti a výši způsobené škody

V návaznosti na výše provedenou komparaci je vhodné zmínit i druhou základní skutkovou podstatu trestného činu krádeže, která byla již zmíněna a je zakotvena v § 205 odst. 2 „trestního zákoníku.“ Skutková podstata se oproti první základní skutkové podstatě rozšiřuje o kvalifikační znak zpětnosti, čímž reflektuje dřívější trestní minulost pachatele. Současně neobsahuje minimální hranici škody, která by byla podmínkou pro naplnění trestného činu, což znamená, že odpovědnost za trestný čin krádeže může nastat bez ohledu na výši způsobené škody, pokud jsou splněny podmínky recidivy stanovené zákonem. Recidivou se v tomto případě rozumí odsouzení či potrestání za trestný čin krádeže podle § 205 „trestního zákoníku“ nebo za jiný srovnatelný trestný čin, včetně trestného činu loupeže podle § 173 „trestního zákoníku“, pokud pachatel získal cizí věc jejím zmocněním nebo k takovému zmocnění směřoval.

Ve vztahu k přestupku je to významné z toho hlediska, že pokud se pachatel dopustí protiprávního jednání ve formě krádeže a způsobí škodu ve výši 3 000 Kč, respektive nižší škodu než škodu nikoli nepatrnou, avšak současně u něj budou zjištěny okolnosti naplňující kvalifikační znak zpětnosti, bude jeho jednání posuzováno jako trestný čin krádeže, přestože podle výše způsobené škody by jednání bylo posuzováno jako přestupek krádeže. Tento případ se v policejní praxi vyskytuje poměrně často, a proto je mu věnován situační příklad č. 1 v kazuistické části „práce“, kde je podrobně analyzován v kontextu aplikační praxe.

11 Kazuistika

Kazuistická část „práce“ je zaměřena na konkrétní situační případy, ke kterým došlo na území působnosti Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy. Hlavním cílem těchto situačních příkladů je ilustrovat protiprávní jednání, které bylo původně kvalifikováno jako přestupek proti majetku, avšak v průběhu šetření, za využití hmotněprávních a procesněprávních nástrojů správního (přestupkového) a trestního práva, byly odhaleny okolnosti, které vedly k přehodnocení právní kvalifikace na trestný čin krádeže dle § 205 „trestního zákoníku.“ Současné tyto příklady slouží k ilustraci situací, kdy je jednání i nadále kvalifikováno jako přestupek proti majetku, avšak s ohledem na konkrétní okolnosti případu může být projednáno odlišnými procesními nástroji.

Jednotlivé situační příklady reflektují vybrané specifické momenty správního a trestního řízení, přičemž důraz je kladen na rozmanité procesní modalitiny projednávání přestupků proti majetku. Tyto zahrnují jak institut příkazního řízení na místě, tak i standardní správní řízení, v jehož rámci je analyzována aplikace adhezního prvku v podobě uplatnění nároku na náhradu škody. Předmětem zpracování jsou rovněž situace, kdy v důsledku naplnění zákonných znaků trestného činu dochází k překvalifikaci skutku a přechodu z režimu přestupkového práva do režimu práva trestního. Součástí kazuistiky je i případová studie tzv. návrhového přestupku, jehož projednání je právně podmíněno výslovným souhlasem osoby poškozené, stejně jako případ, v němž došlo k odložení věci z důvodu nezjištění totožnosti pachatele a současného vyčerpání dostupných procesních prostředků správního řízení.

11.1 Situační příklad č. 1

Případ č. 1 demonstruje protiprávní jednání, které bylo zprvu kvalifikováno jako přestupek proti majetku dle § 8 odst. 1 písm. a) bod 1 „zákona o některých přestupcích“, tedy jako přestupek krádeže. Předmětný skutek byl spáchán dne 22. 5. 2022 v odpoledních hodinách na veřejně přístupném místě v územní působnosti Obvodního ředitelství policie Prahy IV.

Oznámení události

Dne 22. 5. 2022 v 15:15 hod. se na Místní oddělení Podolí (dále jen „**MO Podolí**“) dostavila žena, která oznámila, že jí byla v obchodním centru DBK v ulici Budějovická v Praze 4 odcizena příruční taška. K odcizení mělo dojít ve chvíli, když odnášela servírovací táč a tašku si ponechala odloženou na židli u jídelního stolu.

Žena během oznámení uvedla popis tašky a také její obsah. V příruční tašce měla mimo jiné i mobilní telefon zn. Xiaomi Redmi Note v hodnotě 3.000 Kč, ve kterém měla vloženou SIM kartu s telefonním číslem +420 111 222 333.

Prvotní činnost orgánu policie

Policista, který v době oznámení vykonával dozorčí službu (dále jen „**DS**“), s poškozenou ženou sepsal úřední záznam o podání vysvětlení podle § 61 odst. 1 písm. a) zákona č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o Policii ČR**“). Poškozená v průběhu podání vysvětlení uvedla, že si dne 22. 5. 2022 zašla na pozdní oběd do obchodního centra DBK v Praze 4. „Food court“ (zóna rychlého občerstvení), kde si poškozená dala pozdní oběd, se nachází v 1. patře obchodního centra. Poškozená sebou měla žlutou tašku přes rameno, kterou si během oběda odložila na vedlejší židli. Po dojetí oběda poškozená odnesla servírovací táč do odkládací zóny a během toho, co odnášela táč, nechala svou tašku odloženou na židli. Poté, co se poškozená vrátila ke stolu, aby si vzala svou tašku, zjistila, že taška není na svém místě a někdo jí pravděpodobně sebral.

Poškozená následně uvedla, co bylo obsahem její tašky a jaká jí byla způsobena škoda. V tašce, která má hodnotu 100 Kč, se nacházel dotykový mobilní telefon zn. Xiaomi Redmi Note, IMEI: 7845126552648984 (výrobní číslo) v hodnotě 3 000 Kč, černé dioptrické brýle v hodnotě 500 Kč, červený ručník v hodnotě 150 Kč, dámské dvoudílné černé plavky v hodnotě 300 Kč a kniha Sofiin svět v hodnotě 400 Kč. Poškozené byla způsobena celková škoda na odcizení ve výši 4 450 Kč.

Policista, který oznámení přijal, následně věc kvalifikoval jako přestupek proti majetku (krádež) podle § 8 odst. 1 písm. a) bod 1 „zákona o některých přestupcích.“

Na základě výše uvedeného oznámení policista vykonávající dozorčí službu vyslal na místo spáchání hlídku k provedení šetření. Šetřením v místě bylo zjištěno, že v obchodním centru DBK se nachází aktivní kamerový systém, který zabírá předmětné

místo spáchání. Z tohoto důvodu hlídka zažádala o zajištění kamerového záznamu. Kamerový záznam byl následně zajištěn postupem dle ustanovení § 34 odst. 1 písm. b) „zákona o Policii ČR“, neboť šlo o věc důležitou pro řízení o přestupku.

Vyhodnocení kamerového záznamu

Ostrahou, která má na starosti správu kamerového systému v obchodním centru DBK, byl předložen kamerový záznam v podobě jednoho digitálního souboru. Na kamerovém záznamu je zachycena zóna rychlého občerstvení v době, kdy došlo k předmětnému jednání.

Vyhodnocením kamerového záznamu bylo zjištěno, že poškozená přišla do zóny rychlého občerstvení ve 14:40 hod. a v levé ruce nesla žlutou tašku. Ve 14:48 hod. si poškozená sedla k jídelnímu stolu, na který položila servírovací táč s jídlem. Po odložení tácu na stůl si žlutou tašku položila na židli. V 15:05 hod. poškozená vstala od stolu, vzala servírovací táč a ten odnesla směrem k odkládacímu pultu. Žlutou tašku ponechala na židli. V 15:06 hod. přistoupil k jídelnímu stolu, kde seděla poškozená, neznámý muž. Ten se naklonil k židli a vzal z ní žlutou tašku. Z kamerového záznamu je dále patrné, že neznámý muž s taškou poté odešel směrem k eskalátorům, které vedou k východu z obchodního centra.

K popisu pachatele bylo zjištěno, že se jednalo o muže zhruba ve věku 25-35 let. Jeho vlasy byly tmavé barvy a střižené nakrátko. Na obličeji měl nasazené průhledné brýle. Oblečený byl do volných šedých tepláků, modrého trička s krátkým rukávem a na nohou měl bílé tenisky.

Pátrání po odcizených věcech

Na základě popisu odcizených věcí bylo provedeno šetření za účelem jejich nalezení. O pomoc, při pátrání po odcizených věcech, byl požádán Útvar zvláštních činností (dále jen „ÚZČ“), aby se pokusil zjistit, zda do odcizeného mobilního telefonu nebyla po jeho odcizení vložena jiná SIM karta, která by v případě pozitivního zjištění mohla vést ke konkrétní osobě. Tímto postupem podle § 66 odst. 2 „zákona o Policii ČR“ se nepodařilo zjistit, že by po jeho odcizení byla do odcizeného mobilního telefonu vložena jiná SIM karta.

V rámci pátrání po odcizeném telefonu bylo také provedeno šetření po bazarech a zastavárnách, které se zabývají výkupem elektroniky. Provedeným šetřením bylo

zjištěno, že odcizený mobilní telefon se nachází v bazaru Bělehradská, kde byl dne 24. 5. 2022 zastaven Tomášem M.

Po zjištění, že se jedná o odcizený mobilní telefon, byl zaměstnanec bazaru vyzván podle § 34 odst. 1 „zákona o Policii ČR“ k předložení věci, neboť se jednalo o věc, která může sloužit jako důkaz v přestupkovém řízení. Zaměstnanec věc na výzvu předložil a současně písemně potvrdil, že si převzal opis úředního záznamu jako potvrzení o zajištění věci.

Vzhledem k tomu, že nalezený mobilní telefon již nebyl v přestupkovém řízení třeba a o jeho vlastnickém právu nebyl žádný pochyb, byl tedy vydán poškozené.

Ztotožnění pachatele

K osobě Tomáše M., který byl v zástavní smlouvě uveden jako zástavce, bylo provedeno šetření v dostupných informačních systémech, kterými policie disponuje. Z těchto systému byla pořízena fotografie Tomáše M., která byla následně porovnána s fotografiemi neznámého pachatele, který byl zachycen na zajištěných kamerových záznamech. Porovnáním těchto fotografií bylo zjištěno, že vzhled neznámého pachatele odpovídá vzhledu Tomášovi M. Na základě tohoto porovnání byl pachatel ztotožněn jako Tomáš M.

Změna právní kvalifikace

K Tomášovi M. bylo provedeno šetření mimo jiné i v evidenci rejstříku trestů fyzických osob, kde bylo zjištěno, že XY byl dne 26. 2. 2022 odsouzen Obvodním soudem pro Prahu 4, č. j. 11 T 111/1111 s nabytím právní moci dne 1. 3. 2022 za přečin krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a), odst. 2 „trestního zákoníku“ k trestu odnětí svobody nepodmíněně.

Na základě zjištění, že Tomáš M. byl v předchozích třech letech pravomocně odsouzen za trestný čin krádeže, došlo ke změně právní kvalifikace skutku na přečin krádeže podle § 205 odst. 2 „trestního zákoníku.“ Byly tak naplněny všechny zákonné znaky této skutkové podstaty. V návaznosti na to policejní orgán dne 25. 6. 2022 zahájil úkony trestního řízení dle § 158 odst. 3 „trestního řádu“ proti Tomášovi M.

S ohledem na změnu právní kvalifikace skutku přistoupil policejní orgán k dalšímu postupu v souladu s trestním řádem, jelikož ve věci již došlo k zahájení

trestního řízení. V souvislosti s tím byly provedeny úkony dle trestního řádu, zejména úřední záznam o podaném vysvětlení dle § 158 odst. 6 „trestního řádu“ s poškozenou ženou a Tomášem M.

Postoupení trestního spisu na Službu kriminální policie a vyšetřování

K Tomášovi M. bylo zjištěno, že v průběhu trestního řízení, které bylo vedeno proti jeho osobě, vykonával trest odnětí svobody ve Vazební věznici a Ústav pro výkon zabezpečovací detence Praha Pankrác (dále jen „VV a ÚpVZD Praha Pankrác“) a nebylo tedy možné ve věci konat zkrácené přípravné řízení podle § 179a „trestního řádu“, neboť se jednalo o případ nutné obhajoby podle § 36 odst. 1 písm. a) „trestního řádu“, z důvodu, že se obviněný nacházel ve výkonu trestu odnětí svobody, a je mu podle zákona nutno zajistit obhajobu již ve fázi přípravného řízení.¹³⁷

Z uvedených důvodů byla trestní věc postoupena k dalšímu prověření na věcně a místně příslušné oddělení Služby kriminální policie a vyšetřování, spadající do územní působnosti Obvodního ředitelství policie Prahy IV.

Zahájení trestního stíhání

Policejní komisař, kterému byl trestní spis přidělen, se řádně seznámil s obsahem spisového materiálu, který následně vyhodnotil.

Načtením spisového materiálu bylo zjištěno, že skutek, pro který bylo zahájeno trestní řízení, se stal a že jej spáchal Tomáš M., přičemž spisový materiál obsahoval takové důkazy, které opravňovaly policejního komisaře k postupu podle § 160 odst. 1 „trestního řádu“, respektive k zahájení trestního stíhání Tomáše M.

Policejní komisař vydal dne 25. 7. 2022 usnesení o zahájení trestního stíhání podle § 160 odst. 1 „trestního řádu“, ve kterém obvinil Tomáše M. ze spáchání přečinu krádež podle § 205 odst. 2 „trestního zákoníku.“

Usnesení o zahájení trestního stíhání společně s poučením o nutné obhajobě bylo Tomášovi M. doručeno dne 27. 7. 2022 do „VV a ÚpVZD Praha Pankrác.“ Tomáš M. se po doručení předmětného usnesení, nacházel v procesním postavení obviněného.

¹³⁷ ČESKO. § 36 odst. 1 písm. a) zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) – znění od 1. 1. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 4. 2. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141#p36-1-a>

Ustanovení obhájce

Obviněný Tomáš M. v poučení o nutné obhajobě uvedl, že vlastního obhájce nemá a žádá o ustanovení obhájce soudem. Vzhledem k tomu, že si obviněný Tomáš M. ve stanovené lhůtě nezvolil obhájce, požádal policejní komisař Obvodní soud pro Prahu 4 o jeho ustanovení. Postupoval přitom v souladu s ustanoveními trestního řádu, podle nichž musí být obviněnému zajištěna obhajoba již ve fázi přípravného řízení, pokud se nachází ve výkonu trestu odnětí svobody.

Na základě žádosti policejního komisaře bylo Obvodním soudem pro Prahu 4 vydáno opatření, ve kterém obviněnému ustanovil obhájce, který byl vybrán z pořadníku advokátů, kteří souhlasí s výkonem obhajoby jako ustanovení obhájci u uvedeného soudu.

Policejní komisař doručil ustanovenému obhájci opis usnesení o zahájení trestního stíhání za účelem umožnění seznámení se s jeho obsahem a případného uplatnění opravných prostředků v zákonem stanovené lhůtě. Stížnost nebyla proti usnesení podána.

Výslech obviněného

Obviněný Tomáš M. se po důkladném seznámení s důkazní situací ke skutku v plném rozsahu doznal a svého jednání litoval. Dále uvedl, že na předložených kamerových záznamech se skutečně jedná o jeho osobu. Potvrdil, že opravdu v zastavárně zastavil odcizený mobilní telefon, kde předložil svůj občanský průkaz a podepsal zástavní smlouvu. Peníze, které získal za zastavení mobilního telefonu, utratil za hraní na herních automatech.

Rozsudek soudu

Vyšetřování bylo policejním komisařem ukončeno v srpnu 2022 a to podáním návrhu na obžalobu podle ustanovení § 166 odst. 3 „trestního řádu“ proti obviněnému. V průběhu téhož měsíce podal státní zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 4 obžalobu. Následně Obvodní soud pro Prahu 4 dne 20. 9. 2022 rozhodl o vině obžalovaného Tomáše M., když konstatoval, že se dopustil přečinu krádeže podle § 205 odst. 2 „trestního zákoníku“, a uložil mu nepodmíněný trest odnětí svobody v délce šesti měsíců.

Shrnutí situačního příkladu č. 1

Situační příklad č. 1 zachycuje skutek, jenž byl původně kvalifikován jako přestupek proti majetku ve smyslu § 8 odst. 1 písm. a) bod 1 „zákona o některých přestupcích.“ K protiprávnímu jednání došlo dne 22. 5. 2022 v prostorách obchodního centra DBK, kde neznámý pachatel odcizil poškozené příruční tašku obsahující osobní věci v celkové hodnotě 4 450 Kč.

Na základě vyhodnocení kamerového záznamu a provedeného šetření v zastavárně policejní orgán identifikoval pachatele jako Tomáše M., který zastavil odcizený mobilní telefon, přičemž následně zjistil, že byl v posledních třech letech pravomocně odsouzen za trestný čin krádeže, což vedlo ke změně právní kvalifikace skutku na trestný čin krádeže dle § 205 odst. 2 „trestního zákoníku.“

Po zahájení trestního řízení a následném vznesení obvinění se Tomáš M. ke spáchanému protiprávnímu jednání doznal. Na základě podané obžaloby pak soud rozhodl o jeho vině a uložil mu pravomocně nepodmíněný trest odnětí svobody v délce šesti měsíců.

Případ reprezentuje modelový příklad transformace původně správně-právně posuzovaného deliktu do trestněprávního rámce v návaznosti na zjištěnou recidivu pachatele a současně poukazuje na funkční provázanost a efektivní spolupráci orgánů činných v trestním řízení a dalších složek bezpečnostního a justičního systému při potírání majetkové kriminality.

11.2 Situační příklad č. 2

Případ č. 2 demonstruje několik protiprávních jednání (skutků), přičemž každý skutek byl samostatně kvalifikován jako přestupek proti majetku dle § 8 odst. 1 písm. a) bod 1 „zákona o některých přestupcích“, tedy jako přestupek krádeže. Předmětné skutky byly spáchány v časovém období květen-září roku 2022 na území působnosti Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy.

Stručný popis skutků

Kazuistika daného případu se zabývá celkem 10 případy (skutky), které byly spáchány v územní působnosti Obvodního ředitelství policie Prahy IV.

Každý jednotlivý skutek spočíval v tom, že pachatel vstoupil do prodejny drogerie, kde se volně pohyboval a postupně z výstavních regálů odebíral vystavené drogistické zboží, které si následně vkládal do batohu, který měl na zádech, a s takto uschovaným zbožím prošel přes pokladní zónu, aniž by za zboží zaplatil. Škody, které byly těmito skutky poškozeným společnostem způsobeny, se v jednotlivých případech pohybovaly v rozmezí od 2 500 Kč do 8 500 Kč.

Zástupci poškozených společností jednotlivé skutky oznámili na místně příslušná oddělení policie, kde vzhledem k výši způsobené škodě a způsobu provedení byly skutky kvalifikovány jako přestupky proti majetku podle § 8 odst. 1 písm. a) bod 1 „zákona o některých přestupcích.“

Činnost orgánu policie

Se všemi zástupci poškozených společností byl sepsán úřední záznam o podání vysvětlení podle § 61 odst. 1 písm. a) „zákona o Policii ČR.“ Ti se v podání vysvětlení podrobně vyjádřili k tomu, co se stalo, a doložili vyčíslení způsobené škody včetně označení konkrétního zboží, které bylo odcizeno.

Dále byly od pracovníků ostrahy zajištěny kamerové záznamy z předmětných prodejen, které byly zajištěny postupem dle ustanovení § 34 odst. 1 písm. b) „zákona o Policii ČR“, neboť šlo o věc důležitou pro řízení o přestupku.

Následně byly všechny kamerové záznamy vyhodnoceny, čímž bylo zjištěno, že způsob spáchání (tzv. modus operandi) odpovídá popisu jednání, které uvedli všichni zástupci poškozených společností. Z kamerových záznamů byly pořízeny fotografie neznámého pachatele, které posloužily jako podklad pro budoucí ztotožnění.

Pořízené fotografie neznámého pachatele byly následně zveřejněny v informačním systému, který se používá za účelem ztotožnění osob a věcí. Prostřednictvím systému a pořízených fotografií bylo zjištěno, že v 10 případech se jedná o stejného pachatele, který ve všech případech používal ke krádežím stejný batoh a měl na sobě totožné kusy oblečení.

Ztotožnění pachatele

K osobě, která se dopustila všech 10 skutků, bylo provedeno šetření za účelem jejího ztotožnění, při kterém se podařilo osobu pachatele ztotožnit. Osoba pachatele byla ztotožněna jako Petr N. Pachatel byl ztotožněn na základě osobní a místní znalosti policisty z Místního oddělení Pankrác (dále jen „**MO Pankrác**“), který se s Petrem N. osobně setkal při řešení jiného protiprávního jednání. Z tohoto řešení měl pořízenou fotografii Petra N., kde měl u sebe totožný batoh, který měl na sobě pachatel všech 10 skutků.

Změna právní kvalifikace

Vzhledem k tomu, že pachatel všech 10 skutků byl prokazatelně ztotožněn jako Petr N., byly všechny skutky, respektive spisové materiály, sloučeny ke společnému řízení, které vedlo Místní oddělení Jižní Město (dále jen „**MO Jižní Město**“), neboť v jejich územní působnosti došlo ke spáchání prvního skutku.

Po sloučení všech spisových materiálů bylo provedeno jejich vyhodnocení, při kterém bylo zjištěno, že celková škoda, která byla všemi 10 skutky způsobena činí 22 420 Kč, tedy škodu nikoli nepatrnou podle § 138 odst. 1 písm. a) „trestního zákoníku.“

Ustanovení § 116 „trestního zákoníku“ stanoví, že *„pokračováním v trestném činu se rozumí takové jednání, jehož jednotlivé dílčí útoky vedené jednotným záměrem naplňují, byť v souhrnu, skutkovou podstatu stejného trestného činu, jsou spojeny stejným nebo podobným způsobem provedení a blízkou souvislostí časovou a souvislostí v předmětu útoku.“*¹³⁸

Policejní orgán po důkladném vyhodnocení spisového materiálu dospěl k závěru, že v tomto případě došlo ke splnění všech podmínek, které jsou zakotveny v § 116 „trestního zákoníku“ a jednáním pachatele byla naplněna skutková podstata pokračujícího přečinu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a) „trestního zákoníku.“

S ohledem na skutečnosti, jež nasvědčovaly spáchání trestného činu, zahájil policejní orgán úkony trestního řízení dle § 158 odst. 3 „trestního řádu“, a to pro důvodné

¹³⁸ ČESKO. § 116 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník – znění od 1. 1. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 4. 2. 2025]. Dostupné z WWW. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#p116-1>

podezření, že se Petr N. mohl dopustit pokračujícího přečinu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku.

Úkony v trestním řízení

Vzhledem k tomu, že ve věci již bylo vedeno trestní řízení, musel policejní orgán sepsat úřední záznamy o podaném vysvětlení podle § 158 odst. 6 „trestního řádu“ se zástupci poškozených společností, kde se znovu vyjádřili ke všem důležitým skutečnostem a výši způsobené škody. Zástupci poškozených právnických osob byli nově seznámeni s poučením o jejich procesních právech v trestním řízení. Na jeho základě uplatnili nárok na náhradu škody a připojili se k trestnímu řízení v postavení poškozených. Současně navrhli, aby soud v rámci případného odsuzujícího rozsudku uložil obžalovanému povinnost uhradit způsobenou škodu v peněžní formě.

Úřední záznam o podaném vysvětlení podle § 158 odst. 6 „trestního řádu“ byl sepsán i s Petrem N., který po seznámení s předmětem podání vysvětlení a poučení o svých právech a povinnostech uvedl, že se k dané věci nechce nijak vyjadřovat a odmítá vypovídat.

Zkrácené přípravné řízení

Policejní orgán, který ve věci vedl prověřování, vyhodnotil, že jsou splněny všechny podmínky pro konání zkráceného přípravného řízení podle § 179a „trestního řádu“ a dne 20. 9. 2022 sdělil Petrovi N. podezření podle § 179b odst. 3 „trestního řádu“ pro podezření ze spáchání pokračujícího přečinu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a) „trestního zákoníku.“

Po sdělení podezření policejní orgán vyslechl podezřelého Petra N. k předmětné trestné činnosti, přičemž se tento ke všem skutkům, které mu byly kladeny za vinu, v plném rozsahu doznal a uvedl, že na kamerových záznamech se jedná o jeho osobu, ale více se k tomu vyjadřovat nechtěl.

Dne 22. 9. 2022 byl spisový materiál předán na Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 4. Zpráva o výsledku zkráceného přípravného řízení vyhotovená v souladu s § 179c odst. 1 „trestního řádu“ obsahovala právní kvalifikaci skutku, pro nějž bylo osobě

sděleno podezření, a zároveň specifikovala důkazy, které budou v hlavním líčení použity a které podezření z trestné činnosti opodstatňují.¹³⁹

Návrh na potrestání a rozhodnutí soudu

Státní zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 4 na základě předložené zprávy o výsledku zkráceného přípravného řízení podal návrh na potrestání Petra N. pro jednání kvalifikované jako pokračující přečin krádeže dle § 205 odst. 1 písm. a) „trestního zákoníku.“ V návrhu bylo doporučeno uložení trestu odnětí svobody v délce pěti měsíců, jehož výkon měl být podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání dvou let. Současně byla navržena povinnost obviněného uhradit poškozeným společností způsobenou škodu.

Obvodní soud pro Prahu 4 rozhodl dne 15. 10. 2022 trestním příkazem, jímž uznal obžalovaného Petra N. vinným ze spáchání pokračujícího přečinu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a) „trestního zákoníku.“ V rámci tohoto rozhodnutí mu byl uložen trest odnětí svobody v délce čtyř měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání dvou let, a zároveň mu byla uložena povinnost nahradit škodu způsobenou poškozeným subjektům.

Shrnutí situačního příkladu č. 2

Situační příklad č. 2 se zaměřuje na soubor opakovaných majetkových deliktů, které byly zpočátku posuzovány jako samostatné přestupky proti majetku dle § 8 odst. 1 písm. a) bod 1 „zákona o některých přestupcích.“ Skutky byly páčány v období od května do září 2022 na území působnosti Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy, přičemž se pachatel zaměřoval na drogerie, odkud opakovaně odcizoval zboží, které si ukládal do batohu a procházel pokladní zónou bez zaplacení.

Na základě kamerových záznamů a šetření v jednotlivých případech byl pachatel ztotožněn jako Petr N., a vzhledem ke shodnému způsobu provedení a časové souvislosti byl případ posouzen jako pokračující trestný čin krádeže dle § 205 odst. 1 písm. a) „trestního zákoníku.“ Celková škoda, jež byla způsobena všemi skutky, činila 22 420 Kč, čímž byla naplněna hranice škody nikoli nepatrné.

¹³⁹ ČESKO. § 179c odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) – znění od 1. 1. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 4. 2. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141#p179c-1>

Na základě těchto skutečností byly zahájeny úkony trestního řízení podle § 158 odst. 3 „trestního řádu“, přičemž věc byla dále vedena ve zkráceném přípravném řízení. Podezřelý se ke skutkům doznal, a následně byl státním zástupcem podán návrh na potrestání. Obvodní soud pro Prahu 4 ve věci rozhodl trestním příkazem, kterým obviněnému uložil trest odnětí svobody v délce čtyř měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání dvou let. a povinnost nahradit škodu způsobenou poškozeným společností.

Případ názorně ilustruje proměnu vícečetných přestupkových jednání v jeden pokračující trestný čin a ukazuje efektivní využití institutů trestního práva, včetně zkráceného přípravného řízení a adhezního řízení.

11.3 Situační příklad č. 3

Případ č. 3 demonstruje protiprávní jednání, které bylo kvalifikováno jako přestupek proti majetku dle § 8 odst. 1 písm. a) bod 1 „zákona o některých přestupcích“, tedy jako přestupek krádeže. Předmětný skutek byl spáchán dne 10. 2. 2022 v dopoledních hodinách v obchodním řetězci Tesco, jež se nachází v územní působnosti Obvodního ředitelství policie Prahy IV.

Oznámení události

Dne 10. 2. 2022 v 10:30 hod. bylo na linku tísňového volání (158) přijato telefonické oznámení od pracovníka ostrahy jedné z poboček obchodního řetězce Tesco v Praze 4 – Strašnicích. Pracovník ostrahy během oznámení uvedl, že pachatel mužského pohlaví v prodejně odcizil lahev alkoholu, kterou si uschoval do kapsy od bundy, ale po projití pokladní zónou byl na místě ostrahou zadržen.

Operační důstojník po přijetí telefonického oznámení zpracoval získané informace a neprodleně je předal výjezdové hlídce, kterou zároveň vyslal k prověření situace na místo události.

Prvotní činnost orgánu policie

Hlídka Policie ČR, která byla na místo události vyslána, se po příjezdu spojila s pracovníkem ostrahy, jenž byl následně vyzván k prokázání totožnosti v souladu s ustanovením § 63 odst. 2 písm. j) „zákona o Policii ČR.“ Po ověření totožnosti uvedl, že při obsluze kamerového systému zaznamenal muže, který se pohyboval v prodejně

uličce s alkoholickými nápoji. Tento muž odebral z regálu jednu lahev alkoholu, otevřel ji, část jejího obsahu vypil a následně si ji uschoval do kapsy bundy. Po uschování lahve se muž vydal směrem k pokladní zóně, kde pouze prošel a pokračoval směrem k východu z prodejny, kde již na něj čekal pracovník ostrahy, který ho zadržel. Muž byl po zadržení odveden do zázemí prodejny.

Pracovník ostrahy nasměroval hlídku do zázemí prodejny, kde se nacházel zadržený muž a ten byl následně hlídkou vyzván k prokázání totožnosti podle ustanovení § 63 odst. 2 písm. a) „zákona o Policii ČR.“ Ověřením totožnosti bylo zjištěno, že se prokazatelně jedná o Filipa R, který k věci sdělil, že vzal z výstavního regálu lahev alkoholu, kterou měl v plánu odcizit a ještě předtím, než prodejnu opustil, část jejího obsahu vypil, protože už to nemohl vydržet. Lahev hlídce dobrovolně vydal.

Na místě události byl policejní hlídce předán záznam z kamerového systému, na kterém byl průběh celé události zdokumentován. Současně jí byla předložena účtenka s identifikací odcizeného zboží. Jednalo se o jednu lahev rumu značky Ron Zacapa o objemu 0,7 litru v prodejní hodnotě 1 399 Kč. Obě věci byly zajištěny postupem podle § 34 odst. 1 písm. b) „zákona o Policii ČR“, neboť se jednalo o věci podstatné pro řízení o přestupku.

Po zjištění všech potřebných informací požádal zasahující policista operačního důstojníka o provedení lustrace s cílem ověřit, zda Filip R. nebyl v uplynulých třech letech pravomocně odsouzen či potrestán za trestný čin krádeže nebo jiný obdobný trestný čin. Na základě výsledku provedené lustrace bylo zjištěno, že Filip R. nebyl v minulosti nikdy odsouzen za žádný trestný čin, a tak jeho jednáním nebyla naplněna skutková podstata trestného činu.

Administrativní činnost orgánu policie

Po provedení veškerých nezbytných úkonů na místě události následoval Filip R. policejní hlídku dobrovolně na Místní oddělení Strašnice (dále jen „**MO Strašnice**“), kde s ním byl v souladu s ustanovením § 61 odst. 1 písm. a) „zákona o Policii ČR“, sepsán úřední záznam o podání vysvětlení. Filip R. se při podání vysvětlení ke svému protiprávnímu jednání doznal a průběh celé události věrohodně a detailně popsal. Vyjádřil rovněž lítost nad svým chováním a uvedl, že si je vědom nevhodnosti svého jednání.

Filipovi R. bylo sděleno, že v jeho protiprávním jednání je spatřován přestupek proti majetku podle § 8 odst. 1 písm. a) bod 1 „zákona o některých přestupcích“, který bude orgánem policie oznámen příslušnému správnímu orgánu k projednání a současně mu budou předloženy i veškeré důkazní prostředky. Po tomto sdělení Filip R. opustil „MO Strašnice.“

Vyhodnocení kamerového záznamu

Vyhodnocením kamerového záznamu bylo zjištěno, že dne 10. 2. 2022 v čase 10:25 hod. vstoupil Filip R. do prodejny obchodního řetězce Tesco. Po vstupu do provozovny bezprostředně zamířil do uličky s alkoholickými nápoji, kde se krátce rozhlédl, načež z regálu odebral jednu lahev alkoholu. Tuto lahev ihned otevřel a napil se z ní. Po konzumaci její části ji opět uzavřel a uschoval do levé kapsy své bundy. Poté se přesunul do pokladní zóny, kterou v čase 10:30 hod. prošel, aniž by zboží uhradil. Těsně před východem z prodejny byl následně zastaven pracovníkem ostrahy. Filip R. byl v době krádeže oblečen do šedých kalhot, černé bundy a měl na nohou bílé sportovní boty. K provedení vyhodnocení byl vyhotoven úřední záznam, který byl dále rozšířen o obrazovou dokumentaci pořízenou z kamerového záznamu.

Oznámení přestupku příslušnému správnímu orgánu

„MO Strašnice“, jakožto věcně a místně příslušný orgán policie, provedlo v souvislosti se spáchaným přestupkem nezbytná šetření ke zjištění totožnosti podezřelé osoby a k opatření relevantních důkazních prostředků potřebných pro pozdější dokazování před příslušným správním orgánem. Zjištěné skutečnosti byly zaznamenány do úředního záznamu, který následně tvořil nedílnou součást oznámení o přestupku předaného příslušnému správnímu orgánu. Orgán policie přestupek oznámil postupem podle ustanovení § 74 odst. 2 „přestupkového zákona“ na Úřad městské části Praha 10 (dále jen „ÚMČ Praha 10“), neboť se jednalo o místně příslušný správní orgán.

Oznámení obsahovalo popis skutkového děje, kvalifikaci jednání jako přestupku, identifikaci osoby podezřelé z jeho spáchání, konkrétně Filipa R., a rovněž všechny relevantní důkazní prostředky, především záznam z kamerového systému a účtenku k odcizené lahvi alkoholu.

Zahájení řízení o přestupku

„ÚMČ Prahy 10“, který obdržel od orgánu policie oznámení o přestupku proti majetku, nejprve provedl jeho předběžný přezkum. V rámci přezkumu zkoumal, zda je k projednání věci místně a věcně příslušný, zda oznámený skutek naplňuje znaky přestupku dle platné právní úpravy a zda oznámení obsahuje všechny nezbytné náležitosti, zejména popis skutku, identifikaci podezřelé osoby a dostatečné důkazní prostředky.

Po posouzení obdrženého oznámení správní orgán konstatoval, že jsou splněny veškeré podmínky pro zahájení řízení o přestupku, jelikož oznámení obsahovalo jak potřebné skutkové údaje, tak identifikaci podezřelého Filipa R. a relevantní důkazní materiály. V návaznosti na uvedená zjištění správní orgán vyhotovil oznámení o zahájení řízení o přestupku dle § 78 odst. 1 „přestupkového zákona.“ Oznámení bylo následně doručeno podezřelému Filipovi R., čímž bylo zahájeno řízení o přestupku proti majetku podle § 8 odst. 1 písm. a) bod 1 „zákona o některých přestupcích.“

Uplatnění nároku na náhradu škody

Správní orgán zaslal poškozené společnosti Tesco, v souladu s § 70 odst. 1 „přestupkového zákona“, vyrozumění o možnosti uplatnění nároku na náhradu škody ve výši 1 399 Kč, která vznikla v důsledku protiprávního jednání Filipa R., neboť tato škoda nebyla do doby zahájení řízení o přestupku ze strany pachatele nahrazena, přičemž součástí vyrozumění bylo poučení o právu žádat o nařízení ústního jednání. Na doručené vyrozumění reagovala poškozená společnost tím, že správnímu orgánu doručila písemné stanovisko, v němž deklarovala, že vůči obviněnému Filipu R. uplatňuje nárok na náhradu škody, která jí vznikla, a současně požádala o projednání přestupku v rámci ústního jednání. Tímto procesním úkonem nabyla v souladu s příslušnými ustanoveními přestupkového zákona postavení poškozeného jako účastníka řízení.

Ústní jednání

Na základě podnětu poškozené společnosti, která požádala o projednání přestupku formou ústního jednání, správní orgán rozhodl o jeho svolání a následném provedení v souladu s příslušnými procesními předpisy. Termín ústního jednání byl stanoven na 17. 4. 2022 v 10:00 hod. Písemné předvolání k tomuto jednání bylo následně doručeno všem účastníkům řízení, tedy jak obviněnému Filipovi R., tak i poškozené společnosti Tesco,

s výzvou k osobní účasti. Předvolání k ústnímu jednání bylo rovněž doručeno pracovníkovi ostrahy, který byl v řízení veden jako svědek.

„ÚMČ Prahy 10“ zahájil dne 10. 4. 2022 ústní jednání podle § 80 „přestupkového zákona“ ve věci přestupku proti majetku, přičemž na jeho počátku oprávněná úřední osoba ověřila přítomnost předvolaných osob a seznámila je s předmětem projednávané věci. Jako první se k věci vyjádřil zástupce poškozené společnosti, který se zaměřil především na výši vzniklé škody a uvedl, že na jejím uhrazení ze strany obviněného nadále trvá. Jako svědek byl k věci vyslechnut pracovník ostrahy obchodního řetězce Tesco, který událost popsal od okamžiku, kdy spatřil obviněného Filipa R. na kamerovém záznamu až po příjezd hlídky Policie ČR. Po vyjádření poškozeného a svědka byl k věci vyslechnut obviněný Filip R., který se ke svému protiprávnímu jednání plně doznal a vyjádřil se také k výši škody způsobené odcizením lahve alkoholu. Se škodou ve výši 1 399 Kč souhlasil a sdělil, že by tuto škodu poškozené společnosti rád uhradil.

Rozhodnutí správního orgánu

Správní orgán „ÚMČ Prahy 10“ na základě důkladného zhodnocení veškerých shromážděných důkazních materiálů dospěl k závěru, že jednání obviněného Filipa R. naplnilo všechny znaky skutkové podstaty přestupku podle § 8 odst. 1 písm. a) bodu 1 „zákona o některých přestupcích.“ Na základě učiněného závěru uložil správní orgán obviněnému Filipovi R. pokutu ve výši 2 000 Kč, a to dle § 35 písm. b) a § 46 „přestupkového zákona“ a § 8 odst. 4 „zákona o některých přestupcích“ a zároveň mu podle § 89 odst. 2 „přestupkového zákona“ uložil povinnost nahradit poškozené společnosti Tesco škodu způsobenou spácháním přestupku ve výši 1 399 Kč.

Shrnutí situačního příkladu č. 3

Situační příklad č. 3 se věnuje případu protiprávního jednání kvalifikovaného jako přestupek proti majetku dle § 8 odst. 1 písm. a) bod 1 „zákona o některých přestupcích.“ Skutek se odehrál dne 10. 2. 2022 v prodejně obchodního řetězce Tesco v Praze 4, kde Filip R. odcizil lahev alkoholu, z jejíhož obsahu část přímo na místě zkonzumoval. Následně prošel bez zaplacení pokladní zónou a byl zadržen pracovníkem ostrahy.

Policie provedla šetření, zajistila kamerový záznam a jednoznačně identifikovala podezřelého. Vzhledem k tomu, že Filip R. nebyl v minulosti trestán, nebylo jeho jednání kvalifikováno jako trestný čin, ale jako přestupek. Případ byl oznámen příslušnému

správnímu orgánu – „ÚMČ Prahy 10“, který zahájil řízení o přestupku. Poškozená společnost Tesco uplatnila nárok na náhradu škody a požádala o projednání věci v rámci ústního jednání.

V rámci ústního jednání se Filip R. ke svému jednání doznal a projevil ochotu škodu uhradit. Správní orgán po vyhodnocení důkazů uložil obviněnému pokutu ve výši 2 000 Kč a současně mu uložil povinnost uhradit společnosti Tesco vzniklou škodu ve výši 1 399 Kč.

Případ názorně ukazuje běžný průběh správního řízení o přestupku, včetně využití adhezního řízení k náhradě škody, a současně demonstruje aplikační praxi v situacích, kdy nelze věc vyřídit příkazem na místě z důvodu znehodnocení odcizeného zboží.

11.4 Situační příklad č. 4

Případ č. 4 demonstruje protiprávní jednání, které bylo kvalifikováno jako přestupek proti majetku dle § 8 odst. 1 písm. a) bod 1 „zákona o některých přestupcích“, tedy jako přestupek krádeže. Předmětný skutek byl spáchán dne 1. 11. 2021 v odpoledních hodinách v obchodním centru Westfield Chodov (dále jen „OC Westfield Chodov“) v prodejně New Yorker, jež se nachází v územní působnosti Obvodního ředitelství policie Prahy IV.

Oznámení události

Dne 1. 11. 2021 v 17:20 hodin bylo na linku tísňového volání (158) přijato telefonické oznámení od zaměstnankyně prodejny New Yorker, která operačnímu důstojníkovi sdělila, že v prodejně New Yorker v „OC Westfield Chodov“, Praha 4 – Chodov, zadrželi ženu, která odcizila sluneční brýle v hodnotě 249 Kč z výstavního stojanu, a že s podezřelou čekají na příjezd hlídky Policie ČR.

Operační důstojník bezprostředně po přijetí oznámení zpracoval poskytnuté informace a předal je výjezdové hlídce z „MO Jižní Město“, kterou zároveň vyslal k ověření situace na místo události.

Prvotní činnost hlídky Policie ČR

Po příjezdu na místo se vyslaná hlídka Policie ČR spojila s oznamovatelkou, která byla následně ztotožněna v souladu s § 63 odst. 2 písm. j) „zákona o Policii ČR.“ Oznamovatelka policistům sdělila, že během vybalování zboží zaregistrovala ve vedlejší uličce ženu, která se nacházela u výstavního regálu se slunečními brýlemi. Žena držela v ruce jedny brýle a opakovaně se rozhlížela kolem sebe. Poté z brýlí odstranila cenovku a vložila si je do kapsy kalhot. Následně od regálu odešla směrem k východu z prodejny a po jejím opuštění byla zastavena zaměstnankyní. Zaměstnankyně prodejny dále uvedla, že při konfrontaci ženy ohledně odcizení slunečních brýlí se podezřelá k činu přiznala a odcizené brýle bez známek poškození vrátila zpět personálu prodejny.

Po předání veškerých informací byla hlídka Policie ČR zavedena do zázemí prodejny, kde se nacházela zadržená žena. Ta byla následně ztotožněna podle § 63 odst. 2 písm. a) „zákona o Policii ČR“, jako Veronika S. Po Veronice S. bylo hlídkou na místě požadováno vysvětlení podle § 61 odst. 1 písm. a) „zákona o Policii ČR.“ V rámci vysvětlení Veronika S. uvedla, že původně vstoupila do prodejny pouze s úmyslem se porozhlédnout. Při tom si povšimla slunečních brýlí, které se jí zalíbily, avšak neměla u sebe žádné peníze, aby si je mohla koupit. Uvedla, že se rozhodla brýle odcizit, protože na nich nebylo žádné ochranné zařízení. Zároveň uvedla, že si zpětně uvědomila, že šlo o hloupé rozhodnutí, a vyjádřila lítost nad svým jednáním s tím, že se za něj stydí.

Po zjištění všech relevantních informací kontaktoval zasahující policista operačního důstojníka s žádostí o prověření, zda Veronika S. nebyla v uplynulých třech letech odsouzena či jinak potrestána za krádež nebo obdobný trestný čin. Na základě provedené lustrace bylo zjištěno, že Veronika S. nebyla v minulosti soudně trestána ani jinak sankcionována, a proto nebylo její jednání kvalifikováno jako trestný čin.

Uložení pokuty příkazem na místě

Hlídka následně Veronice S. oznámila, že se svým jednáním, konkrétně odcizením slunečních brýlí, dopustila přestupku krádeže podle § 8 odst. 1 písm. a) bod 1 „zákona o některých přestupcích.“ Vzhledem k tomu, že odcizené brýle byly vráceny poškozené společnosti v neporušeném stavu, bylo ze strany zasahující hlídky přistoupeno k uložení pokuty příkazem na místě ve výši 1 000 Kč formou příkazového bloku. Současně byla přestupkyně poučena o tom, že tento způsob vyřízení přestupku je možný

pouze tehdy, pokud vyjádří souhlas s právním posouzením jednání, výši navržené pokuty a jejím uložením prostřednictvím příkazního řízení na místě.

Veronika S. vyjádřila souhlas se všemi podmínkami uložené sankce, avšak zároveň uvedla, že aktuálně nedisponuje finanční hotovostí a není schopna pokutu uhradit na místě. Z tohoto důvodu jí byla policisty uložena pokuta formou příkazového bloku na místě nezaplacenou, přičemž příslušný tiskopis jí byl předán proti podpisu. Současně byla řádně poučena o lhůtě stanovené pro zaplacení pokuty i o dostupných způsobech její úhrady. Současně jí byla předána také poštovní poukázka (složenka), která představovala jednu z alternativních forem úhrady uložené pokuty.

Shrnutí situačního příkladu č. 4

Situační příklad č. 4 popisuje protiprávní jednání, které bylo kvalifikováno jako přestupek proti majetku dle § 8 odst. 1 písm. a) bod 1 „zákona o některých přestupcích.“ K události došlo dne 1. 11. 2021 v prodejně New Yorker v „OC Westfield Chodov“, kde Veronika S. odcizila sluneční brýle v hodnotě 249 Kč, které si schovala do kapsy, a po opuštění prodejny byla zadržena zaměstnankyní.

Na základě šetření Policie ČR, doznání podezřelé a vyjádření svědkyně bylo zjištěno, že Veronika S. dosud nebyla trestně sankcionována, a proto její jednání nebylo kvalifikováno jako trestný čin. Vzhledem k tomu, že odcizené zboží bylo vráceno v nepoškozeném stavu a podezřelá projevila souhlas s uložením sankce, byla jí uložena pokuta ve výši 1 000 Kč příkazem na místě. Vzhledem k absenci finanční hotovosti byl vyhotoven blok na pokutu na místě nezaplacenou a předána složenka k její úhradě.

Případ ilustruje standardní aplikaci institutu příkazního řízení na místě v praxi přestupkového práva, včetně využití zákonných podmínek pro jeho uplatnění, a současně ukazuje efektivní řešení drobné majetkové kriminality bez nutnosti formálního správního řízení.

11.5 Situační příklad č. 5

Případ č. 5 demonstruje protiprávní jednání, jež bylo právně kvalifikováno jako přestupek proti majetku dle § 8 odst. 1 písm. a) bod 4 „zákona o některých přestupcích“, tedy jako přestupek poškození věci. Skutek byl spáchán dne 12. 7. 2023 v odpoledních hodinách na ulici Magnitogorská v Praze 10 - Vršovicích, jež se nachází v územní působnosti Obvodního ředitelství policie Prahy IV.

Oznámení události

Dne 13. 7. 2023 v ranních hodinách se na Místní oddělení Vršovice (dále jen „**MO Vršovice**“) dostavil pan Milan H., jenž učinil oznámení o poškození pravého vnějšího zpětného zrcátka na svém osobním motorovém vozidle značky Škoda Rapid, registrační značky: 4xP 4xx6. Poškození si povšiml při cestě do zaměstnání. K uvedenému skutku mělo dojít v časovém rozmezí od 12. 7. 2023, 07:00 hodin do 13. 7 2023, 08:00 hodin.

Prvotní činnost orgánu policie

Oznámení od Milana H. přijal policista, jenž v té době vykonával „DS.“ Po přednostním vytěžení byl s oznamovatelem sepsán úřední záznam o podání vysvětlení ve smyslu § 61 odst. 1 písm. a) „zákona o Policii ČR“, a to v procesním postavení poškozeného.

V rámci podání vysvětlení předložil poškozený Milan H. nejprve podklady prokazující jeho vlastnické právo k dotčenému vozidlu, které bylo předmětem poškození. Konkrétně předložil velký technický průkaz, osvědčení o registraci vozidla a platné potvrzení o sjednaném povinném ručení.

Poškozený uvedl, že naposledy bylo jeho vozidlo v nepoškozeném stavu dne 12. 7. 2023 v 07:00 hodin, kdy jej zaparkoval na ulici Magnitogorská v Praze 10, poblíž svého bydliště. Poškození pravého zpětného zrcátka zjistil následující den, tedy 13. 7. 2023 v přibližně 07:50 hodin, kdy se chystal odjet do zaměstnání. K osobě, která mohla jeho vozidlo poškodit, uvedl, že si nevšiml žádné podezřelé osoby ani situace, které by mohly s incidentem souviset, a v dané věci nemá konkrétní podezření vůči žádné osobě. Výši škody odhadl přibližně na 3 500 Kč, a to s ohledem na nutnost výměny celého pravého zpětného zrcátka včetně lakování. Na závěr poškozený sdělil, že na jeho vozidlo byl nasměrován kamerový systém, neboť ten byl v době spáchání umístěn na bytovém domě, který má na starost správce domu Radek P.

Po sepsání úředního záznamu o podání vysvětlení pověřil policista vykonávající „DS“ hlídku výkonu služby, aby provedla místní šetření, jehož součástí bylo pořízení fotodokumentace poškozeného vozidla a jeho bezprostředního okolí. V souvislosti s prováděným šetřením navázala hlídka kontakt se správcem příslušného bytového domu, kterého oficiálně vyzvala k zajištění a předání kamerového záznamu z interního monitorovacího systému za účelem objasnění okolností vzniku škody na motorovém

vozidle. Na základě výzvy provedl správce domu, pan Radek P., zálohování relevantního kamerového záznamu, který následně předal přítomné hlídce policie. Kamerový záznam byl opatřen postupem dle § 34 odst. 1 písm. b) „zákona o Policii ČR“, neboť šlo o věc důležitou pro řízení o přestupku.

Vyhodnocení kamerového záznamu

Vyhodnocením získaného kamerového záznamu bylo zjištěno, že poškozený Milan H. dne 12. 7. 2023 v 7:00 hod. zaparkoval své vozidlo před bytovým domem na ulici Magnitogorská v Praze 4, které následně uzamkl a odešel do bytového domu. Další pohyb v bezprostřední blízkosti předmětného vozidla byl na kamerovém záznamu zaznamenán až dne v čase 12:30 hod. dne 12. 7. 2023. V uvedený okamžik přistavilo k vozidlu poškozeného zelené vozidlo tovární značky Škoda Scala, registrační značky 9xT 4xx8. Z místa řidiče vystoupil neznámý muž, který následně přešel k pravé straně zaparkovaného vozidla, krátce se rozhlédl po okolí a poté levou rukou udeřil do pravého vnějšího zpětného zrcátka, v důsledku čehož došlo k jeho mechanickému poškození. Po provedení úderu se muž bez prodlení vrátil zpět do vozidla, kterým na místo přijel, a z místa se vzdálil.

Z kamerového záznamu bylo patrné, že se jednalo o muže ve věku přibližně 30–40 let, střední postavy, vysokého přibližně 175–185 cm. Měl krátce střižené tmavé vlasy a lehké strniště. Na sobě měl tmavou mikinu s kapucí, světle modré džíný a sportovní obuv bílé barvy. Během incidentu si kapuci nepřetáhl přes hlavu. Jeho chůze působila klidně a sebejistě, bez výraznějších odchylek. Pohyby rukou byly rozhodné a koordinované, bez známek nejistoty nebo podnapilosti.

Šetření orgánu policie a ztotožnění pachatele

Na základě zjištěné registrační značky vozidla, kterým se na místo dostavil dosud neznámý pachatel, bylo prostřednictvím dostupných informačních systémů Policie České republiky provedeno šetření, v jehož rámci bylo zjištěno, že provozovatelem a vlastníkem uvedeného vozidla je Marek H. Následně bylo k jeho osobě realizováno další šetření v policejních databázích, přičemž byla získána jeho aktuální fotografie z Centrálního registru obyvatel (dále jen „CRO“). Následným porovnáním fotografie z „CRO“ Marka H. s fotografií neznámého pachatele, jenž byl zachycen na kamerovém záznamu, bylo zjištěno, že dle vizuálního vzezření se jedná o totožnou osobu.

Doplnění podání vysvětlení poškozeného

S ohledem na skutečnost, že orgán policie zjistil totožnost možného pachatele, byl poškozený Milan H. vyzván k osobnímu dostavení na „MOP Vršovice“ za účelem doplnění podání vysvětlení ve smyslu § 61 „zákona o Policii ČR“, v souvislosti s projednáváním přestupku proti majetku.

V rámci doplnění podání vysvětlení byl poškozenému přehrán kamerový záznam, který zachytil předmětné protiprávní jednání. Po jeho zhlédnutí poškozený uvedl, že na záznamu rozpoznal jak vozidlo, tak osobu pachatele, kterou označil za svého mladšího bratra Marka H. Dále sdělil, že přibližně dva týdny před incidentem mezi nimi došlo k verbálnímu konfliktu ohledně majetkových záležitostí v rodině. Zároveň však uvedl, že nepředpokládal, že by uvedený spor mohl vyústit k takovému jednání ze strany jeho bratra.

Podání vysvětlení podezřelého

Na základě dosavadního šetření a ztotožnění osoby podezřelého byl Marek H. vyzván k podání vysvětlení dle § 61 odst. 1 písm. a) „zákona o Policii ČR.“ Výzva mu byla doručena prostřednictvím poštovní zásilky do vlastních rukou s dodejkou, přičemž v předvolání bylo uvedeno datum, čas a místo, kde se měl dostavit k provedení úkonu, včetně poučení o jeho právech a povinnostech.

Při podání vysvětlení se Marek H. ke svému jednání doznal. Uvedl, že s poškozeným, svým starším bratrem, měl v nedávné době osobní neshody, které vyústily v hádku týkající se majetkových poměrů v rodině. Dále sdělil, že dne 12. 7. 2023 projížděl kolem bydliště bratra, kde měl zaparkované i své vozidlo, a v důsledku momentálního emočního vypětí a impulzivního zkratu zpětné zrcátko úmyslně poškodil. Vyjádřil lítost nad svým jednáním, které označil za neadekvátní a nepromyšlené, a uvedl, že svého činu upřímně lituje. Na závěr podání vysvětlení mu byly předloženy snímky pořízené z kamerového záznamu. K těmto fotografiím se vyjádřil v tom smyslu, že zachycují jeho osobu a jeho motorové vozidlo, kterým se v daný den na místo události dostavil.

Oznámení přestupku příslušnému správnímu orgánu

S ohledem na skutečnosti zjištěné v průběhu šetření příslušným orgánem policie byl celý spisový materiál, týkající se protiprávního jednání Marka H., vyhodnocen jako přestupek proti majetku podle § 8 odst. 1 písm. a) bod 4 „zákona o některých přestupcích“, konkrétně jako přestupek poškození věci.

Dne 28. 7. 2023 byl daný přestupek oznámen „ÚMČ Prahy 10“, jakožto věcně a místně příslušnému správnímu orgánu, a to po předchozím šetření provedeném dle § 74 odst. 2 „přestupkového zákona.“ Oznámení bylo učiněno včetně veškerých relevantních důkazních prostředků získaných v rámci šetření orgánem policie a se zdůrazněním, že se jedná o přestupek, jež byl spáchán mezi blízkými osobami.

Souhlas osoby přímo postižené spácháním přestupku

Po převzetí oznámení přestupku od „MO Vršovice“ dne 28. 7. 2023 zahájil „ÚMČ Prahy 10“, přestupkové oddělení, jakožto příslušný správní orgán, posouzení skutkového stavu v souladu předmětného přestupku.

Vzhledem k tomu, že se v daném případě jednalo o přestupek poškození věci podle § 8 odst. 1 písm. a) bod 4 „zákona o některých přestupcích“, který byl spáchán mezi blízkými osobami a jednalo se tak o přestupek návrhový, byl poškozený Milan H. poučen písemně o tom, že řízení o přestupku může být zahájeno pouze na základě jeho souhlasu.

Po doručení poučení správního orgánu se poškozený Milan H. ve stanovené lhůtě k možnosti podání souhlasu k zahájení řízení o přestupku vyjádřil. Uvedl však, že souhlas s projednáním přestupku neuděluje, a to z důvodu, že se podezřelý Marek H. nachází v blízkém příbuzenském vztahu, konkrétně se jedná o jeho mladšího bratra. Dále uvedl, že záležitost považuje za rodinnou a má za to, že ji vyřeší mezi sebou bez zásahu správního orgánu.

Odložení věci správním orgánem

Vzhledem k tomu, že se jednalo o návrhový přestupek, jehož projednání je ve smyslu platné právní úpravy podmíněno výslovným souhlasem poškozeného, a tento souhlas v projednávané věci – ze strany poškozeného, který je ve vztahu k podezřelému

osobou blízkou – udělen nebyl, správní orgán rozhodl o odložení věci usnesením, a to v souladu s ustanovením § 76 odst. 4 „přestupkového zákona.“

Shrnutí situačního příkladu č. 5

Situační příklad č. 5 ilustruje průběh řešení přestupku proti majetku, konkrétně přestupku poškození věci dle § 8 odst. 1 písm. a) bod 4 „zákona o některých přestupcích.“ Skutek byl spáchán dne 12. 7. 2023 v odpoledních hodinách na ulici Magnitogorská v Praze 10 a spočíval v úmyslném poškození zpětného zrcátka na zaparkovaném vozidle poškozeného Milana H.

Na základě oznámení poškozeného byly orgánem policie provedeny nezbytná šetření, zajištěna fotodokumentace, vyžádán kamerový záznam a jejich vyhodnocení. Z kamerového záznamu byl zjištěn podezřelý muž a identifikováno vozidlo, kterým se dopravil na místo. Prostřednictvím dostupných informačních systémů policie byl pachatel ztotožněn jako Marek H., mladší bratr poškozeného. Podezřelý se ke svému jednání při podání vysvětlení doznal a vyjádřil lítost nad svým chováním.

S ohledem na charakter skutku a blízký příbuzenský vztah mezi poškozeným a podezřelým se jednalo o tzv. návrhový přestupek, jehož projednání bylo dle zákona možné pouze na základě výslovného souhlasu poškozeného. Po převzetí spisového materiálu správním orgánem („ÚMČ Praha 10“) byl poškozený Milan H. poučen o svém právu podat návrh na zahájení řízení. Tento návrh však ve stanovené lhůtě nepodal a výslovně uvedl, že si přeje danou záležitost vyřešit v rámci rodinných vztahů bez účasti správního orgánu.

Vzhledem k absenci zákonem požadovaného návrhu na projednání přestupku rozhodl příslušný správní orgán o odložení věci usnesením dle § 76 odst. 4 „přestupkového zákona.“

Případ z pohledu správního práva ilustruje aplikaci několika klíčových institutů, zejména postup při projednávání tzv. návrhového přestupku, kdy řízení může být zahájeno pouze se souhlasem poškozeného. Zároveň demonstruje využití důkazních prostředků (zejména kamerového záznamu), postup policejního před šetření a následné odložení věci správním orgánem podle § 76 odst. 4 „přestupkového zákona“ z důvodu neudělení souhlasu poškozeným, který byl osobou blízkou pachateli. Případ tak reflektuje

specifika správního řízení v citlivých rodinných situacích a součinnost mezi Policií České republiky a správním orgánem.

11.6 Situační příklad č. 6

Případ č. 6 zachycuje protiprávní jednání, které bylo právně kvalifikováno jako přešůpek proti majetku ve smyslu § 8 odst. 1 písm. a) bodu 3 „zákona o některých přešůpcích“, tedy jako přešůpek podvodu. K protiprávnímu jednání došlo dne 5. 10. 2023 v odpoledních hodinách v rámci distanční interakce uskutečněné v online prostředí, a to prostřednictvím inzerce a následného kontaktu přes prodejní internetový portál www.sbazar.cz.

Oznámení události

Dne 17. října 2023 bylo prostřednictvím informačního systému datových schránek (dále jen „ISDS“) doručeno na Místní oddělení Nusle (dále jen „MO Nusle“) oznámení od paní Heleny K. Ta v podání uvedla, že prostřednictvím internetového inzerčního portálu www.sbazar.cz projevila zájem o koupi herní konzole značky PlayStation 5, která byla nabízena za částku 5 000 Kč. Po navázání komunikace s osobou prodávajícího, jež probíhala prostřednictvím e-mailové korespondence, došlo k dohodě o úhradě kupní ceny předem převodem na bankovní účet prodávajícího s tím, že zboží jí bude doručeno do pěti pracovních dnů.

Paní Helena K. provedla sjednanou platbu, avšak k datu podání oznámení jí zboží doručeno nebylo a prodávající na následné výzvy k dodání přestal reagovat. Vzhledem k uvedeným skutečnostem pojala důvodné podezření, že mohla být vystavena podvodnému jednání.

Podání vysvětlení poškozené

Orgán policie, jež provedl zaevidování přijatého oznámení do příslušného evidenčního systému, telefonicky kontaktoval paní Helenu K., aby se dne 19. 10. 2023 v 10:00 hod. dostavila na „MO Nusle“ za účelem podání vysvětlení a předání relevantních podkladů souvisejících s oznámeným jednáním.

S Helenou K. byl následně dne 19. 10. 2023 sepsán úřední záznam o podání vysvětlení ve smyslu ustanovení § 61 odst. 1 písm. a) „zákona o Policii ČR.“ Při něm uvedla, že si dne 16. 10. 2023 v odpoledních hodinách ve svém bytě na adrese Tábořská

v Praze 4 - Nusle, přibližně kolem 16:00 hod., prohlížela nabídky zboží zveřejněné na inzertním internetovém portálu www.sbazar.cz, kde narazila na nabídku evidovanou pod č. 7xxxxx7. Obsahem inzerátu byla nabídka prodeje herní konzole značky Playstation 5 včetně příslušenství, konkrétně dvou herních ovladačů, za částku 5 000 Kč. Prodávající v inzerátu vystupoval pod uživatelským jménem „TomaSS.“ Nabídka Heleny K. zaujala, neboť se blížily narozeniny jejího syna a ten si herní konzoli přál. Vzhledem k tomu, že o uvedenou herní konzoli projevila zájem s úmyslem zakoupit ji pro svého syna, prostřednictvím kontaktního formuláře připojeného k inzerátu vyplnila a odeslala prodávajícímu svůj e-mailový kontakt, čímž iniciovala navázání komunikace ohledně nabídky.

Na uvedenou e-mailovou adresu paní Heleny K. následně obratem dorazila odpověď od prodávajícího, která byla odeslána z e-mailové adresy „tomas.sim@seznam.cz“. V e-mailové odpovědi prodávající uvedl, že nabízená herní konzole je stále dostupná, avšak podmínil její odeslání předchozím připsáním kupní ceny na jeho bankovní účet. Paní Helena K. s tímto postupem souhlasila a požádala prodávajícího o zaslání čísla bankovního účtu pro provedení platby. Současně mu poskytla svou doručovací adresu, na kterou měla být herní konzole po zaplacení zaslána. Po obdržení údajů k bankovnímu spojení, konkrétně čísla účtu 7xxxxxxxxxxx5/7xx0, provedla paní Helena K. prostřednictvím mobilní aplikace svého internetového bankovníctví převod finanční částky ve výši 5 000 Kč ve prospěch účtu prodávajícího. Následně zaslala na jeho e-mailovou adresu potvrzení o realizaci platby jako doklad o provedené transakci. Prodávající na tuto zprávu reagoval s tím, že platbu již obdržel a deklaroval, že předmětnou herní konzoli odešle následující den prostřednictvím poštovní přepravní služby. Závěrem paní Helena K. konstatovala, že k datu podání vysvětlení jí herní konzole nebyla doručena, finanční částka jí nebyla vrácena a na její opakované pokusy o kontakt prodávající nijak nereagoval.

V rámci podání vysvětlení Helena K. doložila výpis ze svého bankovního účtu, potvrzení o provedené transakci a e-mailovou komunikaci s prodávajícím.

Na základě zjištěných skutečností uvedených v rámci podání vysvětlení a s přihlédnutím k rozsahu způsobené majetkové újmy byla věc právně kvalifikována jako přešůpek proti majetku podle § 8 odst. 1 písm. a) bodu 3 „zákona o některých přešůpcích“, tedy jako přešůpek podvodu.

Šetření orgánu policie

S ohledem na skutečnost, že poškozená Helena K. disponovala alespoň jedním identifikovatelným kontaktním údajem na prodávající osobu, konkrétně e-mailovou adresou, bylo prostřednictvím tohoto údaje provedeno následné šetření za účelem zjištění totožnosti podezřelého. K tomuto šetření bylo využito ustanovení § 18 „zákona o Policii ČR“, jež opravňuje orgány policie požádat o součinnost právnické osoby, a to v rozsahu nezbytném pro plnění jejich zákonných úkolů. V dané věci byla oslovena společnost Seznam.cz, a.s., které byla adresována žádost o poskytnutí údajů souvisejících s e-mailovou adresou „tomas.sim@seznam.cz“ a inzerátem vedeným pod číslem 7xxxxx7.

Z odpovědi poskytnuté společností Seznam.cz, a.s. vyplynulo, že k e-mailové adrese „tomas.sim@seznam.cz“ je přiřazeno telefonní číslo +420 748 xxx 875 a zároveň bylo potvrzeno, že prostřednictvím uvedené adresy byl vytvořen jediný inzerát, a to pod číslem 7xxxxx7.

Na základě dosud zjištěných skutečností byla prostřednictvím informačních systémů Policie České republiky provedena lustrace k bankovnímu účtu prodávajícího, jím užívané e-mailové adrese a telefonnímu číslu. Cílem této lustrace bylo ověřit, zda uvedené atributy nevystupují v souvislosti s dalšími evidovanými protiprávními jednáními. Výsledkem provedené lustrace bylo zjištění, že uvedené identifikační údaje se nevyskytují v žádných evidovaných případech protiprávního jednání.

V souladu s ustanovením § 66 odst. 2 „zákona o Policii ČR“, byl o součinnost požádán „ÚZČ“ s cílem provést šetření směřující ke zjištění držitele telefonního čísla +420 748 xxx 875. Provedeným šetřením bylo zjištěno, že předmětné telefonní číslo je registrováno k anonymní SIM kartě, jejíž uživatel není veden v žádném evidenčním systému telefonního operátora. Zároveň bylo ověřeno, že dané telefonní číslo bylo v době šetření již neaktivní.

Odložení orgánem policie

S přihlédnutím k tomu, že se v rámci provedeného šetření nepodařilo zjistit totožnost konkrétní osoby podezřelé z předmětného protiprávního jednání, a veškeré zajištěné identifikační údaje (e-mailová adresa, bankovní spojení a telefonní kontakt) neumožnily jednoznačné ztotožnění pachatele, přistoupil orgán policie „MO Nusle“

k odložení věci v souladu s ustanovením § 74 odst. 3 písm. b) „přestupkového zákona.“ K odložení věci bylo přistoupeno rovněž z důvodu, že došlo k vyčerpání dostupných procesních možností v oblasti správního (přestupkového) práva. Poškozená Helena K. byla o odložení věci písemně vyrozuměna.

Shrnutí situačního příkladu č. 6

Situační příklad č. 6 zachycuje případ distančně spáchaného přestupku podvodu v online prostředí, konkrétně prostřednictvím internetového inzertního portálu. Poškozená paní Helena K. byla uvedena v omyl osobou vystupující pod uživatelským jménem „TomaSS“, která nabízela k prodeji herní konzoli PlayStation 5. Po navázání elektronické komunikace prodávající požadoval platbu předem, kterou poškozená uhradila, avšak inzerované zboží jí nebylo doručeno a prodávající následně přestal reagovat.

Policie provedla řadu úkonů směřujících ke zjištění totožnosti podezřelého, včetně podání vysvětlení poškozenou, vyžádání informací od poskytovatele inzertní služby, lustrace v informačních systémech Policie ČR a šetření k telefonnímu číslu prostřednictvím „ÚZČ.“ Zjištěné identifikační údaje (e-mailová adresa, číslo bankovního účtu a telefonní kontakt) však neumožnily ztotožnit konkrétní osobu, a to mimo jiné i z důvodu anonymní SIM karty a neaktivního telefonního čísla.

S ohledem na skutečnost, že se nepodařilo zjistit pachatele a byly vyčerpány dostupné procesní prostředky v rámci správního práva, rozhodl orgán policie o odložení věci dle § 74 odst. 3 písm. b) „přestupkového zákona“. Poškozená byla o odložení věci písemně vyrozuměna.

Je třeba doplnit, že širší možnosti prokazování totožnosti pachatele a získání relevantních důkazních prostředků by byly k dispozici v rámci trestního řízení, které umožňuje využití operativně pátracích prostředků, sledování komunikace či spolupráci s bankovními institucemi ve vyšší míře. V přestupkovém řízení však takové prostředky zpravidla nelze uplatnit, což významně limituje efektivitu šetření v obdobných případech internetové majetkové delikvence.

12 Shrnutí a komparace situačních příkladů

Kazuistická část „práce“ představuje šest modelových situačních příkladů, které zachycují různé formy majetkové delikvence, kvalifikované jako přestupky proti majetku dle § 8 „zákona o některých přestupcích.“ Na jejich základě je možné analyzovat rozdílné procesní přístupy, právní kvalifikaci a praktické uplatnění hmotněprávních a procesněprávních institutů správního a trestního práva.

Situační příklad č. 1 popisuje případ, kdy byl původně posuzovaný skutek kvalifikován jako přestupek, avšak vzhledem ke zjištěné recidivě pachatele, který byl v předchozích třech letech pravomocně odsouzen za krádež, došlo ke změně právního posouzení skutku na trestný čin krádeže podle § 205 odst. 2 „trestního zákoníku.“ Případ tak přešel ze správního do trestního řízení, přičemž vyústil v pravomocný odsuzující rozsudek. Tento příklad ilustruje přechod mezi režimy odpovědnosti a ukazuje úzkou součinnost orgánů činných v trestním řízení.

Situační příklad č. 2 se zabývá sériovým jednáním pachatele, který opakovaně páchal drobné krádeže v drogeriích. Přestože jednotlivé skutky samostatně naplňovaly znaky přestupku, byla celková škoda, kterou pachatel dílčími skutky způsobil, vyčíslena na 22 420 Kč a vzhledem k jednotnému způsobu provedení, časové a místní souvislosti byly naplněny znaky pokračujícího trestného činu krádeže dle § 205 odst. 1 písm. a) „trestního zákoníku.“ Tento případ názorně demonstruje aplikaci § 116 „trestního zákoníku“ (pokračování v trestném činu) a efektivní využití zkráceného přípravného řízení.

Situační příklad č. 3 představuje klasické správní řízení o přestupku, které nebylo možné vyřídit příkazem na místě, neboť pachatel část odcizeného zboží (lahev alkoholu) zkonsumoval. Správní orgán zahájil řízení na základě oznámení policie, přičemž poškozená společnost uplatnila nárok na náhradu škody a došlo k projednání věci v rámci ústního jednání. Výsledkem bylo uložení pokuty ve výši 2 000 Kč a uložení povinnosti k náhradě škody. Tento případ ilustruje využití adhezního řízení podle § 70 „přestupkového zákona“ a plnohodnotné využití důkazních prostředků v rámci ústního projednání přestupku.

Situační příklad č. 4 naopak představuje modelový případ uložení sankce příkazem na místě. Vzhledem k nízké hodnotě škody, okamžitému doznání a vrácení nepoškozeného zboží byla pachatelce uložena pokuta ve výši 1 000 Kč formou příkazového bloku. Tento příklad názorně ukazuje aplikaci institutu příkazního řízení na místě dle § 91 „přestupkového zákona“ včetně využití alternativní formy úhrady pokuty.

Situační příklad č. 5 zachycuje specifický případ návrhového přestupku v podobě poškození věci mezi blízkými osobami. Protiprávní jednání bylo procesně zadokumentováno prostřednictvím zajištěného kamerového záznamu a následného šetření provedeného orgánem policie. Pachatel, mladší bratr poškozeného, se k činu doznal. Po postoupení věci správnímu orgánu nebyl poškozeným udělen potřebný souhlas s projednáním přestupku, což vedlo k odložení věci dle § 76 odst. 4 „přestupkového zákona.“ Tento příklad ilustruje specifika řízení u návrhových přestupků a roli autonomie vůle poškozeného.

Situační příklad č. 6 se týká distančně spáchaného přestupku podvodu v online prostředí, konkrétně prostřednictvím inzertního portálu www.sbbazar.cz. Poškozená uhradila finanční částku za zboží, které jí následně nebylo dodáno. Ačkoliv policie provedla řadu úkonů směřujících ke zjištění totožnosti pachatele (včetně součinnosti s provozovatelem platformy a šetření k e-mailu, bankovnímu účtu a telefonnímu číslu), žádný z údajů nevedl k jednoznačnému ztotožnění pachatele. Věc byla proto odložena dle § 74 odst. 3 písm. b) „přestupkového zákona.“ Tento případ ilustruje omezené možnosti šetření v rámci správního řízení, kde nelze využít některé nástroje dostupné v trestním řízení (např. prolomení bankovního tajemství).

Z komparativního hlediska lze konstatovat, že všech šest situačních příkladů se zabývá obdobným typem deliktního jednání (majetkové delikty), avšak rozdíly v okolnostech spáchání, výši škody a recidivě vedly k odlišným právním a procesním řešením – od příkazního řízení na místě, přes klasické správní řízení, až po zahájení trestního stíhání, včetně odložení věci z důvodu absence zákonných podmínek.

Zatímco příklady č. 1 a 2 přešly do trestního řízení kvůli závažnosti a recidivě, příklady č. 3 a 4 zůstaly v rovině správního projednání s různou mírou procesní složitosti. Příklad č. 5 upozorňuje na procesní zvláštnost návrhových přestupků, kde absence souhlasu poškozeného brání jejich projednání. Příklad č. 6 pak akcentuje limity

přestupkového řízení v případech distančních (internetových) podvodů, kde zjištění totožnosti pachatele bývá výrazně obtížné bez nástrojů trestního práva.

Tato pestrost názorně ukazuje šíři přestupkové i trestněprávní agendy při řešení majetkové kriminality a význam diferencovaného přístupu k projednávání protiprávních jednání v aplikační praxi.

Z hlediska institucionálního postupu je dále zřejmé, že efektivita vyřízení jednotlivých případů úzce souvisí nejen s povahou samotného deliktu, ale rovněž s dostupností důkazních prostředků a úrovní spolupráce dotčených subjektů. V případech, kde byla identita pachatele jednoznačně zjištěna (např. prostřednictvím kamerového záznamu nebo osobního doznání), bylo možné přistoupit k rychlejšímu procesnímu postupu. Naopak tam, kde absentovaly konkrétní identifikační údaje, a to zejména v případech distančně spáchaných přestupků v online prostředí, se ukázala potřeba legislativní a technologické podpory šetření. Tyto rozdíly upozorňují na rostoucí význam důkazního zajištění v digitálním prostoru a potřebu adaptace správního řízení na nové formy protiprávního jednání.

Významnou roli při posouzení jednotlivých případů sehraává rovněž procesní postavení poškozeného, které se v rámci správního a trestního řízení liší jak rozsahem práv, tak reálnou možností ovlivnit průběh a výsledek řízení. Zatímco v klasickém správním řízení má poškozený možnost uplatnit nárok na náhradu škody a účastnit se řízení v této věci, jak ukazuje příklad č. 3, v návrhových přestupcích (např. příklad č. 5) je jeho role ještě zásadnější – řízení vůbec nemůže být zahájeno bez jeho výslovného souhlasu. Oproti tomu v trestním řízení, jak je patrné z případů č. 1 a 2, poškozený vstupuje do procesu s odlišným statusem a může vznášet nárok na odškodnění v rámci adhezního řízení, nicméně nemá přímý vliv na samotné zahájení trestního stíhání. Tyto rozdíly ukazují na potřebu přiměřeného a účinného zapojení poškozených osob v různých typech řízení a zároveň poukazují na specifické limity ochrany jejich práv v jednotlivých fázích procesu.

V neposlední řadě sehraává významnou úlohu také princip procesní ekonomie, jenž je nedílnou součástí efektivního fungování veřejné správy i orgánů činných v trestním řízení. Právě volba odpovídajícího typu řízení – ať už příkazního, zjednodušeného správního, nebo formálního trestního stíhání – je často určována nejen povahou deliktu, ale i zřetelem k hospodárnosti, rychlosti a účelnosti postupu. Případy č. 3 a 4 ukazují

kontrast mezi plnohodnotným správním řízením a příkazním řízením na místě, kde bylo možné dosáhnout procesního cíle bez zbytečné administrativní zátěže. Naproti tomu příklady č. 1 a 2 demonstrují, že v závažnějších případech je procesní ekonomie podřízena požadavku na úplné zjištění skutkového stavu a spravedlivé potrestání pachatele. Efektivní aplikace procesní ekonomie tak vyžaduje nejen znalost zákonných možností, ale také schopnost orgánů veřejné moci pružně reagovat na konkrétní okolnosti daného případu.

Demonstrování jednotlivých situačních příkladů v rámci této práce přineslo významný přínos nejen z hlediska konkretizace teoretických východisek přestupkového a trestního práva, ale zejména pro pochopení praktického dopadu právní úpravy v reálných situacích. Každý z příkladů umožnil nahlédnout na právní institut v jeho aplikačním kontextu, včetně odhalení jeho praktických limitů, procesních návazností a rozhodovací praxe příslušných orgánů. Následná komparativní analýza pak poskytla systematický rámec pro porovnání různých řízení, právních kvalifikací a výsledků, čímž zvýraznila důležitost správné právní interpretace, volby řízení i faktických okolností skutku.

Současně byl prostřednictvím této syntézy posílen celkový přehled o fungování veřejnoprávních nástrojů při postihu majetkové delikvence a byl zdůrazněn význam diferencovaného přístupu v závislosti na konkrétní povaze případu. Tato část práce tak slouží nejen jako analytický materiál, ale také jako modelová ukázka uplatnění právních institutů ve správní a trestní praxi.

Závěr

Hlavním cílem „práce“ bylo formou teoreticko-praxeologického postihu demonstrovat „*de lege lata*“ vybrané hmotněprávní a procesněprávní nástroje správního (přestupkového) a trestního práva upotřebitelného pro potírání protiprávního jednání majetkového charakteru.

Úvodní část obsahové struktury „práce“ se primárně soustředí na systematickou definici právního základu, jenž tvoří fundamentální východisko pro orientaci v oblasti potírání majetkové protiprávní činnosti. V návaznosti na to je provedena analytická expozice základního pojmosloví, a to jak v rámci přestupkového (správního) práva, tak i práva trestního, čímž je vytvořen teoreticko-právní rámec pro další analýzu problematiky.

Druhá část obsahové struktury „práce“ se orientuje na hmotněprávní základ přestupkové práva. Přestože tematická oblast zahrnuje širokou škálu právních aspektů, autorka se primárně zaměřuje na vymezení klíčových znaků, které přestupkové právo diferencují od jiných forem protiprávního jednání, a to jak z materiálního, tak z formálního hlediska. Vzhledem k jejich zásadnímu významu v rámci přestupkového práva obecně je této problematice věnována samostatná pasáž „práce“, na níž navazují další relevantní hmotněprávní instituty, primárně orientované na mechanismy správního trestání v kontextu přestupkového práva. Zvláštní důraz je kladen na správní tresty, které jsou v aplikační praxi nejfrekventovaněji ukládány za přestupkové jednání majetkového charakteru.

Vzhledem k tomu, že cílem „práce“ bylo částečně zaměřit pozornost i na hmotněprávní nástroje trestního práva využitelné při potírání protiprávního jednání majetkové povahy, autorka se soustředila na trestní sankce, které jsou nejčastěji ukládány za trestné činy proti majetku. Tím byl vytvořen přehled, jenž umožňuje srovnání sankčních mechanismů na úrovni správního (přestupkového) a trestního práva, a tedy i identifikaci rozdílů mezi nástroji sloužícími k postihu pachatelů v těchto dvou právních systémech.

Pro komplexní doplnění hmotněprávního základu správního (přestupkového) a trestního práva byla v „práci“ vyhrazena část, ve které autorka vymezila vybrané procesněprávní nástroje, neboť hmotněprávní a procesněprávní aspekty jsou vzájemně provázané a tvoří nedílnou součást obou právních systémů. V kontextu přestupkového

práva bylo vymezeno řízení o přestupku a příkazní řízení, zatímco v rámci trestního práva se autorka zaměřila na trestní řízení (včetně adhezního řízení) a jeho jednotlivá stadia. Základní rozdíl mezi těmito procesněprávními nástroji spočívá v tom, že rozhodování o trestném činu nelze realizovat bez trestního řízení, které je nezbytným procesním předpokladem. Naproti tomu příkazní řízení charakterizuje pouze jednu z forem rozhodnutí v přestupkovém řízení, avšak jeho využití není nutnou podmínkou pro rozhodnutí ve věci přestupku, ale zároveň se jedná o efektivnější a rychlejší způsob vyřízení, než je standardní řízení o přestupku.

Jelikož téma „práce“ se primárně orientuje na přestupky proti majetku, jak vyplývá již z jejího názvu, autorka se zaměřila na vymezení vybraných přestupků proti majetku. Mezi přestupky, které byly vybrány, patří krádež, zpronevěra, podvod a zničení nebo poškození věci, neboť z pohledu autorčiny praxe a jejich četnosti patří tyto vybrané přestupky mezi nejčastěji páchaná protiprávní jednání tohoto charakteru.

Praxeologická část „práce“ byla autorkou rozdělena na dvě části. První část se zaměřuje na komparaci trestného činu krádeže a přestupku krádeže v ohledu na jejich diferenciaci a znaky skutkové podstaty, přičemž v rámci této komparace byla zjištěna vzájemná diferenciacie pouze v míře společenské škodlivosti a výši způsobené škody. Druhá část se zaměřuje na demonstraci konkrétních situačních případů, při nichž jsou aplikovány hmotněprávní a procesněprávní nástroje správního (přestupkového) práva, čímž je ilustrativně poukázáno na jejich funkčnost a faktickou využitelnost v reálné právní praxi.

Aplikace kazuistického přístupu v „práci“ představuje metodologicky vhodný nástroj pro konkretizaci teoretických poznatků prostřednictvím jejich promítnutí do podoby individualizovaných případových situací. Tento přístup umožňuje analyticky sledovat interakci mezi normativní úpravou hmotněprávních a procesněprávních institutů a jejich aplikací v rámci konkrétních skutkových okolností, čímž přispívá k prohloubení porozumění dynamice správního i trestního řízení.

Zvláště v oblasti deliktní odpovědnosti kazuistika akcentuje interpretační rovinu právní kvalifikace, různost skutkových podstat, subjektivní charakteristiky pachatelů, jakož i význam výše způsobené škody a modus operandi pachatele. Tím vytváří prostor pro komplexní zhodnocení právní praxe a současně umožňuje identifikaci problémových oblastí nebo aplikačních výzev, které by za standardního deskriptivního výkladu právní úpravy mohly zůstat nepovšimnuty.

Kazuistická část „práce“ představuje analytický rámec pro systematické srovnání odlišných procesních režimů uplatňovaných při projednávání majetkové delikvence, zahrnujících jak řízení příkazní, návrhové a standardní správní, tak rovněž řízení trestní. Na základě aplikace konkrétních případových scénářů bylo možné identifikovat nejen rozdíly v právní povaze jednotlivých řízení, ale i jejich institucionální a procedurální odlišnosti, včetně specifík odpovědnostního režimu a rozsahu oprávnění účastníků řízení.

Zvolený kazuistický přístup umožnil překročit čistě normativní rámec právní úpravy a reflektovat její praktické důsledky z hlediska efektivity výkonu veřejné správy, dostupnosti prostředků právní ochrany a schopnosti systému reagovat na různorodé formy protiprávního jednání. Právní úprava je zde tudíž nahlížena nejen jako soubor abstraktních pravidel, ale jako nástroj s reálnými dopady na postavení jednotlivých subjektů řízení a celkovou účinnost právní regulace v oblasti správně-právní delikvence.

Za podstatný epistemický přínos kazuistického přístupu lze považovat jeho schopnost odhalovat limity stávající právní úpravy, zejména v případech, kdy je právo aplikováno v mezních nebo atypických situacích. Typickým příkladem jsou distančně páchané majetkové delikty, u nichž naráží správně-právní nástroje na strukturální omezení, či případy návrhových přestupků, kde se do rozhodovacího procesu promítají specifika osobních nebo rodinných vazeb mezi subjekty řízení.

Kazuistická metoda tak významně přispívá nejen k hlubší orientaci v aplikačních aspektech platné právní úpravy, ale současně stimuluje rozvoj právního úsudku, schopnosti interpretace a kritického hodnocení skutkového děje z hlediska jeho právní kvalifikace, a to s ohledem na individuální kontext každého posuzovaného případu.

Na základě autorčina shrnutí lze konstatovat, že „práce“ naplnila svůj stanovený cíl, kterým bylo prostřednictvím teoreticko-praxeologického přístupu demonstrovat v režimu „*de lege lata*“ vybrané hmotněprávní a procesněprávní nástroje správního (přestupkového) a trestního práva sloužící k potírání majetkového protiprávního jednání. Z pohledu autorky byly tyto nástroje prezentovány nejen odborné, ale i laické veřejnosti, čímž bylo posíleno povědomí o jejich praktické využitelnosti v právní praxi.

Na závěr je třeba zdůraznit, že z pohledu autorky, ať již v kontextu správního (přestupkového) nebo trestního práva, se jedná o vysoce komplexní a rozsáhlou tematickou oblast, přičemž návazně širší rozpracování zkoumané tematické oblasti by

mohlo být využito i v rámci navazujícího magisterského studia oborově blízkých programů orientovaných na bezpečnostně právní činnosti, včetně hlubšího rozpracování.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. DONNELLY, D. *Municipal policing in the European Union: comparative perspectives*. Houndmills, Basingstoke. Hampshire: Palgrave Macmillan, 2013. 240 s. ISBN 9780230232037
2. FIALA, Z., FRUMAROVÁ, K., HORZINKOVÁ, E., ŠKUREK, M. et al.: *Správní právo trestní*. Praha: Leges, 2017. 304 s. ISBN 978-80-7502-219-6
3. FRUMAROVÁ, K. a kol. *Správní trestání*. Praha: Leges, 2017. 400 s. ISBN 978-80-7502-250-9
4. HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006. 861 s. ISBN 80-7179-442-2
5. HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 9. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2016. 599 s. ISBN 978-80-7400-624-1
6. HENDRYCH, D., FIALA, J. *Právní slovník*. 3. podstatně rozšířené vydání. Praha: C.H. Beck, 2009. 1481 s. ISBN 978-80-7400-059-1
7. HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Správní právo procesní*. 7. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2024. 398 s. ISBN 978-80-7502-699-6
8. CHMELÍK, J. a kol. *Trestní řízení*. 1. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2014. 509 s. ISBN 978-80-7380-488-6
9. JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 8. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 2. 2022. Praha: Leges, 2022. 1040 s. ISBN 978-80-7502-576-0
10. JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 3. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 4. 2013. Praha: Leges, 2013. 864 s. ISBN 978-80-87576-44-1
11. JEMELKA, L., PONDĚLÍČKOVÁ, K., BOHADLO, D. *Správní řád. Komentář*. 5. vydání Praha: C. H. Beck, 2016. 852 s. ISBN 978-80-7400-607-4
12. JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017. 1153 s. ISBN 978-80-7400-666-1
13. JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2025. 1200 s. ISBN 978-80-7400-992-1
14. KINDL, M., KRAMÁŘ, K., RAJCHL, J., TELECKÝ, D. *Základy správního práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006. 327 s. ISBN 80-7380-011-X

15. KOČÍ, R. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich s poznámkami a vzory rozhodnutí a jiných správních aktů*. Praha: Leges, 2017. 272 s. ISBN 978-80-7502-207-3
16. KOPECKÝ, M. *Správní právo. Obecná část*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019. 536 s. ISBN 978-80-7400-727-9
17. MÁRTON, M., GONSIOROVÁ, B. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017. 272 s. ISBN 978-80-7502-200-4
18. MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. 224 s. ISBN 978-80-7179-806-4.
19. POTĚŠIL, L. a kol. *Správní řád. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2015. 796 s. ISBN 978-80-7400-598-5
20. PRÁŠKOVÁ, H. *Nové přestupkové právo*. Praha: Leges, 2017. 448 s. ISBN 978-80-7502-221-9
21. PRÁŠKOVÁ, H. *Přestupkové právo*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. 574 s. ISBN 978-80-7502-612-5
22. RŮŽIČKA, M., PÚRY, F., ZEŽULOVÁ, J. *Poškozený a adhezní řízení v České republice*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007. 760 s. ISBN 978-80-7179-559-9
23. SKULOVÁ, S. a kol. *Správní právo procesní*. 4. vydání aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. 484 s. ISBN 978-80-7380-830-3
24. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 1052 s. ISBN 978-80-7552-358-7
25. ŠÁMAL, P., GRIVNA, T., BOHUSLAV, L., NOVOTNÝ, O., HERCZEG, J., VANDUCHOVÁ, M. a kol. *Trestní právo hmotné*. 9. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. 1204 s. ISBN 978-80-7598-764-8
26. ŠČERBA, F. a kol. *Trestní zákoník. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020. 3331 s. ISBN 978-80-7400-807-8
27. ŠKUREK, M. *Evropské správní právo trestní a postihování přestupků v ČR*. Praha: Leges, 2015. 224 s. ISBN 978-80-7502-094-9
28. ŠROMOVÁ, E. *Správní řízení od A do Z*. 3. aktualizované a doplněné vydání. Olomouc: ANAG, 2020. 470 s. ISBN 978-80-7554-259-5
29. ZŮBEK, J. *Pohledávky z trestných činů*. Praha: Wolters Kluwer, 2022. 296 s. ISBN 978-80-7676-370-8

Elektronické zdroje

1. HAVLÍČEK, K. Základy veřejného práva. In: *Ústav práva a právní vědy*. [online]. © 2025 Ústav práva a právní vědy®, o.p.s. [cit. 14. 2. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.ustavprava.cz/predmet/zaklady-verejneho-prava/>
2. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich*. 3. doplněná verze, aktualizovaná ke dni 1. února 2022. In: *Efektivní veřejná správa*. [online]. © 2025 Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 14. 2. 2025]. Dostupné z WWW: <https://mv.gov.cz/clanek/zakon-o-odpovednosti-za-prestupky-a-řízení-o-nich-ucinný-od-1-7-2017.aspx>
3. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Legislativa. In: *Přestupky*. [online]. © 2025 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 24. 3. 2025]. Dostupné z WWW: <https://mv.gov.cz/clanek/prehled-prestupku-2018-2020.aspx>
4. POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY. Kriminalita. In: Český statistický úřad. [online]. © Český statistický úřad (ČSÚ) 2025 [cit. 24. 3. 2025]. Dostupné z WWW: <https://csu.gov.cz/kriminalita?pocet=10&start=0&podskupiny=081&razeni=-datumVydani>

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Sdělení č. 209/1992 Sb., federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících – znění od 1. 8. 2021. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 13. 3. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-209#f1420546>
2. ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) - znění od 11. 2. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 13. 3. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141#f2677774>
3. ČESKO. Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich – znění od 1. 1. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 13. 3. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-250#f5848791>
4. ČESKO. Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích – znění od 1. 2. 2022. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 13. 3. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-251#f5849721>

5. ČESKO. Zákon č. 279/2003 Sb., o výkonu zajištění majetku a věcí v trestním řízení a o změně některých zákonů - znění od 1. 7. 2024. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 26. 3. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-279#p9-4>
6. ČESKO. Usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky – znění od 1. 10. 2021. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 13. 3. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2#f1471505>
7. ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník – znění od 15. 2. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 13. 3. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89#f4578842>
8. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník – znění od 11. 2. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 13. 3. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#f3918312>
9. ČESKO. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád – znění od 1. 1. 2021. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 13. 3. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-500#f2629333>

Judikatura

1. ČESKO. *Stanovisko Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 2. 1. 1981 č. j. Tpj 38/81*. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR
2. ČESKO. Ústavní soud. *Usnesení Ústavního soudu ze dne 26. 6. 2001, č. j. II ÚS 345/01*. Brno: Ústavní soud, 2001. [online]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/uscr/ii-us-345-01>
3. ČESKO. Nejvyšší soud. *Usnesení ze dne 21. 9. 2005, č. j. 8 Tdo 1136/2005*, Brno: Nejvyšší soud, 2005. [online]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/8-tdo-1136-2005>
4. ČESKO. Nejvyšší správní soud. *Rozsudek ze dne 21. 12. 2007, č. j. 4 As 40/2007-53*. Brno: Nejvyšší správní soud, 2007. [online]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nsscr/4-as-40-2007-53>
5. ČESKO. Nejvyšší správní soud. *Rozsudek ze dne 24. 1. 2008, č. j. 9 As 36/2007 – 59. Sbírka rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, č. 1533/2008*, Brno: Nejvyšší správní soud, 2008. [online]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nsscr/9-as-36-2007-59>

6. ČESKO. Nejvyšší správní soud. *Rozsudek ze dne 5. 6. 2008, č.j. 5 As 35/2007-75*. Brno: Nejvyšší správní soud, 2008. [online]. Dostupné z WWW: <https://kraken.slv.cz/5As35/2007>
7. ČESKO. Nejvyšší správní soud. *Rozsudek ze dne 13. 3. 2012, č. j. 1 As 22/2012-55*. Brno: Nejvyšší správní soud, 2012. [online]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nsscr/1-as-22-2012-55>

Odborné články

1. GLATZOVÁ, A. *Předpoklady pro přiznání soukromoprávních nároků v adhezním řízení. Trestněprávní revue*. Praha: C.H. Beck, 2012, č. 1.